

PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY W ZIELONEJ GÓRZE

**STAN SANITARNY
MIASTA
ZIELONEJ GÓRY
w 2023 ROKU**

Zielona Góra, marzec 2024 rok

Opracowano:

w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej

w Zielonej Górze

Zespół autorski:

Liliana Gintowt, Joanna Adamczyk, Agata Aleksandrowicz,

Maria Chrucka-Krzeszowska, Agnieszka Ganczar,

Marcin Kozłowski, Alicja Nikodem,

Barbara Stadnik, Aneta Tonder,

Monika Adamczyk-Pikoń

Opracowanie i korekta:

Maria Horożaniecka

Ewa Podgórska

PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY W ZIELONEJ GÓRZE

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zielonej Górze

ul Jasna 10

65-470 Zielona Góra

Tel: (68) 325 46 71 do 75, fax. (68) 351 47 96

<http://www.gov.pl/wewb/psse-zielona-gora>

<http://www.bip.wsse.gorzow.pl/pssezielonagora/>

e-mail: psse.zielonagora@sanepid.gov.pl

Jako Państwowy Powiatowy Inspektorat Sanitarny nadzorujemy i kreujemy działania mające na celu dobro i zdrowie publiczne obywateli. Naszym celem jest minimalizowanie negatywnego wpływu bieżących wydarzeń na życie mieszkańców naszego regionu - informujemy, aktywizujemy i edukujemy.

Państwowa Inspekcja Sanitarna to wyspecjalizowana instytucja wykonująca zadania z zakresu zdrowia publicznego, poprzez sprawowanie kontroli i nadzoru nad warunkami higieny w różnych dziedzinach życia, w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych poprzez opracowanie i wdrażanie programów i planów działań zapobiegawczych i przeciwepidemicznych.

Państwowa Inspekcja Sanitarna podlega ministrowi właściwemu do spraw zdrowia i kieruje nią Główny Inspektor Sanitarny jako centralny organ administracji rządowej.

Powiatowa Stacja jest jednostką budżetową będącą podmiotem leczniczym, finansowanym z budżetu państwa, w stosunku do którego uprawnienia organu tworzącego posiada Wojewoda Lubuski. Obszarem jej działania jest Miasto Zielona Góra i powiat zielonogórski.

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna wchodzi w skład rządowej administracji zespolonej w województwie i działa na podstawie powszechnie obowiązujących przepisów prawa.

Na terenie powiatu zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej wykonuje Powiatowy Inspektor Sanitarny przy pomocy Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej, poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz prowadzenie działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych i innych chorób powodowanych warunkami środowiska, a także na prowadzeniu działalności w zakresie profilaktyki chorób i promocji zdrowia, określonych w ustawie o Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

W skład Powiatowej Stacji wchodzi dwa oddziały merytoryczne: Oddział Nadzoru Sanitarnego i Oddział Laboratoryjny.

Oddział Nadzoru Sanitarnego sprawuje nadzór nad warunkami:

1. higieny środowiska;
2. higieny pracy w zakładach pracy;
3. higieny procesów nauczania i wychowania;

4. higieny wypoczynku i rekreacji;
5. higieny żywności, żywienia i przedmiotów użytku;
6. higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne – w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

Ponadto, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny podejmuje działania w zakresie opiniowania i uzgadniania dokumentacji projektowej pod kątem wymagań higieniczno – sanitarnych, a w zakresie działalności oświatowo – zdrowotnej, promuje i wytycza kierunki przedsięwzięć zmierzających do zapoznania społeczeństwa z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia, popularyzuje zasady racjonalnego żywienia, metody zapobiegania chorobom zakaźnym oraz pobudzania aktywności społecznej na rzecz własnego zdrowia.

W działalności inspekcyjnej wdrożono system zarządzania zgodny z normą PE-EN ISO/IEC17020:2012 – *„Ocena zgodności – Wymagania dotyczące działania różnych rodzajów jednostek przeprowadzających inspekcję.”*

Sposób wykonywania kontroli sanitarnych regulowany jest między innymi przez ujednolicone procedury kontrolne wprowadzane zarządzeniami Głównego Inspektora Sanitarnego. Jednolite w całej Polsce procedury kontrolne służą podniesieniu jakości wykonywanych kontroli, ujednoliceniu wymagań oraz eliminowaniu przypadków uznaniowości i różnej interpretacji przepisów prawnych przez pracowników prowadzących kontrole sanitarne .

Oddział Laboratoryjny wspomaga działalność kontrolną Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego, poprzez badanie próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, badanie parametrów fizycznych i chemicznych środowiska pracy oraz badanie próbek materiału biologicznego między innymi w kierunku wykrywania bakterii *Salmonella sp.* i *Shigella sp.*

Działalność laboratoryjna prowadzona jest w oparciu o system zarządzania zgodny z PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02 – *„Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących”*.

Od 1 lipca 2005 r. Oddział Laboratoryjny posiada Certyfikat Akredytacji Laboratorium Badawczego nr AB 622 wydany przez Polskie Centrum Akredytacji, który stanowi potwierdzenie

kompetencji laboratorium do wykonywania badań w obszarach badań wody, mikrobiologii medycznej i środowiska pracy. W 2021 roku Oddział Laboratoryjny uzyskał przedłużenie akredytacji do 30 czerwca 2025 roku. W ramach uczestnictwa laboratorium w krajowym systemie akredytacji przeprowadzane są coroczne oceny auditorów Polskiego Centrum Akredytacji.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz wymaganiami stawianymi przez Główny Inspektorat Sanitarny i kierownictwo instytucji, w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Zielonej Górze zatrudniany jest wysoko kwalifikowany personel, stale podnoszący swoje i wewnętrznych.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zielonej Górze prowadzi szeroką działalność oświatowo-zdrowotną poprzez inicjowanie i wytyczanie kierunków przedsięwzięć zmierzających do zapoznania społeczeństwa z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia oraz popularyzację zasad higieny, racjonalnego żywienia, aktywności fizycznej wraz z metodami zapobiegania chorobom i uzależnieniom. W tym celu realizuje wiele programów profilaktycznych, organizuje dni otwarte, w czasie których wszyscy zainteresowani, a przede wszystkim młodzież szkolna, mają możliwość zapoznania się z zakresem działalności naszej instytucji.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zielonej Górze

mgr inż. Dorota Baranowska

Spis treści

I. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE Wybranych CHOROÓB ZAKAŻNYCH	12
1. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych	13
2. Choroby szerzące się drogą pokarmową	13
2.1. Zatrucia pokarmowe wywołane pałeczkami <i>Salmonella</i>	13
2.2. Nosiciele pałeczek <i>Salmonella</i>	13
2.3 Salmonelloza, inne zakażenia pozajelitowe	13
2.4. Salmonelloza – posocznica	14
2.5. Inne bakteryjne zakażenia jelitowe – wywołane przez <i>E. coli</i>	14
2.6. Inne bakteryjne zakażenia jelitowe – wywołane przez <i>E. coli</i> enterokrwotoczną	14
2.7. Inne bakteryjne zakażenia jelitowe – wywołane przez <i>E. coli</i> inną i BNO	14
2.8. Inne bakteryjne zakażenia jelitowe – wywołane przez <i>Campylobacter</i>	14
2.9. Inne bakteryjne zakażenia jelit wywołane przez <i>Clostridioides difficile</i>	14
2.10. Inne bakteryjne zakażenia jelitowe – nieokreślone	14
2.11. Inne bakteryjne zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2	14
2.12. Gardioza (Lamblioza)	15
2.13. Kryptosporydioza	15
2.14. Wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez rotawirusy	15
2.15. Wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez norowirusy	15
2.16. Wirusowe zakażenia jelitowe – inne określone	15
2.17. Wirusowe zakażenia jelitowe – nie określone	15
2.18. Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2	15
2.19. Biegunka i zapalenia żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu	15
3. Zakażenia krwiopochodne	15
3.1. Nowo wykryte zakażenia HIV	15
3.2. AIDS – Zespół nabytego upośledzenia odporności	16
4. Choroby, przeciwko którym prowadzone są szczepienia ochronne	16
4.1. Różyczka	16
4.2. Ospa wietrzna	16
4.3. Świnka (nagminne zapalenie przyusznic)	16
4.4. Krztusiec	16
4.5. Grypa potwierdzona badaniami	16
4.6. Grypa sezonowa	17
4.7. Gruźlica	17
4.8. Mikobakteriozy	17
5. Choroba meningokokowa - posocznica	18
6. Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i>	18
7. Choroby odzwierzęce	18
7.1. Szczepienia osób przeciwko wściekliźnie	18
7.2. Borelioza – choroba z Lyme	18
7.3. Choroba wywołana przez wirus Chikungunya	18
7.4. Kleszczowe zapalenie mózgu	19
8. Inne choroby objęte nadzorem epidemiologicznym	19
8.1. Szkarlatyna	19
8.2. Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pyogenes</i>	19
8.3. Choroba wywołana przez bakterię <i>Legionella</i> -choroba legionistów	19
8.4. Listerioza	19
8.5. Choroby przenoszone drogą płciową	20
8.5.1. Kiła	20
8.5.2. Rzeżączka	20
8.6. Zespół hemolityczno-mocznicowy w przebiegu zakażenia <i>E. coli</i>	20
8.7. Wirusowe zapalenie opon mózgowych – inne określone i nieokreślone	20
8.8. Zapalenie opon mózgowych - inne określone i nieokreślone	20
8.9. Wirusowe zapalenie wątroby WZW	20
9. Zakażenia SARS-CoV-2	20
10. Zakażenia wirusem RSV	21
11. Encefalopatie gąbczaste – Choroba Creutzfeldta–Jacoba	21
12. Realizacja założeń programu eradykacji zachorowań na Poliomyelitis	21
13. Niepożądane odczyny poszczepienne (NOP)	21
Podsumowanie	21

Spis treści

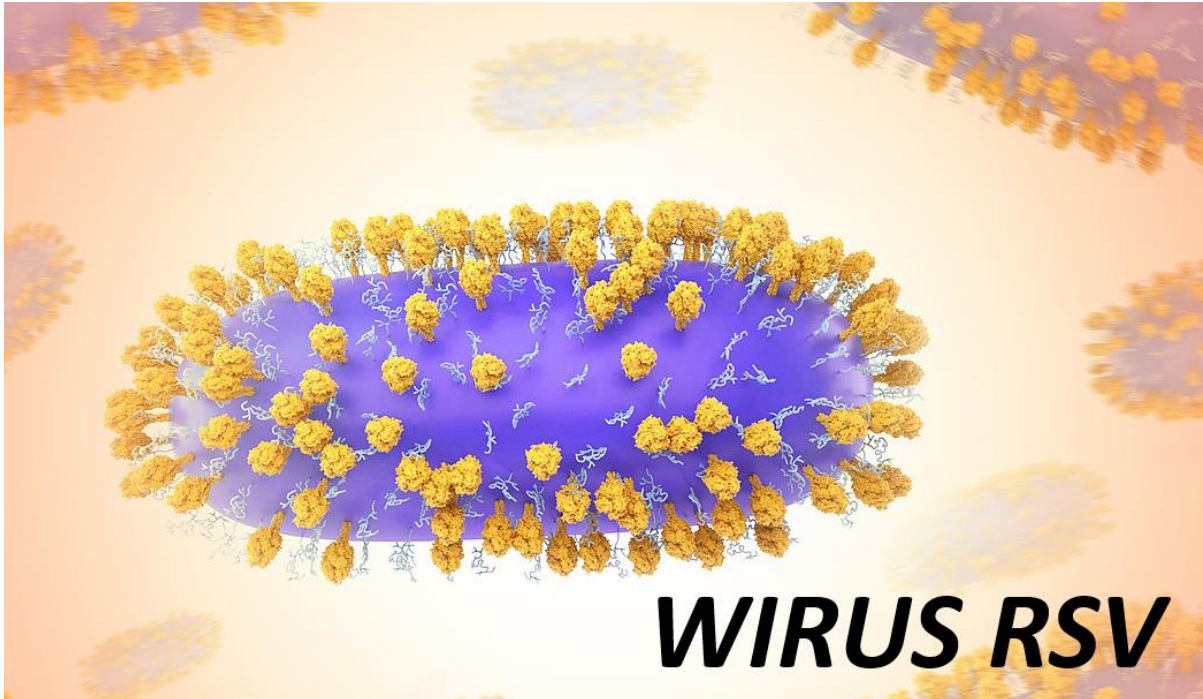
II. STAN SANITARNY PODMIOTÓW LECZNICZYCH	23
1. Stan sanitarny podmiotów prowadzących działalność leczniczą	24
1.1. Podmioty wykonujące działalność leczniczą polegającą na udzielaniu stacjonarnych i całodobowych świadczeń zdrowotnych	24
1.2. Szpitale	25
1.3. Zakład pielęgnacyjno-opiekuńczy	30
1.4. Podmioty wykonujące działalność leczniczą polegającą na udzielaniu ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych.	30
1.4.1. Praktyki zawodowe: indywidualne, indywidualne specjalistyczne, i grupowe praktyki lekarskie, lekarzy dentystów oraz pielęgniarek i położnych	31
1.4.2. Indywidualne praktyki lekarskie, indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie i grupowe praktyki lekarskie	32
1.4.3. Indywidualne praktyki lekarzy dentystów, indywidualne specjalistyczne praktyki lekarzy dentystów i grupowe praktyki lekarzy dentystów	32
1.4.4. Indywidualne praktyki pielęgniarek, indywidualne specjalistyczne praktyki pielęgniarek i grupowe praktyki pielęgniarek	33
1.5. Działalność kontrolno-represyjna	33
Podsumowanie	33
III. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ	35
1. Informacje ogólne	36
2. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej	37
2.1. Ustępy publiczne	37
2.2. Ustępy ogólnodostępne	37
2.3. Domy pomocy społecznej	37
2.4. Inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej	37
2.5. Placówki zapewniające całodobową opiekę	38
2.6. Noclegownie dla bezdomnych	38
2.7. Hotele, motele, pensjonaty, kempingi, domy wycieczkowe, schroniska	39
2.8. Inne obiekty, w których świadczone są obiekty hotelarskie	40
2.9. Zakłady fryzjerskie	40
2.10. Zakłady kosmetyczne	42
2.11. Zakłady tatuażu	47
2.12. Zakłady odnowy biologicznej.	49
2.13. Inne zakłady, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z usług fryzjerskich, kosmetycznych, odnowy biologicznej i tatuażu.	50
2.14. Dworce PKP, PKS	51
2.15. Tereny rekreacyjne	52
2.16. Cmentarze	52
2.17. Zakłady karne i areszty	52
2.18. Inne obiekty użyteczności publicznej	52
2.19. Środki transportu publicznego.	54
2.18. Imprezy Masowe.	54
2.19. Inne	54
Podsumowanie.	55
IV. STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOŚCIOWO – ŻYWIENIOWYCH	56
1. Stan sanitarny obiektów żywnościowo – żywieniowych	57
1.1. Ocena stanu sanitarnego obiektów będących pod nadzorem PPIS w Zielonej Górze	57
1.2. Nadzór nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością	60
1.3. Współpraca z innymi jednostkami kontrolnymi i środkami masowego przekazu	60
1.4. Jakość zdrowotna środków spożywczych	60
1.5. Funkcjonowanie systemu RASFF	62
1.5.1. Powiadomienia w systemie RASFF dotyczące żywności	63
1.5.2. Powiadomienia w systemie RASFF dotyczące materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością	64
1.6. Działalność kontrolno-represyjna	65
Podsumowanie	66
V. WARUNKI SANITARNE W SZKOŁACH I INNYCH PLACÓWKACH OŚWIATOWO – WYCHOWAWCZYCH	67
1. Warunki sanitarne w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczy	68
Stan sanitarno-techniczny obiektów	68
1.2. Warunki do utrzymania higieny	68
1.3. Warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego	68
1.4. Warunki bezpieczeństwa i higieny na placach zabaw i terenach rekreacyjnych	68
1.5. Dożywianie dzieci i młodzieży	69
1.6. Warunki zdrowotne i higieniczne w żłobkach i klubach dziecięcych	69

Spis treści

1.7 Realizacja Ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych w placówkach oświatowo-wychowawczych	70
1.8. Higiena procesu nauczania	70
1.9 Ergonomia stanowiska pracy ucznia i przedszkolaka	70
1.10. Tornistry oraz warunki na pozostawienie przez uczniów przyborów i podręczników szkolnych	70
1.11. Warunki sanitarne w gabinetach profilaktycznej opieki medycznej w szkołach	71
1.12. Wypoczynek dzieci i młodzieży	72
1.13. Przygotowanie szkół do nowego roku szkolnego 2023/2024	72
1.14. Działania kontrolne i represyjne	73
Podsumowanie	74
VI. WARUNKI HIGIENICZNO - SANITARNE ŚRODOWISKA PRACY	75
1.1. Warunki higienicznosanitarne w środowisku pracy	76
1.2. Zagrożenia w środowisku pracy	76
1.3. Nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami	79
1.4. Nadzór nad środkami zastępczymi	80
1.5. Nadzór nad kosmetykami	81
1.6. Choroby zawodowe	81
Podsumowanie	83
VII. JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA	85
1. Wstęp	86
2. Zaopatrzenie ludności w wodę	86
3. Analiza przekroczeń wskaźników mikrobiologicznych i fizykochemicznych	88
4. Badania ciepłej wody w kierunku obecności bakterii z rodzaju Legionella sp.	89
Podsumowanie	90
VIII STAN SANITARNY KOĄPIELISK, MIEJSC OKAZJONALNIE WYKORZYSTYWANYCH DO KĄPIELI i PŁYWALNI	91
1. Stan sanitarny pływalni	92
Podsumowanie	94
IX. DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO	95
1. Działalność w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego	96
1.1 Realizacja zadań zapobiegawczego nadzoru sanitarnego	96
1.2. Opinie dotyczące planowania przestrzennego w gminie	97
1.3. Opinie dotyczące oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko	98
1.4. Opinie dotyczące dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych	100
1.5. Uzgodnienia dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych	102
1.6. Inne opinie sanitarne	102
2. Kontrole obiektów i wizje terenowe	102
Podsumowanie	103
X. DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE PROMOCJI ZDROWIA I OŚWIATY ZDROWOTNEJ	104
1. Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia	105
2. Realizowane programy profilaktyczne i kampanie prozdrowotne	105
2.1. PROFILAKTYKA NADWAGI I OTYŁOŚCI	105
1) Ogólnopolski Program Edukacyjny „Trzymaj Formę!”	105
2.2. PROFILAKTYKA PALENIA TYTONIU	105
1) Ogólnopolski Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu	105
2) Program „Czyste powietrze wokół nas	106
3) Program antytytoniowej edukacji zdrowotnej „Bieg po zdrowie”	106
4) Kampania edukacyjna „Nie odpalaj nowej fajki wrzuć palenie między bajki	106
2.3. PROFILAKTYKA CHOROÓB ZAKAŻNYCH	107
1) Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS	107
2) Kampania edukacyjna dotycząca profilaktyki grypy	107
3) Europejski tydzień szczepień	107
2.4. PROFILAKTYKA UZALEŻNIEŃ OD ALKOHOLU, TYTONIU i INNYCH ŚRODKÓW PSYCHOAKTYWNYCH	107
1) Program „ARS, czyli jak dbać o miłość?”	107
2) Kampania edukacyjna pn. „STOP dopalaczom	108
2.5. PROFILAKTYKA NOWOTWORÓW	108
1) Wojewódzki Program Profilaktyki Nowotworów	108
2) Program edukacyjny „Znamie! Znam je?”.	108
2.6. INNE DZIAŁANIA	109
1) Wojewódzki Program „Z higieną za pan brat”.	109
2) Światowy Dzień Zdrowia	109
3) Bezpieczne i zdrowe wakacje/ferie	109
4) Program „Skąd się biorą produkty ekologiczne?”	109
5) Kampania edukacyjna „Lekki Tornister	110

Spis treści

6) Kampania edukacyjna EFSA „Wybieraj bezpieczną żywność	110
7) Kampania edukacyjna „Żyj pełnią życia bez energetyka	110
8) Kampania dotycząca szczepień przeciwko HPV.	110
3. Współpraca	111
Podsumowanie	111
XI. DZIAŁALNOŚĆ LABORATORYJNA	112
1. Kierunki i zakresy badań	113
2. Badania laboratoryjne	117
2.1 Badania środowiskowe	117
2.2 Badania środowiska pracy	120
2.3 Badania z zakresu mikrobiologii medycznej i sanitarnej	122
Podsumowanie	124

<https://news.uchicago.edu/story/what-rsv-and-why-are-infections-surging>

I. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE WYBRANYCH CHORÓB ZAKAŹNYCH

1. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych

Dane epidemiologiczne w niniejszym sprawozdaniu zostały zgromadzone na podstawie zgłoszeń dokonywanych przez lekarzy, którzy rozpoznali zakażenie, chorobę zakaźną lub zgon z powodu zakażenia, lub choroby zakaźnej, określonej na podstawie ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. *o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi* (t.j. Dz. U. 2023 poz. 1284 ze zm.).

W 2023 roku w powiecie grodzkim zarejestrowano ogółem 9256 zachorowania na choroby zakaźne. W roku 2022 zarejestrowano 11 534 zachorowania. Według danych na dzień 31.12.2022 r., na terenie powiatu grodzkiego zamieszkuje 139 278 osób, w tym 73 469 kobiet i 65 809 mężczyzn. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zielonej Górze obejmuje nadzorem powiat grodzki – miasto Zielona Góra.

2. Choroby szerzące się drogą pokarmową

2.1. Zatrucia pokarmowe wywołane pałeczkami *Salmonella*

W 2023 roku zarejestrowano w powiecie grodzkim 31 przypadków zatrucia pokarmowego wywołanego przez pałeczki z grupy *Salmonella*. Spośród wszystkich zachorowań hospitalizowano 26 osób. Z otoczenia osób chorych przebadano 61 osób.

2.2. Nosiciele pałeczek *Salmonella*

W 2023 roku zarejestrowano w powiecie grodzkim 23 nosicieli nowych nosicieli pałeczek *Salmonella*:

- u 14 osób nosicielstwo wykryto po przechorowaniu zakażenia pałeczkami *Salmonella*,
- u 4 osób w trakcie badań ludzi mających styczność z osobą chorą,
- oraz u 5 osób w trakcie wykonywania badań do celów sanitarno-epidemiologicznych.

W grupie nosicieli bezobjawowych wyizolowano następujące szczepy:

- *Salmonella enteritidis*,
- *Salmonella infantis*,
- *Salmonella corvallis*,
- *Salmonella typhimurium*,
- *Salmonella norwich*.

2.3 *Salmonella* – inne zakażenia pozajelitowe

W 2023 roku nie zarejestrowano zachorowania na inne zakażenia pozajelitowe wywołane pałeczkami z rodzaju *Salmonella*. Stanowi to spadek w porównaniu do roku poprzedniego, w którym zarejestrowano jeden przypadek powyższej choroby.

2.4. Salmonelloza – posocznica

W 2023 roku zarejestrowano 2 zachorowania na posocznicę wywołaną pałeczkami *Salmonella*. Obie osoby były hospitalizowane w Szpitalu Uniwersyteckim w Zielonej Górze. U pacjentów w posiewach krwi wyhodowano: *Salmonella stourbridge*, *Salmonella enteritidis*. W porównaniu do poprzedniego roku sprawozdawczego ilość zachorowań na powyższą jednostkę chorobową utrzymuje się na takim samym poziomie.

2.5. Inne bakteryjne zakażenia jelitowe – wywołane przez *E. coli* biegunkotwórczą

W 2023 roku odnotowano 4 przypadki zachorowania na zakażenia bakteryjne wywołane biegunkotwórczą pałeczką *Escherichia coli*.

2.6. Inne bakteryjne zakażenia jelitowe – wywołane przez *E. coli* enterokrwotoczną

W 2023 roku odnotowano 2 przypadki zachorowań na zakażenia bakteryjne wywołane enterokrwotoczną pałeczką *Escherichia coli* produkującą toksynę Shiga. Obie osoby były hospitalizowane.

2.7. Inne bakteryjne zakażenia jelitowe – wywołane przez *E. coli* inną i BNO

W roku 2023 odnotowano jeden przypadek zakażenia bakteryjnego wywołanego przez inną pałeczkę *Escherichia coli*. Pacjentka hospitalizowana była w Szpitalu Uniwersyteckim w Zielonej Górze.

2.8 Inne bakteryjne zakażenia jelitowe – wywołane przez *Campylobacter*

W 2023 roku wystąpiło 1 zakażenie wywołane bakteriami z rodzaju *Campylobacter*. Chorowała jedna osoba i hospitalizowana była w Wielospecjalistycznym Szpitalu w Nowej Soli, a czynnikiem chorobotwórczym był szczep *Campylobacter jejuni*.

2.9. Inne bakteryjne zakażenie jelit wywołane przez *Clostridioides difficile*

W 2023 roku zarejestrowano 38 przypadków zakażeń jelitowych wywołanych przez bakterię *Clostridioides difficile*. Hospitalizowano 35 osób.

2.10. Inne bakteryjne zakażenia jelitowe – nieokreślone

W roku 2023 zarejestrowano jedno zachorowanie na inne bakteryjne zakażenie jelitowe - nieokreślone. W poprzednim roku sprawozdawczym nie zarejestrowano zachorowań na powyższą jednostkę chorobową.

2.11. Inne bakteryjne zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2

W 2023 roku wśród zarejestrowanych innych bakteryjnych zakażeń jelitowych 5 zachorowań wystąpiło u dzieci do lat dwóch.

2.12. Giardioza (Lamblioza)

W 2023 roku zarejestrowano 10 zachorowań wywołanych przez pierwotniaka *Giardia lamblia*. Hospitalizacji wymagały 2 osoby, a pozostali pacjenci byli leczeni w warunkach ambulatoryjnych.

2.13. Kryptosporidioza

W 2023 roku zarejestrowano jedno zakażenie wywołane przez pierwotniaki z rodzaju *Cryptosporidium*. W poprzednich latach nie zarejestrowano zachorowań na powyższą jednostkę chorobową.

2.14. Wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez rotawirusy

W roku sprawozdawczym 2023 zarejestrowano 10 przypadków zachorowań wywołanych przez rotawirusy. Wszystkie przypadki zachorowań wymagały hospitalizacji.

2.15. Wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez norowirusy

W roku 2023 zarejestrowano 14 przypadków zakażeń jelitowych wywołanych przez norowirusy. Wszystkie osoby były hospitalizowane.

2.16. Wirusowe zakażenia jelitowe – inne określone

W 2023 roku zarejestrowano 7 zachorowań na tę jednostkę chorobową. Leczenia w warunkach szpitalnych wymagały 3 osoby.

2.17. Wirusowe zakażenia jelitowe – nieokreślone

W roku 2023 zarejestrowano 1 nieokreślone wirusowe zakażenie jelitowe. Kobieta była leczona w warunkach ambulatoryjnych.

2.18. Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2

W 2023 roku wśród zarejestrowanych wirusowych zakażeń jelitowych 9 zachorowań wystąpiło u dzieci do lat dwóch.

2.19. Biegunka i zapalenia żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu

W 2023 roku zarejestrowano 84 przypadki biegunek i zapaleń żołądka o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu. Z tego 36 zachorowań dotyczyło dzieci do lat dwóch. Hospitalizowano 40 osób, w tym 23 dzieci do lat dwóch.

3. Zakażenia krwiopochodne

3.1. Nowo wykryte zakażenia HIV

W 2023 roku zarejestrowano 8 nowych zakażeń wirusem HIV. Hospitalizowano 3 osoby.

3.2. AIDS – Zespół nabytego upośledzenia odporności

W roku 2023, podobnie jak w roku 2022, nie zarejestrowano zachorowań na AIDS – Zespół nabytego upośledzenia odporności.

4. Choroby, przeciwko którym prowadzone są szczepienia ochronne

W 2023 r. na terenie nadzorowanym przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Zielonej Górze nie odnotowano zachorowań na błonicę, odrę i poliomyelitis.

4.1. Różyczka

W roku 2023 zarejestrowano 1 zachorowanie na różyczkę.

4.2. Ospa wietrzna

W omawianym okresie sprawozdawczym zarejestrowano 609 zachorowań na ospę wietrzną. Wszystkie osoby były leczone ambulatoryjnie. Spośród chorych zaszczepiono przeciwko ospie wietrznej 15 osób, z czego 8 osób przyjęło dwie dawki, 6 osób jedną dawkę i jedna osoba 3 dawki.

4.3. Świnka (nagminne zapalenie przyusznic)

W 2023 roku nie zarejestrowano zachorowań na świnkę.

4.4. Krztusiec

W roku 2023 nie zarejestrowano zachorowań na powyższą jednostkę chorobową, podobnie jak w roku poprzednim.

4.5. Grypa potwierdzona badaniami

W 2023 roku zarejestrowano 282 zachorowania na grypę potwierdzoną badaniami.

Liczba zachorowań w poszczególnych miesiącach kształtowała się następująco:

• Styczeń	–	89 przypadków,	• Kwiecień	–	30 przypadków,
• Luty	–	71 przypadków,	• Maj	–	1 przypadek,
• Marzec	–	70 przypadków,	• Listopad	–	1 przypadek,
			• Grudzień	–	20 przypadków.

Zachorowania z podziałem na poszczególne grupy wiekowe kształtowały się następująco:

– 0 lat	4 osoby – 3K, 1M,
– 1 lat	9 osób – 7K, 2M,
– 2 lata	6 osób – 3K, 3M,
– 3 lata	10 osób – 4K, 6M,
– 4 lata	13 osób – 8K, 5M,
– 5 lat	17 osób – 7K, 10M,
– 6 lat	19 osób – 8K, 11M,

- 7 lat 18 osób – 8K, 10M,
- 8 lat 10 osób – 5K, 5M,
- 9 lat 8 osób – 6K, 2M,
- od 10 do 14 lat 38 osób – 20K, 18M,
- od 15 do 19 lat 4 osoby – 1K; 3M,
- od 20 do 24 lat 3 osoby – 1K, 2M,
- od 25 do 29 lat 10 osób – 7K, 3M,
- od 30 do 34 lat 10 osób – 8K, 2M,
- od 35 do 39 lat 11 osób – 5K, 6M,
- od 40 do 44 lat 12 osób – 7K, 5M,
- od 45 do 49 lat 4 osoby – 2K, 2M,
- od 50 do 54 lat 5 osób – 1K, 4M,
- od 55 do 59 lat 6 osób – 3K, 3M,
- od 60 do 64 lat 6 osób – 3K, 3M,
- od 65 do 74 lat 33 osoby – 20K, 13M,
- powyżej 75 lat 26 osób – 16K, 10M.

4.6. Grypa sezonowa

W I półroczu 2023 roku zarejestrowano 6 104 przypadków zachorowań na grypę zgłaszanych przez podmioty lecznicze na podstawie objawów chorobowych. W II półroczu 2023 roku zarejestrowano 258 zachorowań na grypę zgłaszanych przez podmioty lecznicze na podstawie objawów chorobowych, Reasumując, w 2023 roku zarejestrowano 6 362 zachorowań na grypę zgłaszanych przez podmioty lecznicze na podstawie objawów chorobowych.

Zachorowania z podziałem na poszczególne grupy wiekowe kształtowały się następująco:

- od 0 do 4 lat 1565 zachorowań,
- od 5 do 14 lat 2162 zachorowania,
- od 15 do 64 lat 2080 zachorowań,
- od 65 lat i powyżej 555 zachorowań.

4.7. Gruźlica

W roku 2023 zarejestrowano 10 przypadków zachorowań na gruźlicę. Zachorowania z podziałem na poszczególne grupy wiekowe kształtowały się następująco:

- od 20 do 29 lat 1 osoba – 1M;
- od 30 do 34 lat 2 osoby – 2M;
- od 30 do 34 lat 1 osoba – 1M;
- od 40 do 44 lat 2 osoby – 1K, 1M;
- od 60 do 64 lat 1 osoba – 1M;

- od 65 do 74 lat 1 osoba – 1M;
- powyżej 75 lat 2 osoby – 1K, 1M.

4.8. Mikobakteriozy

W roku 2023 zarejestrowano 1 przypadek zachorowania na mikobakteriozę. Pacjentka była hospitalizowana w Szpitalu Uniwersyteckim w Zielonej Górze.

5. Choroba meningokokowa – posocznica

W roku sprawozdawczym 2023 wystąpiło jedno zachorowanie na chorobę wywołaną przez meningokoki w powiecie grodzkim. Wykonano badanie krwi, z której wyhodowano *Neisseria meningitidis*. Chora była hospitalizowana w Szpitalu Uniwersyteckim w Zielonej Górze.

6. Choroba wywołana przez *Streptococcus pneumoniae*

W 2023 roku zarejestrowano 19 zachorowań na chorobę wywołaną przez bakterię *Streptococcus pneumoniae*. Wszystkie osoby chore poddano hospitalizacji.

Zachorowania przebiegały pod postacią:

- Posocznicy – zarejestrowano 13 zachorowań
- Innej choroby określonej i nieokreślonej – zarejestrowano 10 zachorowań.

7. Choroby odzwierzęce

7.1. Szczepienia osób przeciwko wściekliznie

W 2023 roku zarejestrowano 27 przypadków narażenia na zakażenie wścieklizną w wyniku kontaktu ze zwierzętami. W związku z pokąsaniem przez zwierzę powzięto decyzję o przeprowadzeniu szczepień poekspozycyjnych przeciwko wściekliznie. Powodem narażenia był kontakt ze zwierzętami domowymi lub dzikimi, tj. z:

- psem 7 osób,
- kotem 18 osób,
- nietoperzem 2 osoby.

7.2. Borelioza – choroba z Lyme

W 2023 roku zarejestrowano 65 zachorowań na boreliozę. W 2023 roku nie zarejestrowano zachorowań na neuroboreliozę.

7.3. Choroba wywołana przez wirus Chikungunya

W 2023 zarejestrowano dwa przypadki zachorowania na chorobę wywołaną wirusem Chikungunya. U kobiet wykryto obecność swoistych przeciwciał IgM oraz IgG dla antygeny wirusa Chikungunya, obie były hospitalizowane w Uniwersyteckim Szpitalu Klinicznym w Poznaniu.

7.4. Kleszczowe zapalenie mózgu

W 2023 roku zarejestrowano 1 przypadek zachorowania na kleszczowe zapalenie mózgu. Chorego hospitalizowano w Szpitalu Uniwersyteckim w Zielonej Górze.

8. Inne choroby objęte nadzorem epidemiologicznym

8.1. Szkarlatyna

W 2023 roku zarejestrowano 111 zachorowań na szkarlatynę.

Zachorowania z podziałem na poszczególne grupy wiekowe kształtowały się następująco:

- 0 lat 1 zachorowanie – 1K,
- 1 lat 1 zachorowanie – 1K,
- 2 lata 11 zachorowań – 6K, 5M,
- 3 lata 20 zachorowań – 5K, 15M,
- 4 lata 26 zachorowań – 14K, 12M,
- 5 lat 15 zachorowań – 6K, 9M,
- 6 lat 14 zachorowań – 8K, 6M,
- 7 lat 7 zachorowań – 2K, 5M,
- 8 lat 9 zachorowań – 4K, 5M,
- 9 lat 3 zachorowania – 1K, 2M,
- od 10 do 14 lat 3 zachorowania – 1K, 2M,
- od 30 do 34 lat 1 zachorowanie – 1K.

8.2. Choroba wywołana przez *Streptococcus pyogenes*

W 2023 roku odnotowano 40 zachorowań wywołanych przez bakterię *Streptococcus pyogenes*, z czego 32 zachorowania wystąpiły pod postacią róży, 9 zachorowań pod postacią innej choroby określonej i nieokreślonej. Jedno zachorowanie wystąpiło pod postacią róży i postacią innej choroby określonej i nieokreślonej. Hospitalizowano 29 osób, pozostałe osoby były leczone w warunkach ambulatoryjnych.

8.3. Choroba wywołana przez bakterię *Legionella* – choroba legionistów

W 2023 roku zarejestrowano dwa zakażenia wywołane przez *Legionella pneumophila* w postaci choroby legionistów. Obie osoby hospitalizowano w Szpitalu Uniwersyteckim w Zielonej Górze.

8.4. Listerioza

W 2023 zarejestrowano dwa przypadki zachorowania na chorobę wywołaną bakterią *Listeria monocytogenes*. Osoby były hospitalizowane w Szpitalu Uniwersyteckim w Zielonej Górze.

8.5. Choroby przenoszone drogą płciową

8.5.1. Kiła

W roku 2023 zarejestrowano 10 przypadków wystąpienia kiły. Kiłę wczesną zdiagnozowano u 6 mężczyzn. Dwie osoby hospitalizowano. Postać inną lub nieokreślona kiły w powiecie grodzkim zarejestrowano u 4 osób. Dwie osoby hospitalizowano.

8.5.2. Rzeżączka

W roku 2023 zarejestrowano 1 przypadek zachorowania na rzeżączkę.

8.6. Zespół hemolityczno-mocznicowy w przebiegu zakażenia *E. coli*

W 2023 zarejestrowano dwa przypadki zachorowania na zespół hemolityczno-mocznicowy w przebiegu zakażenia werotoksycznym szczepem bakterii *Escherichia coli*. Chorobę zdiagnozowano u dwóch osób. Obie były hospitalizowane w Szpitalu Uniwersyteckim w Zielonej Górze.

8.7. Wirusowe zapalenie opon mózgowych – inne określone i nieokreślone

W 2023 zarejestrowano jeden przypadek zachorowania na inne określone i nieokreślone wirusowe zapalenie opon mózgowych. Chora była hospitalizowana w Szpitalu Uniwersyteckim w Zielonej Górze.

8.8. Zapalenie opon mózgowych – inne określone i nieokreślone

W 2023 zarejestrowano 3 przypadki zachorowania na inne określone i nieokreślone zapalenie opon mózgowych.

8.8. Wirusowe zapalenie wątroby WZW

W roku 2023 zarejestrowano 1 przypadek wystąpienia wirusowych zapaleń wątroby. Zachorowanie przebiegało pod postacią wirusowe ostrego zapalenia wątroby typu B. Chorą hospitalizowano w Szpitalu Uniwersyteckim w Zielonej Górze,

9. Zakażenia SARS-CoV-2

W 2023 roku zarejestrowano 1472 zakażenia wirusem SARS-CoV-2. Łącznie hospitalizowano 61 osób. Ilość zachorowań w poszczególnych miesiącach w roku 2023:

Miesiąc	Powiat grodzki	
	Ilość zachorowań	W tym hosp.
Styczeń	89	4
Luty	215	5
Marzec	315	7
Kwiecień	114	7
Maj	23	5
Czerwiec	3	1

Lipiec	3	0
Sierpień	8	1
Wrzesień	21	1
Październik	55	4
Listopad	212	7
Grudzień	414	19

10. Zakażenia wirusem RSV

W 2023 roku zarejestrowano 9 zakażeń wirusem RSV.

11. Encefalopatie gąbczaste – Choroba Creutzfeldta-Jacoba

W 2023 roku zarejestrowano jedno zachorowanie na chorobę Creutzfeldta-Jacoba. Chora była hospitalizowana w Szpitalu Uniwersyteckim w Zielonej Górze.

12. Realizacja założeń programu eradykacji zachorowań na Poliomyelitis

W 2023 roku monitorowano sytuację zachorowań przebiegających z ostrymi porażeniami wiotkimi u dzieci do 15 roku życia. W omawianym okresie sprawozdawczym nie zarejestrowano zachorowań przebiegających z ostrym porażeniem wiotkim u dzieci do 15 roku życia.

13. Niepożądane odczyny poszczepienne (NOP)

W 2023 r. zarejestrowano 12 niepożądanych odczynów poszczepiennych, w tym 11 zarejestrowano jako odczyny łagodne, jeden jako odczyn poważny.

14. Podsumowanie

W 2023 roku zarejestrowano 9256 zachorowań na choroby zakaźne, czyli o 2170 mniej przypadków w porównaniu do roku poprzedniego, w którym zarejestrowano 11426 zachorowań. Przyczyną spadku zachorowań było zakończenie trwającej od 2020 roku pandemii wywołanej wirusem SARS-CoV-2 oraz zmniejszenie ilości zachorowań na COVID-19.

W roku 2023 zarejestrowano 1472 przypadków zakażenia wirusem SARS-CoV-2, co stanowi spadek ilości zachorowań o 7992 w stosunku do roku poprzedniego, w którym zarejestrowano 9464 przypadków zakażenia wirusem SARS-CoV-2. Stanowi to spadek zachorowań na COVID-19 o 81,58% w stosunku do roku 2022.

W roku 2023 nastąpił wzrost zachorowań na boreliozę z Lyme o 410,47% w stosunku do roku 2022. Odnotowano także wzrost zachorowań na choroby przenoszone drogą płciową - w roku 2022 odnotowano jedno zakażenie, a w 2023 roku 12 zakażeń. Wzrost zachorowań na powyższe jednostki chorobowe może być związany z diagnostyką chorób zakaźnych i wykonywaniem badań po zakończeniu pandemii wirusa SARS-CoV-2.

Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych

Tab. 1. Liczba zachorowań i wskaźnik zapadalności na choroby zakaźne zarejestrowane w roku 2023 w powiecie grodzkim.

Lp.	Jednostka chorobowa	Liczba przypadków ogółem w roku 2023	Zapadalność	Powiat Grodzki	
				Liczba przypadków	Zapadalność
1	Salmonelloza - zatrucie pokarmowe	39	18,20	31	22,26
2	Salmonelloza - posocznica	2	0,93	2	1,44
3	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe - wywołane przez <i>E. coli</i> biegunkotwórczą	6	2,80	4	2,87
4	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe - wywołane przez <i>E. coli</i> enterokrwtoczną (werotoksyczną)	2	0,93	2	1,44
5	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe - wywołane przez <i>E. coli</i> inną i BNO	1	0,47	1	0,72
6	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe - wywołane przez <i>Campylobacter</i>	2	0,93	1	0,72
7	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe - wywołane przez <i>Clostridium difficile</i>	58	27,07	38	27,28
8	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe - nieokreślone	1	0,47	1	0,72
9	Inne zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2	8	0,37	5	0,36
10	Gardioza (Lamblioza)	12	5,60	10	7,18
11	Kryptosporidioza	1	0,47	1	0,72
12	Wirusowe zakażenia jelitowe - wywołane przez rotawirusy	13	6,07	10	7,18
13	Wirusowe zakażenia jelitowe - wywołane przez norowirusy	20	9,34	14	10,05
14	Wirusowe zakażenia jelitowe - inne określone	45	21,00	7	5,03
15	Wirusowe zakażenia jelitowe - nieokreślone	4	1,87	1	0,72
16	Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2	20	0,93	9	0,65
17	Biegunka - ogółem	137	63,95	84	60,31
18	Biegunka u dzieci do lat 2	51	2,38	36	2,58
19	Gruźlica	15	7,00	10	7,18
20	Mikobakterioza	1	0,47	1	0,72
21	Listerioza	2	0,93	2	1,44
22	Plonica (szkarlatyna)	170	79,35	111	79,70
23	Choroba meningokokowa - posocznica	1	0,47	1	0,72
24	Róża	53	24,74	32	22,98
25	Choroba wyw. przez <i>Streptococcus pyogenes</i> - inna określona i nieokreślona	10	4,67	9	6,46
26	Legionelloza - choroba legionistów	2	0,93	2	1,44
27	Kiła wczesna	6	2,80	6	4,31
28	Kiła - inne postacie i kiła nieokreślona	5	2,33	4	2,87
29	Rzeżączka	1	0,47	1	0,72
30	Borelioza z Lyme	139	64,88	65	46,67
31	Ostre porażenia wiotkie u dzieci w wieku 0-14 lat	1	0,47	0	0,00
32	Choroba Creutzfeldta-Jakoba	1	0,47	1	0,72
33	Pokąsanie przez zwierzęta podejrzane o wściekliznę	40	18,67	27	19,39
34	Kleszczowe zapalenie mózgu	1	0,47	1	0,72
35	Wirusowe zapalenie opon mózgowych - inne określone i nieokreślone	1	0,47	1	0,72
36	Choroba wywołana przez wirus Chikungunya	2	0,93	2	1,44
37	Ospa wietrzna	1403	654,86	609	437,25
38	Różyczka	1	0,47	1	0,72
39	Wirusowe zapalenie wątroby - typu A	1	0,47	0	0,00
40	Wirusowe zapalenie wątroby - typu B - ostre	1	0,47	1	0,72
41	Wirusowe zapalenie wątroby - typu C - przewlekłe i BNO	2	0,93	0	0,00
42	Nowo wykryte zakażenia HIV	13	6,07	8	5,74
43	Posocznica wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i>	18	8,40	13	9,33
44	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i> - inna określona i nieokreślona	12	5,60	10	7,18
45	Zespół hemolityczno-mocznicowy w przebiegu zakażenia <i>E. coli</i>	2	0,93	2	1,44
46	Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózg w innych chorobach objętych MZ-56	2	0,93	1	0,72
47	Zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone	4	1,87	3	2,15
48	Grypa - ogółem	381	177,83	282	202,47
49	Grypa sezonowa	16279	7598,31	6362	4567,84
50	Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19)	2304	1075,40	1472	1056,88
51	Zakażenia wirusem RSV - ogółem	12	5,60	9	6,46
	OGÓLEM zachorowań	21229	9908,75	9256	6645,70
	OGÓLEM zachorowań bez grypy	4569	2132,61	2612	1875,39
	OGÓLEM zachorowań bez SARS-CoV-2 (COVID-19)	18925	8833,35	7784	5588,82

*Szpital Uniwersytecki w Zielonej Górze im. Karola Marcinkowskiego w Zielonej Górze Sp. z o.o.
[HTTPS://LUBUSKIE.PL/WIADOMOSCI/19040](https://lubuskie.pl/wiadomosci/19040)*

II. STAN SANITARNY PODMIOTÓW LECZNICZYCH

1. Stan sanitarny podmiotów prowadzących działalność leczniczą

W 2023 r. na obszarze powiatu grodzkiego zewidencjonowano ogółem 380 obiektów prowadzących działalność leczniczą, w tym:

- 6 obiektów leczniczych wykonujących stacjonarne świadczenia zdrowotne,
- 139 obiektów leczniczych wykonujących ambulatoryjne świadczenia zdrowotne,
- 235 praktyk zawodowych lekarskich i pielęgniarskich

Skontrolowano 154 obiektów prowadzących działalność leczniczą, w tym:

- 5 obiektów, w których wykonywane są stacjonarne świadczenia zdrowotne,
- 78 obiektów, w których wykonywane są ambulatoryjne świadczenia zdrowotne,
- 71 praktyk zawodowych lekarskich i pielęgniarskich.

W obiektach przeprowadzono 219 kontroli, których zakres obejmował:

- stan sanitarno – higieniczny oraz techniczny pomieszczeń
- przestrzeganie zasad aseptyki, dezynfekcji i sterylizacji
- sposób przechowywania, oznakowania i terminy ważności narzędzi i sprzętu medycznego
- stosowanie procedur i standardów medycznych
- postępowanie w zakresie dekontaminacji narzędzi medycznych, sprzętu i powierzchni
- kontrolę skuteczności procesów sterylizacji
- kontrolę wewnętrzną w obszarze zapobiegania zakażeniom i chorobom zakaźnym
- prowadzenie gospodarki odpadami komunalnymi i medycznymi oraz ściekami
- postępowanie z bielizną czystą i brudną
- stosowanie środków ochrony indywidualnej personelu.

1.1. Podmioty wykonujące działalność leczniczą polegającą na udzielaniu stacjonarnych i całodobowych świadczeń zdrowotnych

W tej grupie podmiotów zewidencjonowano 6 obiektów, tj.:

- Szpital Uniwersytecki w Zielonej Górze imienia Karola Marcinkowskiego Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Zielonej Górze, ul. Zyty 26;
- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w Zielonej Górze, ul. Wazów 42;
- ALDEMED Centrum Medyczne Sp. z o.o. Filia ZASTAL w Zielonej Górze, ul. Towarowa 20;
- Specjalistyczne Centrum Medyczne UROLOG Bromber, Halińska sp.j. w Zielonej Górze, ul. Anieli Krzywoń 2;
- Niepubliczny Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy w Zielonej Górze, ul. Prosta 25A;
- Hospicjum im. Lady Ryder of Warsaw w Zielonej Górze, ul. Zyty 26 (nie kontrolowano).

W obiektach przeprowadzono łącznie 18 kontroli, w tym 10 w Szpitalu Uniwersyteckim w Zielonej Górze. Wydano 3 decyzje nakazujące podjęcie działań zmierzających do poprawy stanu techniczno-sanitarnego i warunków pracy oraz zalecenia pokontrolne. Wymienione podmioty lecznicze podobnie jak i podmioty udzielające świadczeń zdrowotnych o charakterze ambulatoryjnym

są zobowiązane spełniać warunki sanitarno-funkcjonalne określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie *szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą* (t.j. Dz.U. 2022, poz. 402).

W stosunku do podmiotów niespełniających wymagań ww. rozporządzenia prowadzone jest postępowanie administracyjne.

1.2. Szpitale

Szpital Uniwersytecki im. K. Marcinkowskiego Sp. z o.o. w Zielonej Górze, ul. Zyty 26

W 2023 roku, w Szpitalu w Zielonej Górze przeprowadzono ogółem 10 kontroli, wydano 6 decyzji administracyjnych, w tym nakazującą usunięcie nieprawidłowości stwierdzonych w wyniku przeprowadzonej kontroli sanitarnej, 4 decyzje o przedłużeniu terminu wykonania nałożonych obowiązków oraz jedna uchylająca w całości decyzję dotyczącą OAiIT .

Najczęściej powtarzającymi się nieprawidłowościami były: zakurzone, mechanicznie uszkodzone ściany pomieszczeń, mechanicznie uszkodzona stolarka drzewiowa, uszkodzone, trudne do utrzymania w czystości poszycie mebli tapicerowanych, trudne do utrzymania w czystości podłogi z powodu wyeksploatowania, brak wentylacji, brak odpowiedniej ilości mebli do przechowywania materiałów i sprzętów.

Szpital posiada opracowany program dostosowania pomieszczeń do obowiązujących wymagań. Z uwagi na to, że w ustawowym terminie pomieszczenia nie zostały dostosowane Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zielonej Górze wydał decyzję administracyjną z dnia 12.07.2018 r. nr 1067/NS-EP/18. Szpital nie dochował wyznaczonego terminu wykonania decyzji. Sytuację pogorszył wybuch epidemii Covid-19, konieczne stało się przekształcenie w Szpital Tymczasowy niemalże gotowego do zasiedlenia budynku Centrum Zdrowia Matki i Dziecka. Nastąpiło znaczne spowolnienie wdrażania programu dostosowawczego i Szpital złożył do tutejszego organu wnioski o zmianę w/w decyzji i przedłużenie terminu wykonania obowiązków. W tej sytuacji Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zielonej Górze przychylił się do wniosku Strony i wyznaczył nowe terminy, realizacji obowiązków. Szpital systematycznie realizuje obowiązki wynikające z nałożonych w latach wcześniejszych decyzji administracyjnych i wydane zalecenia.

Wszystkie budynki szpitala, w których znajdują się oddziały łóżkowe oraz przychodnie przyszpitalne, są przystosowane dla osób niepełnosprawnych poprzez zapewnienie dźwigów osobowych i pomieszczeń higieniczno-sanitarnych o dostatecznie dużej powierzchni i wyposażonych w odpowiednie urządzenia.

Podczas przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono zaniedbań w obszarze przestrzegania bieżącej czystości i porządku. Dział Higieny i Epidemiologii Szpitala podejmuje działania mające na celu zapewnienie właściwej organizacji w funkcjonowaniu Szpitala w zakresie całokształtu spraw związanych z utrzymaniem należytego stanu sanitarno-higienicznego w placówce.

Utrzymaniem porządku i czystości na terenie posesji Szpitala zajmuje się firma zewnętrzna. Drogi komunikacyjne i wydzielone miejsca postojowe dla samochodów są utwardzone. Wyjątek stanowią obszary w obrębie, których prowadzone są prace budowlane.

Sposób postępowania z odpadami medycznymi jest zgodny z wymaganiami zawartymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 5 października 2017 r. w *sprawie szczegółowego sposobu postępowania z odpadami medycznymi* (Dz. U. z 2017 r., poz. 1975). Odbiór odpadów odbywa się z właściwą częstotliwością. Nie stwierdzono nieprawidłowości w sposobie postępowania z nieczystościami stałymi (medycznymi i komunalnymi).

Główny magazyn odpadów medycznych stanowi komora chłodnicza przeznaczona na odpady zakaźne zaopatrzona w elektroniczny wskaźnik temperatury. Dotychczasowy „stary” magazyn stanowi komora chłodnicza przeznaczona do przechowywania pojemników z odpadami medycznymi zakaźnymi zaopatrzona w elektroniczny wskaźnik temperatury oraz pomieszczenie do magazynowania pojemników z odpadami specjalnymi. Pomieszczenia obu magazynów utrzymane są w dobrym stanie technicznym i sanitarnym. Teren otaczający budynek magazynów jest utwardzony z 3 stron, utrzymany w porządku i czystości.

Nieczystości płynne odprowadzane są do kanalizacji ogólnospławnej. W strukturze Szpitala Uniwersyteckiego w Zielonej Górze znajduje się Kliniczny Oddział Chorób Zakaźnych w związku z powyższym obiekt wyposażony jest w stację dezynfekcji ścieków zakaźnych. Teren ww. stacji jest ogrodzony i niedostępny dla osób postronnych. Ścieki zawierające chorobotwórcze drobnoustroje pochodzące z ww. oddziału przed odprowadzeniem do urządzeń kanalizacyjnych poddawane są dezynfekcji przy użyciu roztworu podchlorynu sodu dozowanego automatycznie do ścieków wstępnie podczyszczonych na sicie. Skratki z sita traktowane są jako odpad zakaźny.

We wrześniu 2023 r. oddano do użytkowania częściowo rozbudowaną oraz zmodernizowaną Centralą Sterylizatornię zlokalizowaną w podpiwniczeniu budynku C. Szpital uzyskał opinie sanitarną Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zielonej Górze z dnia 19 września 2023 r. znak sprawy: NZ.9020.1.107.2023 w zakresie zgodności wykonania obiektu budowlanego z projektem budowlanym w ramach inwestycji: „Rozbudowa Centralnej Sterylizatorni w Szpitalu Uniwersyteckim im. Karola Marcinkowskiego w Zielonej Górze Sp. z o.o.” na działce nr 61/11 obręb 0017 przy ul. Zyty w Zielonej Górze.” Projekt budowlany dotyczący ww. inwestycji został uzgodniony przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zielonej Górze z zastrzeżeniem, że „w Szpitalu Uniwersyteckim im. Karola Marcinkowskiego w Zielonej Górze Sp. z o.o. stosowane będą odrębne wózki i inne elementy transportowe, którymi będą transportowane materiały do strefy brudnej Centralnej Sterylizatorni oraz którymi będą transportowane materiały sterylne.”.

Na potrzeby Sterylizatorni zapewniona jest ww. stacja uzdatniania wody technologicznej i obejmuje filtrację, zmiękczenie i demineralizację. W Centralnej Sterylizatorni wykonano wentylację mechaniczną nawiewno-wywiewną obsługiwaną z istniejących central wentylacyjnych. W pomieszczeniach z dużymi zyskami ciepła wykonano również instalację klimatyzacji.

Sterylizatornia posiada trzy wyodrębnione strefy: brudną, czystą i sterylną. Strefa brudna Sterylizatorni wyposażona jest m.in. w trzy przelotowe myjnie – dezynfektory oraz jedną nieprzelotową myjnię – dezynfektor. W strefie czystej zapewniono pomieszczenie sterylizacji parowo-ciśnieniowej (dwa przelotowe sterylizatory parowe) oraz pomieszczenie sterylizacji niskotemperaturowej (dwa autoklawy niskotemperaturowe (plazmowy), w tym jeden przelotowy).

Warunkiem dopuszczenia sprzętu do pracy jest prawidłowy wynik testu szczelności i Bowie-Dicka, a warunkiem zwolnienia wsadu są prawidłowe wyniki parametrów fizycznych, chemicznych i biologicznych. Dokumentacja z kontroli procesów sterylizacji archiwizowana jest na bieżąco. Czas przechowywania sterylnych pakietów/zestawów zależy od warunków przechowywania wysterylizowanego sprzętu oraz rodzaju opakowania.

Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, ul. Wazów 42, 65-044 Zielona Góra

W 2023 roku, w Szpitalu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w Zielonej Górze przeprowadzono ogółem 1 kontrolę kompleksową, w czasie której nie stwierdzono nieprawidłowości.

<https://www.lzg24.pl/arttykul/aktualnosc/poliklinika-ma-leczyc-chorych-na-covid-19>

Statutową działalnością jednostki jest świadczenie usług z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, ambulatoryjnych świadczeń specjalistycznych oraz stacjonarnej (całodobowej) opieki zdrowotnej dla pacjentów ubezpieczonych w Narodowym Funduszu Zdrowia. Działalnością poza statutową Zakładu jest świadczenie usług medycznych komercyjnych dla wszystkich zainteresowanych oraz świadczenie usług medycznych z zakresu medycyny pracy dla współpracujących z jednostką organizacji państwowych. Szpital nie dysponuje blokiem operacyjnym, a jedynym oddziałem, w którym wykonywane są procedury typowo chirurgiczne, wymagające zastosowania narzędzi wielorazowych jest Oddział Chorób Wewnętrznych i Diabetologii realizujący procedury związane z leczeniem stopy cukrzycowej.

Podczas przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono zaniedbań w obszarze przestrzegania bieżącej czystości i porządku. Sposób postępowania z odpadami medycznymi jest zgodny z wymaganiami zawartymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 5 października 2017 r. w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z odpadami medycznymi (Dz. U. z 2017 r., poz. 1975). Odbiór odpadów odbywa się z właściwą częstotliwością. Nie stwierdzono nieprawidłowości w sposobie postępowania z nieczystościami stałymi (medycznymi i komunalnymi). Nieczystości płynne odprowadzane są do sieci kanalizacyjnej. W obiekcie nie ma urządzeń do dezynfekcji i oczyszczania ścieków szpitalnych, nie ma też oddziału chorób zakaźnych.

W oddziałach szpitalnych większość stosowanego sprzętu i narzędzi jest jednorazowego użytku. Jedynym oddziałem, w którym wykonywane są procedury typowo chirurgiczne z użyciem

narzędzi wielorazowego użytku (i nie mających zamienników jednorazowych) jest Oddział Chorób Wewnętrznych i Diabetologii. W gabinecie diagnostyczno-zabiegowym ww. oddziału, w którym realizowane są procedury związane z leczeniem stopy cukrzycowej wykorzystywane są narzędzia wielorazowego użytku. SPZOK MSWiA posiada zgodę Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zielonej Górze na sterylizację narzędzi wielorazowych wykorzystywanych w szpitalu we własnym zakresie pod warunkiem wytwarzania tychże narzędzi zgodnie z wymaganiami mającymi na celu zminimalizowanie ryzyka zanieczyszczenia czynnikami biologicznymi, chemicznymi i fizycznymi.

W pomieszczeniu Sterylizatorni zapewniony jest prawidłowy ciąg technologiczny do dekontaminacji narzędzi wielorazowego użytku, uwzględniający na każdym etapie technologicznym jednokierunkowy ruch materiałów od punktu materiału skażonego do punktu wydania materiału sterylnego. Dwa autoklawy, będące na wyposażeniu Sterylizatorni posiadają aktualne przeglądy.

W placówce prowadzona jest kontrola wewnętrzna procesów skuteczności sterylizacji.

ALDEMED Centrum Medyczne Sp. z o.o. w Zielonej Górze, ul. Towarowa 20 - filia ZASTAL

W 2023 r. przeprowadzono 1 kontrolę kompleksową, w czasie której stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-technicznego, na które zostanie wydana decyzja administracyjna oraz 1 kontrolę sprawdzającą. Teren wokół budynku jest utwardzony, posesja ogrodzona. Obiekt pozbawiony jest barier architektonicznych utrudniających dostęp do pomieszczeń osobom niepełnosprawnym, w tym poruszających się na wózku inwalidzkim.

Sprzątaniem pomieszczeń zajmują się pracownicy firmy zewnętrznej. Nie stwierdzono zaniedbań w obszarze przestrzegania bieżącej czystości i porządku.

Sposób postępowania z odpadami medycznymi, w tym na stanowiskach wytwarzania, reguluje instrukcja postępowania z odpadami medycznymi na stanowiskach pracy. Stanowiska pracy zaopatrzone są w instrukcję selektywnego zbierania odpadów. Sposób postępowania z odpadami medycznymi jest zgodny z wymaganiami zawartymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 5 października 2017 r. w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z odpadami medycznymi (Dz. U. z 2017 r., poz. 1975). Odbiór odpadów odbywa się z właściwą częstotliwością. Nie stwierdzono nieprawidłowości w sposobie postępowania z nieczystościami stałymi (medycznymi i komunalnymi). Nieczystości płynne odprowadzane są bezpośrednio do urządzeń kanalizacji ogólnospławnej

Centralna Sterylizatornia świadczy usługi jedynie dla części szpitalnej ALDEMED Centrum Medyczne Filia Zastal. Na potrzeby Sterylizatorni zapewniona jest stacja uzdatniania wody technologicznej EUROWATER. Sterylizatornia podzielona jest na 3 strefy: brudną, czystą i sterylną. Do dezynfekcji wstępnej wykorzystywany jest preparat o szerokim spektrum działania, po czym narzędzia poddawane obróbce zasadniczej w myjce mechanicznej. W myjniach-dezynfektorach używane są środki myjąco-dezynfekcyjne dozowane automatycznie zgodnie z zaleceniami producenta

urządzeń. Mycie i dezynfekcja automatyczna jest dokumentowana w rejestrze wsadu myjni-dezynfektora. Prowadzona jest kontrola wewnętrzna procesów dezynfekcji maszynowej przy każdym wsadzie urządzenia: wydruki parametrów fizycznych oraz wskaźniki kontroli mycia. Wyniki archiwizowane są w rejestrze. W strefie czystej Sterylizatorni zapewniono dwa przelotowe sterylizatory parowe, jeden sterylizator niskotemperaturowy (sterylizacja nadtlaniem wodoru) - nie przelotowy. Przeglądy autoklawów dokumentowane są bieżąco. Opakowania sterylizacyjne w zależności od potrzeb stanowią kontenery, papier-papier i folia-papier (rękawy, torebki). Pakiety materiałów jałowych znakowane są wydrukiem z metkownicy. Codziennie rano przed dopuszczeniem zgrzewarki do opakowań sterylizacyjnych do pracy wykonuje się tzw. test zgrzewu, który pozwala zweryfikować poprawność pracy urządzenia. Część sterylną Sterylizatorni stanowi magazyn materiału sterylnego. Warunkiem dopuszczenia sprzętu do pracy jest prawidłowy wynik testu szczelności i Bowie-Dicka, a warunkiem zwolnienia wsadu są prawidłowe wyniki parametrów fizycznych, chemicznych i biologicznych (raz w tygodniu). Prowadzone są karty dziennej kontroli procesu sterylizacji. Wyniki powyższych kontroli (biologicznych, chemicznych, fizycznych) dopinane są do ww. kart. Sposób prowadzenia zapisów w rejestrach pozwala na powiązanie pacjenta z zestawem użytych narzędzi operacyjnych. Dokumentacja z kontroli procesów sterylizacji archiwizowana jest na bieżąco.

Specjalistyczne Centrum Medyczne UROLOG Bromber, Halińska sp. j. w Zielonej Górze, ul. Anieli Krzywoń 2

https://www.google.com/search?q=urológ+zg+anieli+krzywoń%20ul.2&tbm=isch&ved=2ahUKEwjj-bSV4dqEAxVEk_0HHR9vDWoQ2-cCegQIABAA&oeq=urológ+zg+anieli+krzywoń%20ul.2&gs_l=egNpbWciGXVyb2xvZyB6ZyBhbmllbGlpa3J6eXdxvYRI10NQiwYrEFwA3gAkAEAmAFXoAHOcAoBAjE5uAEDyAEA-AEBigILZ3dzLXdpei1pbWfCAgcQABiABBgYiAYB&client=img&ei=udLZeO4N8Sm9u8Pn9610AY&bih=1047&biw=1920&client=firefox-b-d#imgsrc=_syG20r_QApz4M

W 2023 r. przeprowadzono 1 kontrolę kompleksową oraz 1 sprawdzającą. W czasie kontroli stwierdzono nieprawidłowości, prowadzone jest postępowanie administracyjne. Obiekt przystosowany jest dla osób z niepełnosprawnościami. Pomieszczenia należące do oddziału szpitalnego mieszczą się na parterze budynku. W nowo wybudowanej części zapewniono poczekalnię dla pacjentów, pomieszczenie higieniczno-sanitarne dla pacjentów, pomieszczenie porządkowe, rejestrację oraz izbę przyjęć. W nowej części wyodrębniono pomieszczenie na magazyn medyczny z bezpośrednim dostępem z oddziału oraz z poczekalni. Oddział szpitalny liczy 13 łóżek.

Sprzątnięciem bloku operacyjnego zajmuje się personel wewnętrzny, w pozostałych pomieszczeniach czynności porządkowe wykonuje firma zewnętrzna. Nie stwierdzono zaniedbań w obszarze przestrzegania bieżącej czystości i porządku.

Sposób postępowania z odpadami medycznymi jest zgodny z wymaganiami zawartymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 5 października 2017 r. w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z odpadami medycznymi (Dz. U. z 2017 r., poz. 1975). Odbiór odpadów odbywa się z właściwą częstotliwością. Nie stwierdzono nieprawidłowości w sposobie postępowania z nieczystościami stałymi (medycznymi i komunalnymi). Nieczystości płynne odprowadzane są bezpośrednio do urządzeń kanalizacji ogólnospławnej.

Placówka dysponuje Sterylizatornią zlokalizowaną w części piwnicznej. Rozwiązanie przestrzenne Sterylizatorni zapewnia na każdym etapie technologicznym jednokierunkowy ruch materiałów od punktu przyjęcia materiału skażonego do punktu wydania materiału sterylnego.

Prowadzona jest systematyczna kontrola wewnętrzna procesów sterylizacji parametrów fizycznych chemicznych i biologicznych. Jałowe pakiety przechowuje się do 6 miesięcy.

1.3. Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy

Niepubliczny Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy w Zielonej Górze, ul. Prosta 25A

W 2023 r. przeprowadzono 2 kontrole. Nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-technicznego nie stwierdzono. Zakład mieści się w wolnostojącym budynku murowanym, z użytkowym podpiwniczeniem, w którym usytuowano magazyny, promorte itp. pomieszczenia gospodarcze. Zakład liczy 15 pokoi, każdy z łazienką przystosowaną dla osób niepełnosprawnych; dla pacjentów obłożnie chorych zapewniono łazienkę wyposażoną w wózek-wannę. Obiekt spełnia obowiązujące wymagania.

Sprzątaniem pomieszczeń zajmuje się personel placówki. Nie stwierdzono zaniedbań w zakresie utrzymania czystości i porządku. Najbliższe otoczenie budynku utrzymane jest czysto, teren jest utwardzony.

Na stanowiskach pracy odpady medyczne zbierane są selektywnie z uwzględnieniem segregacji. Magazynowanie odpadów medycznych odbywa się w urządzeniu chłodniczym przeznaczonym do tego celu. W związku z brakiem prawidłowego oznakowania pojemników i worków zastosowano środek oddziaływania wychowawczego i pouczono Stronę o konieczności respektowania obowiązujących przepisów. Nieczystości płynne odprowadzane są bezpośrednio do urządzeń kanalizacji ogólnospławnej.

1.4. Podmioty wykonujące działalność leczniczą polegającą na udzielaniu ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych

W tej grupie zewidencjonowano 139 obiektów, przeprowadzono 78 kontroli, w tym 66 kontroli planowych oraz 12 kontroli pozaplanowych, tj.:

- 8 kontroli sprawdzających wykonanie obowiązków nałożonych w decyzjach merytorycznych oraz zaleceń pokontrolnych,
- 3 kontrole tematyczne związane z organizacją szczepień ochronnych,

- 1 kontrola interwencyjna dotycząca warunków sanitarno-higienicznych w czasie prowadzenia usług medycznych, która nie potwierdziła wnoszonych zarzutów

W wyniku przeprowadzonych kontroli wystosowano 12 decyzji administracyjnych nakazujących poprawę stanu sanitarnego.

Nieprawidłowości ujęte w decyzjach nakazujących dotyczyły stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń, ciągu technologicznego do dekontaminacji narzędzi. Zaleceniami egzekwowano usunięcie uchybień, które dot. konieczności dostosowania procedury dotyczącej postępowania z odpadami medycznymi do obowiązującego rozporządzenia, znakowania pojemników i worków przeznaczonych do przechowywania odpadów medycznych zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem, zapewnienia preparatu do dezynfekcji powierzchni zanieczyszczonych materiałem biologicznym, prowadzenia rejestru pomiaru temperatury w urządzeniu chłodniczym na odpady medyczne, zwiększenia częstotliwości kontroli biologicznej, zapewnienia procedury postępowania z brudną bielizną, stosowania wskaźników chemicznych klasy 5 lub 6, kontrolowania każdego cyklu sterylizacji przez rejestrację parametrów fizycznych archiwizowanych jako zapis papierowy lub elektroniczny, ponownego wezwania do szczepień dzieci i młodzież opóźnione w szczepieniach.

1.4.1. Praktyki zawodowe: indywidualne, indywidualne specjalistyczne i grupowe praktyki lekarskie, lekarzy dentystów oraz pielęgniarek i położnych

W 2023 r. skontrolowano ogółem stan sanitarny w 71 praktykach zawodowych, spośród 235 ujętych w ewidencji. W wyniku kontroli i stwierdzonych nieprawidłowości wydano 4 decyzje administracyjne. Wystosowano zalecenia pokontrolne dotyczące: zwiększenia częstotliwości kontroli biologicznej procesów sterylizacji, zapewnienia wskaźników chemicznych klasy 5 lub 6, zapewnienia preparatu do dezynfekcji powierzchni zanieczyszczonych materiałem biologicznym, znakowania pojemników i worków na odpady medyczne zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem, prowadzenia rejestru temperatury panującej w urządzeniu chłodniczym na odpady medyczne, kontrolowania każdego cyklu sterylizacji przez rejestrację parametrów fizycznych archiwizowanych jako zapis papierowy lub elektroniczny. Ocena stanu sanitarnego praktyk zawodowych obejmowała sprawdzenie: sposobu zaopatrzenia w wodę i odprowadzania nieczystości płynnych, warunków sanitarno-technicznych pomieszczeń i ich funkcjonalności, w tym wykończenia ścian i podłóg, sprawności wentylacji i oświetlenia, wyposażenia w umywalki, dozowniki na mydła, ręczniki jednorazowe, postępowania z bielizną czystą i brudną oraz sposobu segregacji odpadów i postępowanie z odpadami komunalnymi i medycznymi. Kontrola obejmowała także procedury higieniczne, ich wdrożenie oraz prowadzenie kontroli wewnętrznej w obszarze realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych.

1.4.2. Indywidualne praktyki lekarskie, indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie i grupowe praktyki lekarskie

W 2023 r. na 113 istniejących praktyk lekarskich skontrolowano 24. W wyniku prowadzonych kontroli stwierdzono nieprawidłowości, na które zostały wydane 2 decyzje administracyjne. Stan techniczno-sanitarny pomieszczeń, w których prowadzone są praktyki zawodowe ocenia się ogólnie jako dobry. Drobne uchybienia stwierdzone w placówkach, egzekwowano stosując zalecenia pokontrolne. Nie kwestionowano bieżącej czystości i porządku w pomieszczeniach praktyk. Stosowane narzędzia wielorazowego użytku, poddawane są sterylizacji w autoklawach parowo-ciśnieniowych. Narzędzia do sterylizacji pakowano w jednorazowe torebki lub rękawy papierowo-foliowe, znakowane datą sterylizacji i przechowywano w odpowiednich warunkach. Powstałe w ramach działalności odpady stałe gromadzono przestrzegając zasady segregacji, w miejscu ich powstawania, na komunalne i medyczne. Zakaźne odpady medyczne magazynowano w urządzeniach chłodniczych. Odbiorem odpadów medycznych do utylizacji zajmowały się koncesjonowane przedsiębiorstwa.

1.4.3. Indywidualne praktyki lekarzy dentyków, indywidualne specjalistyczne praktyki lekarzy dentyków i grupowe praktyki lekarzy dentyków

W 2023 r. na 120 istniejące praktyki lekarzy dentyków skontrolowano 44. Wykonano 3 kontrole interwencyjne oraz 1 kontrolę poza planem.

Na nieprawidłowości stwierdzone w czasie kontroli zostały wydane 2 decyzje administracyjne. Kontrole interwencyjne dotyczyły warunków sanitarno-higienicznych w czasie świadczenia usług medycznych. W jednym przypadku kontrola potwierdziła wnoszone zrzuty w piśmie interwencyjnym. Drobne uchybienia korygowano zaleceniami pokontrolnymi. Uchybienia dotyczyły m.in.: braku dostosowania procedury dotyczącej postępowania z odpadami medycznymi do obowiązujących przepisów prawnych, niewłaściwego oznaczenia pojemnika na odpady medyczne, sporadycznego wykonywania testów biologicznych, braku rejestru temperatury panującej w urządzeniu chłodniczym na odpady medyczne, braku środka do dezynfekcji powierzchni skażonych materiałem biologicznym. W praktykach nie stwierdzono zaniedbań w zakresie bieżącej czystości pomieszczeń. Do zabiegów dezynfekcyjnych używano wyłącznie preparatów przeznaczonych do stosowania w placówkach ochrony zdrowia, przygotowywane zgodnie z zaleceniami producenta. Narzędzia wielorazowego użytku do sterylizacji pakowano w jednorazowe torebki lub rękawy papierowo-foliowe, znakowano najczęściej datą sterylizacji, a po sterylizacji przechowywano w odpowiednich warunkach. W praktykach używano bielizny jednorazowej, tj.: maseczki, śliniaki, rękawiczki. Bieliznę wielorazową stanowiła jedynie odzież robocza personelu. Powstałe w ramach działalności odpady segregowano w miejscu ich powstawania na komunalne oraz medyczne i gromadzono w oddzielnych pojemnikach lub workach. Odpady medyczne tzw. „ostre” gromadzono w jednorazowych, czerwonych pojemnikach plastikowych, pozostałe odpady gromadzono w wielorazowych pojemnikach wyłożonych czerwonymi workami.

1.4.4. Indywidualne praktyki pielęgniarek, indywidualne specjalistyczne praktyki pielęgniarek i grupowe praktyki pielęgniarek

W roku 2023 skontrolowano 3 na 3 indywidualne praktyki pielęgniarskie będące pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zielonej Górze. Nieprawidłowości nie stwierdzono. Drobne uchybienia korygowano zaleceniami pokontrolnymi. Uchybienia dotyczyły braku preparatu do dezynfekcji powierzchni skażonych materiałem biologicznym, aktualizacji procedur, nie prowadzenia rejestru temperatury panującej w urządzeniu chłodniczym na odpady medyczne. W praktykach nie stwierdzono zaniedbań w zakresie bieżącej czystości pomieszczeń. Do zabiegów dezynfekcyjnych używano wyłącznie preparatów przeznaczonych do stosowania w placówkach ochrony zdrowia, przygotowywane zgodnie z zaleceniami producenta. W praktykach używano bielizny jednorazowej, tj.: maseczki, śliniaki, rękawiczki oraz stosowano narzędzia medyczne jednorazowego użytku. Bieliznę wielorazową stanowiła jedynie odzież robocza personelu. Powstałe w ramach działalności odpady segregowano w miejscu ich powstawania na komunalne oraz medyczne i gromadzono w oddzielnych pojemnikach lub workach. Odpady medyczne tzw. „ostre” gromadzono w jednorazowych, czerwonych pojemnikach plastikowych, pozostałe odpady gromadzono w wielorazowych pojemnikach wyłożonych czerwonymi workami.

1.5. Działalność kontrolno-represyjna

Ogółem przeprowadzono 219 kontroli planowych i pozaplanowych, w wyniku których wystosowano:

- 20 decyzji nakazujących usunięcie nieprawidłowości ujemnie rzutujących na stan sanitarno–higieniczny i funkcjonalność obiektów,
- 22 decyzje o opłacie,
- 5 decyzji o przedłużeniu terminu wykonania nałożonych obowiązków,
- 1 decyzję uchylającą w całości decyzję,
- 3 postanowienia o sprostowaniu błędów.

Podsumowanie:

1. W większości skontrolowanych podmiotów leczniczych gospodarka odpadami niebezpiecznymi prowadzona jest w sposób prawidłowy oraz zgodnie z wymaganiami zawartymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 5 października 2017 r. w sprawie *szczegółowego sposobu postępowania z odpadami medycznymi* (Dz. U. z 2017 r., poz. 1975).
2. We wszystkich skontrolowanych podmiotach opracowane zostały procedury i instrukcje higieniczne dostosowane do charakteru świadczonych usług medycznych.
3. W podmiotach, w zależności świadczonych usług medycznych lub możliwości lokalowych funkcjonują stanowiska sterylizacji gabinetowej, sterylizatornie lokalne lub sterylizatornie centralne (szpitale).

4. Sterylizacja sprzętu odbywa się w sterylizatorach parowych lub plazmowych. Monitorowanie procesów odbywa się poprzez kontrole parametrów fizycznych, chemicznych, biologicznych.
5. W żadnym z zakładów objętych kontrolą, udzielających świadczeń zdrowotnych z użyciem narzędzi wielorazowego użytku, nie stwierdzono, by ich sterylizacja odbywała się w sterylizatorze na suche gorące powietrze.
6. W przypadku stosowania narzędzi wielokrotnego użytku, w większości podmiotów zapewniony jest prawidłowy ciąg technologiczny do dekontaminacji narzędzi wielorazowego użytku, uwzględniający na każdym etapie technologicznym jednokierunkowy ruch materiałów od punktu materiału skażonego do punktu wydania materiału sterylnego.
7. Wykorzystywane preparaty charakteryzują się szerokim spektrum działania.
8. Aby dostosować się do aktualnych wymogów prawnych, każdego roku w podmiotach leczniczych prowadzone są prace remontowe i modernizacyjne, często jest to proces długotrwały i kosztowny.
9. Czystość w podmiotach leczniczych nie budziła zastrzeżeń, dbał o to personel zatrudniony w podmiotach leczniczych lub firmy zewnętrzne. Nie stwierdzono braków w zaopatrzeniu w sprzęt do sprzątania oraz w środki myjące i dezynfekcyjne.
10. Nie stwierdzano istotnych uchybień w postępowaniu z bielizną stosowaną w podmiotach.

Źródło: <https://www.atrakcedzieciece.pl/cities/zielona-gora>

III. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

1. Informacje ogólne

W 2023 roku skontrolowano **266** obiekty użyteczności publicznej znajdujące się na terenie miasta Zielona Góra, spośród **464** ujętych w ewidencji tj. 57,3% (w 2022 r. – 19,8%).

Kontrolą objęto:

- Ustępy publiczne - skontrolowano 6 z 6 znajdujących się w ewidencji.
- Ustępy ogólnodostępne - skontrolowano 5 z 7 znajdujących się w ewidencji.
- Domy pomocy społecznej - skontrolowano 1 z 2 znajdujących się w ewidencji.
- Inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej - skontrolowano 3 z 4 znajdujących się w ewidencji.
- Placówki zapewniające całodobową opiekę - skontrolowano 1 z 1 znajdujących się w ewidencji.
- Noclegownie - skontrolowano 5 z 5 znajdujących się w ewidencji.
- Hotele, motele, pensjonaty, kempingi, domy wycieczkowe, schroniska - skontrolowano 7 spośród 15 obiektów znajdujących się w ewidencji.
- Inne obiekty świadczące usługi hotelarskie - skontrolowano 4 z 18 znajdujących się w ewidencji.
- Zakłady fryzjerskie - skontrolowano 61 z 147 znajdujących się w ewidencji.
- Zakłady kosmetyczne - skontrolowano 92 z 111 znajdujących się w ewidencji.
- Studia tatuażu - skontrolowano 9 z 9 znajdujących się w ewidencji.
- Zakłady odnowy biologicznej – skontrolowano 8 z 10 znajdujących się w ewidencji.
- Inne zakłady, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z usług fryzjerskich, kosmetycznych, odnowy biologicznej i tatuażu - skontrolowano 14 z 15 znajdujących się w ewidencji.
- Dworce PKP i PKS - skontrolowano – 2 z 4 znajdujących się w ewidencji.
- Tereny rekreacyjne - skontrolowano 2 z 15 znajdującego się w ewidencji.
- Cmentarze - skontrolowano 5 spośród 13 znajdujących się w ewidencji.
- Zakłady karne i areszty śledcze - skontrolowano 1 z 1 znajdujących się w ewidencji.
- Inne obiekty użyteczności publicznej - skontrolowano 36 spośród 75 znajdujących się w ewidencji.
- Transport - skontrolowano 4 z 7 znajdujących się w ewidencji.

W 33 obiektach stwierdzono niewłaściwy stan higieniczno-sanitarny lub techniczny, co skutkowało wszczęciem postępowania administracyjnego i wydaniem decyzji administracyjnej, lub nałożeniem na osobę odpowiedzialną mandatu karnego bądź pouczenia. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły: niestosowania i niewdrażania procedur higienicznych zapewniających ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi w zakresie postępowania z narzędziami wielokrotnego użytku (fryzjerskie i kosmetyczne), w tym nieskutecznej dezynfekcji (brak głębokiego zanurzenia, preparat niedostosowany do dezynfekcji narzędzi, postępowanie niezgodne z zaleceniem producenta, brak wykonywania sterylizacji narzędzi), braku umywalki z bieżącą ciepłą i zimną wodą w pomieszczeniach świadczenia usług, w trakcie których dochodzi do przerwania ciągłości skóry,

braku środków czystości w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych, niewłaściwego stanu sanitarno-technicznego wyposażenia salonu kosmetycznego (fotele, siedziska, zasłony, rolety), złego stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń w poszczególnych obiektach (ściany, sufity, podłogi, ciągi komunikacyjne).

2. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej

2.1. Ustępy publiczne

W 2023 roku skontrolowano 6 ustępów publicznych znajdujących się na terenie miasta Zielona Góra, w tym 2 kontrole tematyczne w ramach trwającej imprezy masowej „Winobranie 2023”. Kontrole nie wykazały nieprawidłowości, które skutkowałyby wszczęciem postępowania administracyjnego. W jednym obiekcie zalecono aby zabezpieczyć ręczniki papierowe do osuszania rąk przed wtórnym zanieczyszczeniem.

Stan sanitarny skontrolowanych obiektów oceniono jako „dobry”.

Źródło: <https://wccerwis.pl/toaleta-przenosna-zielona-gora/>

2.2. Ustępy ogólnodostępne

W 2023 roku skontrolowano 5 ustępów ogólnodostępnych znajdujących się na terenie miasta Zielona Góra. W jednym z obiektów stwierdzono brak środków higienicznych do mycia rąk oraz zły stan sanitarno – porządkowy w pomieszczeniu dla opiekuna i dziecka. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano zalecenia z natychmiastowym terminem wykonania, które strona wykonała. Zastosowano środek oddziaływania wychowawczego w postaci pouczenia i wydano decyzję płatniczą.

Pozostałe kontrole nie wykazały nieprawidłowości.

Stan sanitarny skontrolowanych obiektów oceniono jako „dobry”.

2.3. Domy pomocy społecznej

W 2023 roku skontrolowano 1 Dom Pomocy Społecznej znajdujący się na terenie miasta Zielona Góra. Była to kontrola interwencyjna w zakresie niewłaściwego stosowania środków czystości i środków dezynfekcyjnych oraz nieprawidłowego wydawania leków pensjonariuszom - kontrola nie wykazała nieprawidłowości. W stosunku do kontrolowanego obiektu w 2023 roku kontynuowane było przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zielonej Górze postępowanie administracyjne dotyczące zapewnienia odpowiedniego stanu sanitarno-technicznego podłogi, ścian i sufitów w pokojach mieszkalnych oraz w korytarzu komunikacyjnym. Na uzasadniony wniosek strony wydano decyzję zmieniającą.

Stan sanitarny obiektu oceniono jako „dobry”.

2.4. Inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej

W 2023 roku skontrolowano 3 obiekty z tej grupy.

Kontrole nie wykazały nieprawidłowości, które skutkowałyby wszczęciem postępowania administracyjnego. We wszystkich placówkach udzielano instruktażu w zakresie zapobiegania namnażaniu się bakterii Legionella w urządzeniach i instalacjach wodociągowych oraz konieczności wdrażania procedur w tym zakresie.

Stan sanitarny skontrolowanych obiektów oceniono jako „dobry”.

2.5. Placówki zapewniające całodobową opiekę

W 2023 roku skontrolowano 1 obiekt z tej grupy.

Nie stwierdzono nieprawidłowości, które skutkowałyby wszczęciem postępowania administracyjnego. W trakcie kontroli zalecano aby wprowadzać działania mające na celu zapobieganie namnażaniu się bakterii z rodzaju Legionella w instalacjach wewnętrznych (ciepła i zimna woda, wentylacja, klimatyzacja, aerozol wodno-powietrzny) oraz sukcesywnie prowadzić dezynfekcję chemiczną i czyszczenie perlatorów, armatury sanitarnej i słuchawek prysznicowych (również w środku słuchawki).

Stan sanitarny obiektu oceniono jako „dobry”.

2.6. Noclegownie dla bezdomnych

W 2023 roku skontrolowano 5 obiektów zajmujących się bezdomnością na terenie miasta Zielona Góra. Kontrole sanitarne obiektów z tej grupy zostały przeprowadzone w zakresie przestrzegania warunków higienicznych i zdrowotnych oraz przygotowania placówek do sezonu zimowego. W placówce udzielającej wsparcia osobom bezdomnym przeprowadzono 2 kontrole interwencyjne i 1 kontrolę planową. Interwencja w zakresie niewłaściwych warunków sanitarnych panujących w pokojach mieszkalnych, toaletach i łaźni oraz braku miejsca do spożywania posiłków i brudnych lodówek, wykazała zasadność interwencji. Wszczęto postępowanie administracyjne i wydano decyzję merytoryczną (nakazującą) oraz decyzję płatniczą. Kolejna kontrola interwencyjna dotyczyła pogryzienia przez insekty, złego stanu sanitarno-technicznego pokoi mieszkalnych, w tym braku odkażania i odrobaczania pomieszczeń, braku zmiany pościeli i odzieży w pokojach mieszkalnych, zepsutej instalacji elektrycznej, braku ciepłej wody w prysznicach oraz awarii kanalizacji. Czynności kontrolne nie potwierdziły zarzutów zawartych w interwencji. Nieprawidłowości we wskazanym zakresie nie stwierdzono.

Podczas kontroli planowych w 2 obiektach stwierdzono, że obowiązki wynikające z w/w decyzji zostały wykonane w całości. Dodatkowo w jednym z obiektów stwierdzono zły stan sanitarno-

techniczny w pomieszczeniu higieniczno-sanitarnym przeznaczonym do kąpieli osób nowo przyjętych i w pomieszczeniu łaźni (fugi przy płytkach pod prysznicem oraz powierzchnia sufitu pokryte ciemnym nalotem).

Źródło: <https://zielonagora.naszemiasto.pl/nowy-projekt-caritas-aktywizujacy-bezdomnych-podopieczni/ar/c3-8948613>

W trakcie czynności kontrolnych zalecono aktualizację procedur w zakresie postępowania z czystą i brudną bielizną oraz wydano zalecenia dotyczące przeorganizowania pomieszczenia pralni i suszarni poprzez oddzielenie części czystej od brudnej – zalecenia wykonane.

W drugim obiekcie wydano zalecenia dotyczące wprowadzenia rejestru częstotliwości ozonowania (pomieszczenia mieszkalne, magazyny, samochód służbowy do przewozu osób), ponadto wskazano, aby w magazynie żywności oddzielić strefę bielizny czystej od strefy żywności oraz sukcesywnie przeglądać warzywa i pozbywać się części nadgnitych.

W pozostałych obiektach wydano zalecenie aby okazać aktualny przegląd przewodów kominowych/ wentylacyjnych oraz każdorazowo w przypadku przelewania preparatu do pojemnika zastępczego, znakować go etykietą zawierającą: nazwę preparatu, datę ważności z opakowania zbiorczego oraz datę jego przelania a w przypadku sporządzania roztworu dodatkowo stężenie w jakim zawiesina została sporządzona – zgodnie ze wskazaniem producenta – zalecenie wykonano. Pozostałe kontrole nie wykazały nieprawidłowości.

Ustalono, że w obiektach nie są wdrażane procedury dotyczące zapobiegania namnażaniu się bakterii Legionella w urządzeniach i instalacjach wodociągowych. Każdorazowo zalecano, aby wprowadzić działania mające na celu zapobieganie namnażaniu się bakterii z rodzaju Legionella w instalacjach wewnętrznych (ciepła i zimna woda, wentylacja, klimatyzacja, aerozol wodno-powietrzny). Sugerowano prowadzenie rejestrów pomiaru temperatury wody ciepłej i zimnej wpływającej z zaworów czerpalnych oraz rejestrów wykonywania termicznej dezynfekcji instalacji poprzez podnoszenie temperatury wody. Ponadto zalecano sukcesywną dezynfekcję chemiczną i czyszczenie perlatorów, armatury sanitarnej i słuchawek prysznicowych (również w środku słuchawki).

Osoby obecne przy prowadzonych czynnościach były obligowane do informowania personelu sprząającego o proceduralnych działaniach w zakresie zapobiegania namnażaniu się bakterii z rodzaju Legionella.

Stan skontrolowanych obiektów oceniono jako „**dobry**”

2.7. Hotele motele, pensjonaty, kempingi, domy wycieczkowe, schroniska

W roku 2023 skontrolowano 7 hoteli zlokalizowanych w mieście Zielona Góra.

W 1 obiekcie hotelarskim przeprowadzono kontrolę interwencyjną w zakresie niewłaściwych warunków higieniczno-sanitarnych, niesprawnej wentylacji oraz intensywnego zapachu chloru w obiekcie - kontrola nie wykazała nieprawidłowości. W 2023 roku w 1 hotelu prowadzone było postępowanie administracyjne, dotyczące basenu hotelowego, w ramach którego wszczęto postępowanie administracyjne. W trakcie gromadzenia materiału w sprawie, w obiekcie przeprowadzono kontrole tematyczne. Postępowanie administracyjne będzie kontynuowane w 2024 r.

Źródło: https://www.facebook.com/photo/?fbid=518378026836797&set=a.518378020170131&locale=pl_PL

Podczas kontroli w 2 obiektach hotelarskich wydano zalecenia w zakresie wdrożenia procedury zapobiegania namnażaniu się bakterii Legionella sp. w instalacji ciepłej wody oraz wykonania badania zgodnie z częstotliwością określoną w rozporządzeniu. Dodatkowo zalecono aby usprawnić postępowanie z czystą i brudną bielizną hotelową i wyeliminować krzyżowanie się drogi czystej z brudną. Kontrole sanitarne w pozostałych obiektach z tej grupy nie wykazały nieprawidłowości.

Stan sanitarny obiektów oceniono jako „dobry”.

2.8. Inne obiekty, w których świadczone są obiekty hotelarskie

W roku 2023 skontrolowano 4 obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie.

W 2 obiektach przeprowadzono kontrole interwencyjne. Jedna dotyczyła niewłaściwych warunków sanitarnych panujących w pokoju mieszkalnym (wilgoć w pokoju oraz pleśń na stelażu łóżka). Czynności kontrolne potwierdziły zasadność interwencji. Wydano zalecenia, które strona wykonała w terminie natychmiastowym.

Kolejna kontrola interwencyjna w obiekcie, który do dnia kontroli obiekt nie był pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zielonej Górze), dotyczyła pogryzienia przez pluskwy w trakcie pobytu w obiekcie. Czynności kontrolne nie wykazały nieprawidłowości w przedmiocie skargi.

W 2 obiektach wydano zalecenia dotyczące przedstawienia dokumentacji z przeglądu przewodów wentylacyjnych budynku oraz wykonania badania z instalacji wewnętrznej wody ciepłej w kierunku wykrycia obecności bakterii Legionella sp. – zalecenie wykonano w 1 obiekcie.

Stan sanitarny i techniczny obiektów z tej grupy oceniono jako „dobry”.

2.9. Zakłady fryzjerskie

W roku 2023 nadzorem objęto 61 zakładów fryzjerskich znajdujących się na terenie miasta Zielona Góra. W tej grupie obiektów przeprowadzono 4 kontrole interwencyjne, nałożono 3 mandaty karne na łączną kwotę 800 zł., wydano 2 decyzje merytoryczne nakazujące i 5 decyzji płatniczych.

Spośród 4 kontroli interwencyjnych, 2 uznano za zasadne, tj.:

Podczas interwencji w salonie fryzjerskim w Zielonej Górze, stwierdzono naruszenie wymagań higienicznych i zdrowotnych, tj.: brak higienicznych warunków podczas dezynfekcji i przechowywania narzędzi fryzjerskich (pojemniki do dezynfekcji narzędzi i do przechowywania narzędzi czystych w znacznym stopniu wyeksploatowane, brudne, z przebarwieniami, poślółkę, z pozostałościami włosów, część szczotek ze śladami włosów), zły stan sanitarno-techniczny ściany

i blatu w obrębie umywalki. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami dotyczącymi braku higienicznych warunków podczas dezynfekcji i przechowywania narzędzi fryzjerskich, wydano zalecenia
Źródło: <https://w.ph-progress.pl/zasady-dezynfekcji-i-sterylizacji-w-salonie/>

z natychmiastowym terminem wykonania oraz nałożono mandat karny. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami dotyczącymi złego stanu sanitarno-technicznego ściany i blatu w obrębie umywalki, wszczęto postępowanie administracyjne i wydano decyzję merytoryczną (nakazującą) oraz decyzję płatniczą. Kontrola sprawdzająca wykazała wykonanie zaleceń z terminem natychmiastowego wykonania.

Kolejna kontrola interwencyjna w zakładzie fryzjerskim wykazała brak higienicznych warunków podczas dezynfekcji i przechowywania narzędzi fryzjerskich (niewłaściwa dezynfekcja narzędzi fryzjerskich, postępowanie niezgodne z zaleceniem producenta, niewłaściwe przechowywanie narzędzi czystych). W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano zalecenia z natychmiastowym terminem wykonania oraz nałożono mandat karny. Kontrola sprawdzająca wykazała wykonanie zaleceń w całości. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wszczęto postępowanie administracyjne i wydano decyzję płatniczą.

Kontrole interwencyjne w pozostałych 2 obiektach nie wykazały nieprawidłowości. Interwencje uznano za bezzasadne.

Spośród skontrolowanych zakładów fryzjerskich, w 3 stwierdzono nieprawidłowości.

W obiekcie fryzjerskim (barber), stwierdzono naruszenie wymagań higienicznych i zdrowotnych, tj.: brak wdrażania i stosowania procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi podczas świadczenia usług fryzjersko /barberskich przy użyciu brzytwy; brak higienicznych warunków podczas dezynfekcji i przechowywania narzędzi fryzjerskich (niewłaściwa dezynfekcja narzędzi fryzjerskich, postępowanie niezgodne z zaleceniem producenta, niewłaściwe przechowywanie narzędzi czystych); zakurzone i ze śladami włosów półki, szuflady, peleryny i materiały jednorazowe; wyposażenie zakładu (fotel przy myjce do mycia głów) w złym stanie sanitarno-technicznym; ściany i sufit w pomieszczeniu wc w złym stanie sanitarno-technicznym; ściana przy umywalce do mycia rąk niezabezpieczona, pomalowana farbą chłonącą wilgoć - materiał nasiąkliwy. Za nieprawidłowości w zakresie nie wdrażania i stosowania procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi oraz braku czystości i porządku w zakładzie, wydano zalecenia z natychmiastowym terminem wykonania oraz nałożono mandat karny. Natomiast w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami dotyczącymi złego stanu sanitarno-technicznego wyposażenie zakładu, ścian i sufit wszczęto postępowanie administracyjne i wydano decyzję merytoryczną (nakazującą) oraz decyzję płatniczą. Kontrola sprawdzająca wykazała wykonanie zaleceń z terminem natychmiastowego wykonania.

Źródło: <https://pixers.pl/plakaty/fryzjer-fryzjer-cartoon-ilustracji-53905920>

W 2 salonach fryzjerskich stwierdzono brak wdrażania i stosowania procedur higienicznych zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi tj.: nieskuteczna dezynfekcja narzędzi wielokrotnego użycia (spryskiwanie narzędzi, brak głębokiego zanurzenia). W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano zalecenia z natychmiastowym terminem wykonania

i zastosowano środek oddziaływania wychowawczego w postaci pouczenia. W terminie natychmiastowym strony okazały uaktualnione procedury uwzględniające dezynfekcję w zamkniętym pojemniku poprzez całkowite zanurzenie w preparacie o szerokim spektrum działania. Wszczęto postępowanie administracyjne i wydano decyzje płańnicze.

Najczęstsze zalecenia pokontrolne w zakładach fryzjerskich dotyczyły:

- niewłaściwej dezynfekcji narzędzi fryzjerskich,
- braku naściennej higienizacji przy umywalce do mycia rąk oraz niezabezpieczonych przed wtórnym zanieczyszczeniem ręczników jednorazowych do osuszania rąk i do wycierania głów klientów,
- braku dokumentowania częstotliwość wymiany preparatu do dezynfekcji narzędzi,
- braku wpisu do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej (przy podawaniu klientom napojów),
- braku znakowania datą otwarcia kosmetyków posiadających określony przez producenta symbol PAO.

Spośród skontrolowanych obiektów z tej grupy - 4 oceniono jako „**bardzo dobre**”, 1 obiekt oceniono jako „**dostateczny**”, pozostałe obiekty oceniono jako „**dobre**”.

2.10. Zakłady kosmetyczne

W 2023 r. skontrolowano 92 zakłady kosmetyczne znajdujące się na terenie miasta Zielona Góra.

W tej grupie obiektów przeprowadzono 1 kontrolę interwencyjną, nałożono 11 mandatów karnych na łączną kwotę 2300 zł., wydano 8 decyzji merytorycznych nakazujących i 15 decyzji płańniczych. 5 decyzji administracyjnych merytorycznych wyegzekwowano.

Kontrolę interwencją przeprowadzono w Studio Kosmetycznym w Zielonej Górze w zakresie niewłaściwych warunków higieniczno - sanitarnych i porządkowych oraz nie zachowania standardów higieny. Interwencja została uznana za zasadną, stwierdzono: brak wdrażanych procedur higienicznych zapewniających ochronę przed zakażeniami, brak dezynfekcji i sterylizacji narzędzi wielokrotnego użycia (preparat bez właściwości dezynfekujących - brak spektrum działania, brak sterylizatora/ autoklawu bądź umowy z podmiotem zewnętrznym), brak czystości i porządku w zakładzie podczas świadczenia usług kosmetycznych (pomieszczenie świadczenia usług niezabezpieczone przed wtórnym zanieczyszczeniem pochodzącym z części pomieszczeń, w którym prowadzony jest remont: podłogi, półki i pozostałe powierzchnie użytkowe zapyłone), w pomieszczeniu usług manicure brak stanowiska do higienicznego mycia rąk wyposażonego w umywalkę z bieżącą ciepłą i zimną wodą oraz naścienną higienizacją.

Za stwierdzone nieprawidłowości wydano zalecenie z natychmiastowym terminem wykonania oraz nałożono mandat karny. Kontrola sprawdzająca

Źródło: <https://citymag.pl/produkty-i-akcesoria-do-manicure-poznaj-i-wyprobuj-w-domu/>

wykazała wykonanie zaleceń w całości (ponadto ustalono, że remont został zakończony i zapewniono stanowiska do higienicznego mycia rąk). Kontynuacja postępowania w 2024 r.

W trakcie kontroli sanitarnej w Gabinetie Kosmetologicznym w Zielonej Górze stwierdzono brak wydzielonego miejsca do higienicznego spożywania posiłków przez pracowników (pomieszczenie socjalne w przedsiionku toalety). W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano decyzję merytoryczną (nakazującą) oraz decyzję płatniczą.

W kolejnym zakładzie kosmetycznym stwierdzono brak wdrażania i stosowania procedur w zakresie niewłaściwej dezynfekcji narzędzi oraz wyposażenie gabinetu kosmetycznego (fotele przy stanowiskach do manicure i do pedicure) wykonane z materiału nasiąkliwego, nieodpornego na działanie wilgoci i środków dezynfekcyjnych (obicie welurowe). Za nieprawidłowości w zakresie nie wdrażania i stosowania procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi w zakresie niewłaściwej dezynfekcji narzędzi, wydano zalecenia z natychmiastowym terminem wykonania oraz zastosowano środek oddziaływania wychowawczego w postaci pouczenia. W związku z nieprawidłowościami dotyczącymi niewłaściwego wyposażenia gabinetu kosmetycznego wydano decyzję merytoryczną (nakazującą) oraz decyzję płatniczą. Kontrola sprawdzająca wykazała wykonanie obowiązków zawartych w decyzji.

W obiekcie kosmetycznym w Zielonej Górze stwierdzono brak umywalki do mycia rąk z bieżącą ciepłą i zimną wodą i zestawem do higienizacji rąk w pomieszczeniu, gdzie wykonywane są zabiegi z zakresu pielęgnacji dłoni (manicure). W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano decyzję merytoryczną (nakazującą) oraz decyzję płatniczą. Kontrola sprawdzająca wykazała wykonanie obowiązków zawartych w decyzji.

Podczas kontroli sanitarnej w kolejnym obiekcie kosmetycznym w Zielonej Górze stwierdzono brak literalnie opracowanych, stosowanych i wdrażanych procedur higienicznych zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz zły stan sanitarno - techniczny ściany w sali usług przy stanowiskach pracy (ściana wykonana z pylistej cegły). Za nieprawidłowości w zakresie: nie wdrażania procedur higienicznych zapewniających ochronę przed zakażeniami wydano zalecenie z natychmiastowym terminem wykonania oraz nałożono mandat karny. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami dotyczącymi: złego stanu sanitarno-technicznego ściany w sali usług wydano decyzję merytoryczną (nakazującą) oraz decyzję płatniczą. Kontrola sprawdzająca wykazała wykonanie obowiązków zawartych w decyzji.

Kontrola w Salonie Kosmetycznym w Zielonej Górze wykazała, że nie są wdrażane i stosowane procedury zapewniające ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi w zakresie postępowania z narzędziami wielorazowego użycia (narzędzia fryzjerskie i kosmetyczne). Ponadto stwierdzono, że wyposażenie gabinetów kosmetycznych (fotele w poczekalni i wyposażenie przy stanowiskach do pedicure, siedziska w poszczególnych gabinetach oraz zasłony i rolety na oknach) posiada powierzchnie trudne do utrzymania w czystości (wykonane z materiału nasiąkliwego, nieodpornego na działanie wilgoci i środków dezynfekcyjnych - obicie welurowe). Za nieprawidłowości dotyczące nie wdrażania i stosowania procedur wydano zalecenia z natychmiastowym terminem wykonania oraz nałożono mandat karny. Kontrola sprawdzająca

wykazała, że w zakładzie nadal nie są wdrażane procedury higieniczne w zakresie postępowania z narzędziami wielorazowego użycia. Na przedsiębiorcę ponownie nałożono mandat karny i wydano zalecenia z natychmiastowym terminem wykonania. Kontrola sprawdzająca wykazała wykonanie zaleceń. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami dotyczącymi niewłaściwego wyposażenia gabinetu kosmetycznego wydano decyzję merytoryczną (nakazującą) oraz decyzję płatniczą.

Podczas kontroli w Gabinetie Kosmetycznym w Zielonej Górze stwierdzono że nie są

wdrażane i stosowane procedury higieniczne w zakresie postępowania z narzędziami wielorazowego użycia: uszkodzone, zalane, pogniecione, przechowywane w niesterylnych (zapylnych) warunkach pakiety z narzędziami, nieskuteczna dezynfekcja narzędzi poprzez niewłaściwe stosowanie preparatu dezynfekcyjnego (niezgodne z zaleceniem producenta).

Źródło: <https://www.hairstore.pl/blog/pielegnacja-brwi-po-makijazu-permanentnym-poradnik/>

Z uwagi na brak kontroli procesów sterylizacji, uszkodzenie techniczne autoklawu i brak przeglądu urządzenia brak jest informacji o skuteczności procesu sterylizacji. Ponadto ustalono, że miejsce sterylizacji narzędzi zlokalizowane w przedsiönku toalety, co nie zapewnia higienicznych warunków podczas procesu dekontaminacji narzędzi, wyposażenie zakładu wykonane z materiału nasiąkliwe, nieodpornego na działanie wilgoci i środków dezynfekcyjnych (obicie welurowe), łóżko kosmetyczne owinięte folią typu stretch nie posiada powierzchni gładkiej, możliwej do utrzymania bieżącej czystości i dezynfekcji, w pomieszczeniu usług manicure brak umywalki do mycia rąk z bieżącą ciepłą i zimną wodą oraz ścienną higienizacją. Za nieprawidłowości dotyczące nie wdrażania i stosowania procedur higienicznych wydano zalecenia z natychmiastowym terminem wykonania oraz nałożono mandat karny. Kontrola sprawdzająca wykazała wykonanie zaleceń. W związku z pozostałymi nieprawidłowościami wydano decyzję merytoryczną (nakazującą) oraz decyzję płatniczą. Kontrola sprawdzająca wykazała wykonanie obowiązków zawartych w decyzji.

W trakcie kontroli sanitarnej w Salonie Kosmetycznym w Zielonej Górze stwierdzono nieskuteczną dezynfekcję narzędzi wielokrotnego użycia poprzez użyciu preparatu o właściwościach konserwujących a nie dezynfekujących o szerokim spectrum działania, powierzchnie nasiąkliwe, wykonane z tkaniny łatwo wchłaniającej wilgoć i kurz - tapicerowana kanapa, fotele, miejsce sterylizacji narzędzi zlokalizowane w pomieszczeniu socjalnym, zacieki na suficie w korytarzu komunikacyjnym, uszkodzony fotel w gabinecie podologicznym, brak umywarek do mycia rąk z bieżącą ciepłą i zimną wodą oraz ściennym zestawem do higienizacji w 5 gabinetach kosmetycznych. Za stwierdzone nieprawidłowości w zakresie nieskutecznej dezynfekcji narzędzi wielokrotnego użycia wydano zalecenie z natychmiastowym terminem wykonania oraz nałożono mandat karny. Kontrola sprawdzająca wykazała wykonanie zaleceń. W związku z pozostałymi nieprawidłowościami wydano decyzję merytoryczną (nakazującą) oraz decyzję płatniczą.

Podczas kontroli sanitarnej w Salonie Kosmetycznym w Zielonej Górze stwierdzono brak umywalki do mycia rąk z bieżącą ciepłą i zimną wodą oraz zestawem do higienizacji w pomieszczeniu otwartym, gdzie wykonywane są usługi depilacji cukrowej oraz wyposażenie gabinetu kosmetycznego (kanapa welurowa w pomieszczeniu otwartym, zasłony przy boksach, siedzisko i zasłony okienne w gabinecie makijażu permanentnego) wykonane z materiału nasiąkliwego, nieodpornego na działanie wilgoci i środków dezynfekcyjnych (obicie welurowe). W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano decyzję merytoryczną (nakazującą) oraz decyzję płatniczą

Podczas kontroli w Gabinetzie Kosmetycznym w Zielonej Górze stwierdzono nie wdrażanie i stosowanie procedur w zakresie gospodarki odpadami potencjalnie zakaźnymi. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano zalecenie z natychmiastowym terminem wykonania oraz nałożono mandat karny. Strona wykonała zalecenia. Wszczęto postępowanie administracyjne i wydano decyzję płatniczą.

W kolejnych 2 obiektach kosmetycznych w Zielonej Górze stwierdzono niewłaściwe postępowanie z narzędziami wielorazowego użytku podczas świadczenia usług kosmetycznych (niedostosowana procedura, wyeksploatowane i zardzewiałe narzędzia, uszkodzone pakiety). W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano zalecenie z natychmiastowym terminem wykonania oraz nałożono mandaty karne. Kontrole sprawdzające wykazały wykonanie zaleceń. W związku z pozostałymi nieprawidłowościami wydano decyzję płatniczą. Drugie postępowanie będzie kontynuowane w 2024 r.

Podczas kontroli w Salonie Kosmetycznym w Zielonej Górze stwierdzono nieskuteczną dezynfekcję narzędzi wielokrotnego użycia poprzez użyciu preparatu o właściwościach konserwujących, a nie dezynfekujących o szerokim spectrum działania. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano zalecenie z natychmiastowym terminem wykonania oraz nałożono mandat karny. Strona wykonała zalecenia. Wszczęto postępowanie administracyjne i wydano decyzję płatniczą.

Źródło: <https://warsawnow.pl/depilacja-laserem-na-co-warto-zwrocic-uwage/>

W trakcie czynności kontrolnych w Salonie Urody w Zielonej Górze stwierdzono nie wdrażanie i nie stosowanie procedur w zakresie gospodarki odpadami potencjalnie zakaźnymi (nie znakowanie etykiet na pojemnikach). W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano zalecenia z natychmiastowym terminem wykonania i zastosowano środek oddziaływania wychowawczego w postaci pouczenia. Kontrola sprawdzająca wykazała wykonanie zaleceń. Wszczęto postępowanie administracyjne i wydano decyzję płatniczą.

Podczas kontroli sanitarnej w Zakładzie Podologicznym w Zielonej Górze stwierdzono brak skutecznej dezynfekcji narzędzi wielokrotnego użycia w preparacie o szerokim spektrum działania, brak wdrażania procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi

w zakresie dekontaminacji narzędzi wielokrotnego użycia oraz miejscowo uszkodzony fotel podologiczny. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano zalecenie z natychmiastowym terminem wykonania oraz nałożono mandat karny. Kontynuacja postępowania w 2024 r.

Podczas kontroli w obiekcie kosmetycznym w Zielonej Górze stwierdzono, że obowiązek zawarty w pkt. 2 decyzji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zielonej Górze z 2022 r., w zakresie zapewnienia pracownikom miejsca do higienicznego spożywania posiłków wyposażonego w umywalkę z bieżącą ciepłą i zimną wodą, nie został wykonany. Wystosowano upomnienie i wezwano stronę do wykonania w/w obowiązku. Kontrola sprawdzająca wykazała, że obowiązek zawarty w decyzji został wykonany w całości. Wszczęto postępowanie administracyjne i wydano decyzję płatniczą.

W 2023 roku wydano 1 decyzję płatniczą, jako kontynuacja postępowania z 2022 roku.

Najczęstsze zalecenia pokontrolne w zakładach kosmetycznych:

- wyposażyć stanowiska do higienicznego mycia rąk w naścienne dozowniki na mydło w płynie, środek do dezynfekcji rąk oraz jednorazowe ręczniki papierowe zabezpieczyć przed wtórnym zanieczyszczeniem,
- zapewnić preparat do dezynfekcji dużych powierzchni (podłóg),
- jałowe pakiety (opakowania papierowo-foliowe) znakować datą sterylizacji i datą ważności, przechowywać w czystych i sterylnych warunkach,
- kosmetyki posiadające symbol trwałości produktów kosmetycznych – PAO (symbol otwartego słoiczka) znakować datą pierwszego otwarcia,
- uszczegółwić procedury higieniczne obowiązujące w zakładzie, zapewniające ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi. Procedury obowiązujące w zakładzie zatwierdzić oraz podpisać a następnie zapoznać z nimi pracownika, co potwierdzi złożeniem podpisu. Systematycznie szkolić pracowników z obowiązujących procedur (w celu unikania rutyny),
- prowadzić wewnętrzną kontrolę procesów skuteczności sterylizacji przy użyciu testów biologicznych (Sporal A), chemicznych oraz wskaźników fizycznych (wydruki, zapisy),
- zapewnić wyposażenie zakładu o powierzchniach gładkich, nienasiąkliwych, łatwych do utrzymania w czystości, odpornych na działanie wilgoci i środków dezynfekcyjnych,
- urządzenie chłodnicze na odpady zakaźne zlokalizować w miejscu niedostępnym dla osób postronnych oraz zapewnić pomiar temperatury w urządzeniu,
- usunąć z pomieszczeń, w których świadczone są usługi kosmetyczne donice z kwiatami,
- raz w roku lub zgodnie ze wskazaniem producenta dokonywać przeglądu technicznego autoklawu,
- dekontaminację narzędzi przeprowadzać w ciągu stylizacyjnym, tak aby nie dochodziło do krzyżowania drogi czystej z brudną,
- zabezpieczyć przed wtórnym zanieczyszczeniem wszystkie materiały i narzędzia jednorazowe zlokalizowane w pomieszczeniach (na blatach, stolikach),

- przedłożyć aktualne badanie do celów sanitarno-epidemiologicznych osób wykonujących pracę, przy której istnieje możliwość przeniesienia zakażenia lub choroby zakaźnej na inne osoby,
- w przypadku sterylizacji zewnętrznej każdorazowo dokumentować oddawanie narzędzi (protokół zdawczo odbiorczy lub zapis w dzienniku procesów sterylizacji uwzględniający podpis osoby oddającej narzędzia i przyjmującej narzędzia). W razie potrzeby uwzględnić dezynfekcję wstępną i dezynfekcję właściwą narzędzi,
- narzędzia do sterylizacji pakować pojedynczo lub w taki sposób, aby do jednej usługi wykorzystane były wszystkie narzędzia z danego pakietu. W przypadku niewykorzystania narzędzi, należy poddać je ponownej dekontaminacji (dezynfekcja i sterylizacja),
- wyeliminować prześcieradła wielorazowego użytku lub zmieniać je po każdym kliencie albo zapewnić tylko podkłady higieniczne stosując technikę 1 klient – 1 prześcieradło. W celu zapewnienia higienicznych warunków (pozbawionych zanieczyszczeń zewnętrznych), stanowiska kosmetyczne przygotowywać przed usługą,
- odzież roboczą zabezpieczyć przed wtórnym zanieczyszczeniem, uszczegółowić w procedurze sposób postępowania z odzieżą roboczą,

Skontrolowane obiekty oceniono jako „dobre”.

2.11. Zakłady tatuażu

W roku 2023 nadzorem objęto 9 zakładów tatuażu zlokalizowanych na terenie miasta Zielona Góra.

Przeprowadzono 2 kontrole interwencyjne, nałożono 1 mandat karny na kwotę 500 zł i wydano 2 decyzje płatnicze. Spośród 2 kontroli interwencyjnych, obie uznano za zasadne.

W wyniku rozpatrywanej interwencji przeprowadzono kontrolę sanitarną w Studio Tatuażu w Zielonej Górze (do dnia kontroli obiekt nie figurował w ewidencji obiektów nadzorowanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zielonej Górze). Ustalono, że, w obiekcie brak jest literalnie określonych procedur higienicznych zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi – udzielono instruktażu w oparciu o art. 16 ustawy o zapobieganiu oraz

zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi. Wydano zalecenie z natychmiastowym terminem wykonania oraz zastosowano środek oddziaływania wychowawczego w postaci pouczenia. Strona wykonała zalecenia. Wszczęto postępowanie administracyjne i wydano decyzję płatniczą.

Źródło: <https://pulsmedycyny.pl/gis-ostrzeza-tatuaze-moga-byc-grozne-dla-zdrowia-1150093>

W wyniku drugiej interwencji przeprowadzono kontrolę sanitarną w Studio Tatuażu w Zielonej Górze (do dnia kontroli obiekt nie figurował w ewidencji obiektów nadzorowanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zielonej Górze). W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono: brak literalnie określonych i wdrożonych procedur higienicznych

zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi dla obiektu, w którym świadczone są usługi z zakresu tatuowania ciała i piercingu, brak higienicznych warunków podczas dekontaminacji narzędzi (dezynfekcji i sterylizacji) oraz przechowywania narzędzi sterylnych (niewłaściwa dezynfekcja narzędzi, brak ciągu sterylizacyjnego, postępowanie niezgodne z zaleceniem producenta, niewłaściwe przechowywanie narzędzi czystych, brak czystości i porządku w pomieszczeniu wykonywania dekontaminacji), brak czystości i porządku w pomieszczeniach świadczenia usług (zakurzone półki, wyposażenie, szuflady i stanowiska usługowe, brudne podłogi, nieposprzątane stanowisko po zakończonej usłudze), niewłaściwa gospodarka odpadami zakaźnymi (nieuregulowany odbiór odpadów, brak znakowania pojemników, przepełnione pojemnika, brak urządzenia chłodniczego), niezabezpieczone przed wtórnym zanieczyszczeniem materiały i narzędzia jednorazowe, wykorzystywane narzędzia, sprowadzane z zagranicy nie posiadają etykiety, instrukcji używania i interfejsu użytkownika w języku polskim, brak umywalki do mycia rąk z bieżącą ciepłą i zimną wodą wyposażoną w naścienną higienizację w 2 pomieszczeniach świadczenia usług oraz w pomieszczeniu dekontaminacji narzędzi, brak miejsca do higienicznego spożywania posiłków przez pracowników oraz wydzielonego miejsca do przechowywania produktów spożywczych, zły stan sanitarno-techniczny wykładziny podłogowej w pomieszczeniu wykonywania sterylizacji tj.: wykładzina rozdarta, zagięta z licznymi ubytkami, widoczna powierzchnia betonowa, nieposiadająca powierzchni gładkiej.

Ponadto ustalono, że w zakładzie świadczone są usługi sterylizacji kolczyków dla osób indywidualnych. Za nieprawidłowości w zakresie bieżącej czystości pomieszczeń, braku wdrażania procedur higienicznych, niewłaściwego postępowania z narzędziami i sprzętem do tatuowania ciała oraz niewłaściwą gospodarką odpadami zakaźnymi wydano zalecenie z natychmiastowym terminem wykonania oraz nałożono mandat karny. Z uwagi na liczne nieprawidłowości zalecono, aby w trybie natychmiastowym zaprzestać świadczenia usług sterylizacji kolczyków dla osób indywidualnych, miejsce wykonywania sterylizacji dostosować do wskazanych wytycznych a sam proces wykonywany w czystych i sterylnych warunkach. Do momentu zapewnienia odpowiednich warunków wykonywania sterylizacji narzędzi, zalecono wstrzymanie procesu sterylizacji i świadczenie usług tylko i wyłącznie przy użyciu sprzętu sterylnego jednorazowego, przechowywanego w odpowiednich warunkach.

Informacje dotyczący sprowadzania z zagranicy wyrobów medycznych wykorzystywanych do piercingu (kolczyki, tapery, igły biopsyjne (mikrodermal), igły do piercingu, metalowe rurki), które nie posiadają etykiet i instrukcji w języku polskim oraz z uwagi na brak danych w jakiej postaci wyroby są sprowadzane do Polski (jednostkowo czy zbiorczo), brak specyfikacji produktów wskazujących na sposób ich wykorzystania i możliwość ich ponownej sterylizacji, sprawę przekazano do Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych.

Kontrola sprawdzająca wykazała wykonanie zaleceń w zakresie bieżącej czystości pomieszczeń,

Źródło: <https://blog.dziaraj.pl/2021/03/30/gryfy-i-dzioby/>

opracowania i wdrożenia procedur higienicznych, uregulowania gospodarki odpadami zakaźnymi i zabezpieczenia materiałów jednorazowych. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami technicznymi wszczęte zostało postępowanie administracyjne - kontynuacja postępowania w 2024 r.

Obiekt oceniono jako „**dostateczny**”.

W Salonie Tatuażu w Zielonej Górze stwierdzono brak literalnie opracowanych procedur regulujących sposób postępowania zapewniający ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi – udzielono instruktażu w oparciu o art. 16 ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi. Wydano zalecenie z natychmiastowym terminem wykonania oraz zastosowano środek oddziaływania wychowawczego w postaci pouczenia. Strona wykonała zalecenia. Wszczęto postępowanie administracyjne i wydano decyzję płaćniczą.

Najczęstsze zalecenia pokontrolne w zakładach tatuażu:

- butelki z tuszem do tatuowania przechowywać w zamkniętym, czystym, suchym miejscu z dala od światła i źródeł ciepła oraz dostępu publicznego,
- okazać orzeczenie do celów sanitarno-epidemiologicznych osób wykonujących usługi, w trakcie której istnieje możliwość przeniesienia zakażenia lub choroby zakaźnej na inne osoby,
- usługi wykonywać w zmiennej odzieży roboczej (jednorazowego lub wielokrotnego użycia), przechowywanej w higienicznych warunkach, w miejscu niedostępnym dla osób postronnych. Sposób postępowania z odzieżą roboczą (w tym miejsce jej prania) określić w procedurze higienicznej,
- zapewnić pomiar temperatury w urządzeniu chłodniczym służącym do magazynowania odpadów zakaźnych,
- przeanalizować, doprecyzować i uaktualnić procedury stosowane w studiu tatuażu;
- przedłożyć dokument potwierdzający aktualny przegląd przewodów kominowych/wentylacyjnych;
- na pojemnikach zastępczych z płynami dezynfekcyjnymi, oprócz dat napełnienia pojemnika, umieścić również daty przydatności preparatu do użycia i nazwę preparatu.

Skontrolowane obiekty oceniono jako „**dobre**”.

2. 12. Zakłady odnowy biologicznej

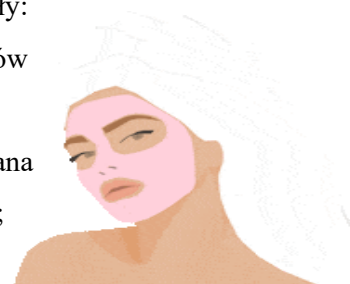
W 2023 r. skontrolowano 8 zakładów odnowy biologicznej.

W tej grupie obiektów nie stwierdzono nieprawidłowości, które skutkowałyby wszczęciem postępowania administracyjnego, nie nałożono mandatów karnych.

Najczęstsze zalecenia pokontrolne w zakładach odnowy biologicznej dotyczyły:

- przedłożyć dokument potwierdzający aktualny przegląd przewodów kominowych/wentylacyjnych;
- zapewnić naścienny dozownik na mydło w płynie (unikać stawiana butelek w obrębie umywalki nie dopuszczając do zbierania się wody);

Źródło: <https://giphy.com/bodyboom>

- ręczniki papierowe służące do dezynfekcji powierzchni zabezpieczyć przed wtórnym zanieczyszczeniem;
- proceduralnie przedstawić sposób dekontaminacji w gabinecie masażu z uwzględnieniem powierzchni dotykowych oraz przygotowania stanowiska/ łóżka do masażu;

Skontrolowane obiekty oceniono jako „dobre”.

2.13. Inne zakłady, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z usług fryzjerskich, kosmetycznych, odnowy biologicznej i tatuażu

W 2023 r. skontrolowano 14 zakładów z grupy obiektów, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z usług fryzjerskich, kosmetycznych, odnowy biologicznej i tatuażu, nałożono 2 mandaty karne na łączną kwotę 400 zł. i wydano 2 decyzje płatnicze.

Podczas kontroli w Salonie Urody w Zielonej Górze stwierdzono niewłaściwy sposób wykonywania dezynfekcji narzędzi kosmetycznych i fryzjerskich (roztwór sporządzony niezgodnie z zaleceniem producenta preparatu) oraz prześcieradło wielorazowe przykrywające fotel kosmetyczny w znacznym stopniu zanieczyszczone (plamy zaschniętego lakieru, widoczne przybrudzenia i ślady wielokrotnego użytkowania). Wydano zalecenia z natychmiastowym terminem wykonania oraz nałożono mandat karny. Kontrola sprawdzająca wykazała wykonanie zaleceń. Wydano decyzję opłatową.

W Salonie Fryzjersko-Kosmetycznym w Zielonej Górze stwierdzono niewłaściwą dezynfekcję narzędzi fryzjerskich (postępowanie niezgodne z zaleceniem producenta, szybka dezynfekcja oraz niewłaściwe przechowywanie narzędzi czystych). Wydano zalecenia z natychmiastowym terminem wykonania oraz nałożono mandat karny. Kontrola sprawdzająca wykazała wykonanie zaleceń. Wydano decyzję opłatową.

Najczęstsze zalecenia pokontrolne w tej grupie obiektów:

- stanowiska do mycia rąk w sali usług wyposażać w naścienne dozowniki na mydło w płynie i preparat do dezynfekcji rąk,
- uaktualnić obowiązujące w zakładzie procedury zapewniające ochronę przed zakażeniami, z procedurami zapoznać pracowników i uczennice. Prowadzić cykliczne szkolenia,
- kosmetyki stosowane w zakładzie, posiadające symbol trwałości produktów kosmetycznych – PAO opisywać datą otwarcia (dotyczy również farb koloryzujących),
- usunąć donice z kwiatami z pomieszczenia, gdzie wykonywane są usługi kosmetyczne/fryzjerskie,

- jałowe pakiety papierowo-foliowe każdorazowo opisywać datą wykonanej sterylizacji oraz datą ważności,
- prowadzić skuteczną dezynfekcję zgodnie z zaleceniem producenta, każdorazowo opisywać pojemnik z preparatem do dezynfekcji narzędzi fryzjerskich

i kosmetycznych oraz prowadzić rejestr częstotliwości wymiany preparatu.

Stan sanitarny skontrolowanych obiektów z tej grupy oceniono jako „dobry”.

W trakcie kontroli dotyczących branży beauty, wykonanych w 2023 r. szczególną uwagę zwracano na sposób wdrażania i stosowania procedur higienicznych zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi podczas świadczenia usług.

Większość podmiotów posiadała opracowane procedury higieniczne, natomiast ich analiza w niektórych obiektach wskazywała, że nie są one adekwatne i spójne z zakresem świadczonych usług. Podczas kontroli zwracano uwagę na sposób prowadzenia dekontaminacji narzędzi, tak aby nie dochodziło do krzyżowania się drogi czystej z brudną a następnie na sposób przechowywania i opisywania pakietów papierowo-foliowych (barier sterylnych).

Zwracano uwagę na istotę kontroli biologicznej poprzez stosowanie wskaźników biologicznych składających się z odpornych zarodników mikroorganizmów, za pomocą których możemy ocenić skuteczność procesu sterylizacji czyli moc zabijania drobnoustrojów (form przetrwalnikowych) oraz kontroli chemicznej poprzez stosowanie pasków wskaźnikowych i kontroli fizycznej określającej prawidłowe parametry procesu sterylizacji. Podczas kontroli zwracano uwagę na wytyczne i rekomendacje Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego - Państwowego Zakładu Higieny (PZH) oraz Polskiego Stowarzyszenia Sterylizacji Medycznej. Istotnym w trakcie kontroli była prawidłowa higiena rąk pracowników przed zabiegami. Z reguły stanowiska do mycia rąk wyposażone były prawidłowo (naścienne mydło w płynie i preparat do dezynfekcji rąk oraz ręczniki jednorazowe w zabezpieczone w podajniku), jednak zdarzały się zalecenia w tym zakresie. Pracownikom kontrolowanych zakładów znane były zasady prawidłowego postępowania w zakresie utrzymywania pomieszczeń w czystości, a wyposażenie i narzędzia we właściwym stanie sanitarnym. Do mycia i dezynfekcji narzędzi i sprzętu wykorzystywano chemiczne środki dezynfekcyjne, z reguły dostosowane do rodzaju prowadzonej działalności. Preparaty dezynfekcyjne stosowano w postaci środka gotowego do użycia (płyn – w postaci sporządzanego roztworu, aerozol - stosowany był do dekontaminacji powierzchni trudnodostępnych, nasączone środkiem dezynfekcyjnym chusteczki). Dezynfekcja narzędzi poprzez zanurzanie odbywała się na ogół w specjalnie do tego celu przeznaczonych pojemnikach zamykanych i oznakowanych (m.in. profesjonalne wanienki z pokrywą i sitem lub myjkach ultradźwiękowych). Opakowania posiadały etykiety producenta w języku polskim wraz z zamieszczonym spektrum działania, aktualną datą ważności.

2.14. Dworce PKP, PKS

W roku 2023 skontrolowano 1 dworzec PKP i 1 stację kolejową. W trakcie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości, które skutkowałyby wszczęciem postępowania administracyjnego, rozpatrzono 1 interwencję.

Podczas kontroli planowej dworca zalecono aby zwrócić uwagę na częstotliwość wykonywania dezynfekcji powierzchni dotykowych i podłóg przez firmę zewnętrzną a w razie potrzeby egzekwować jej częstsze wykonywanie, zwłaszcza w okresie wzmożonego ruchu podróźnych.

Pozostałe kontrole nie wykazały nieprawidłowości w zakresie bieżącego nadzoru, zaleceń nie wydano. Stan obiektów oceniono jako „dobry”.

2.15. Tereny rekreacyjne

W roku 2023 skontrolowano 2 tereny rekreacyjne.

Bieżący stan porządkowy skontrolowanych terenów rekreacyjnych nie wykazał nieprawidłowości.

Stan obiektów oceniono jako „dobry”.

2.16. Cmentarze

W roku 2023 skontrolowano 5 cmentarzy, rozpatrzono 4 interwencje i wydano 1 decyzję płacniczą.

W 2023 roku na Cmentarz Komunalny w Zielonej Górze wpłynęły 4 interwencje, które dotyczyły zalegania fragmentów szczątków ludzkich i innych elementów pochodzących z grobu na terenach niegrzebalnych cmentarza. W wyniku przeprowadzonych czynności kontrolnych stwierdzono nieprawidłowości w zakresie sposobu przeprowadzania ekshumacji oraz czasie przeprowadzania ekshumacji: przeprowadzanie ekshumacji szczątków bez zezwolenia właściwego inspektora sanitarnego tj. dokonywanie przekształceń grobu ziemnego pojedynczego w inny rodzaj grobu np. w grób rodzinny ziemny dla dwóch trumien umieszczonych jedna nad drugą, poprzez dokonanie ekshumacji szczątków oraz przeprowadzanie ekshumacji szczątków przez cały rok tj. także poza dopuszczonym okresem od 16.10. do 15.04. bez zezwolenia właściwego inspektora sanitarnego oraz poza wczesnym godzinami rannymi. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano zalecenia z natychmiastowym terminem wykonania, udzielono pouczenia oraz wystawiono decyzję płacniczą. Kontrola sprawdzająca wykazała wykonanie zaleceń.

Prokuratura Rejonowa w Zielonej Górze wszczęła i nadal prowadzi odrębne postępowanie w powyższej sprawie.

Bieżący stan porządkowy skontrolowanych cmentarzy był zachowany: utrzymane czysto, oznakowane tablicami informacyjnymi, regulaminami itp.

Stan sanitarno-porządkowy skontrolowanych cmentarzy oceniono jako „dobry”.

2.17. Zakłady karne i areszty

W 2023 roku skontrolowano 1 zakład z tej grupy.

Obiekt został skontrolowany w ramach interwencji dotyczącej pogryzienia przez pluskwy. Czynności kontrolne i oceniona dokumentacja nie potwierdziły zasadności interwencji.

Stan obiektu oceniono jako „dobry”.

2.18. Inne obiekty użyteczności publicznej

W 2023 roku w Zielonej Górze skontrolowano 36 obiektów użyteczności publicznej i przeprowadzono 1 kontrolę interwencyjną.

Źródło: <https://www.wzielonej.pl/informacje/zielona-gora/palac-w-zatoniu-zostanie-zadaszony/>

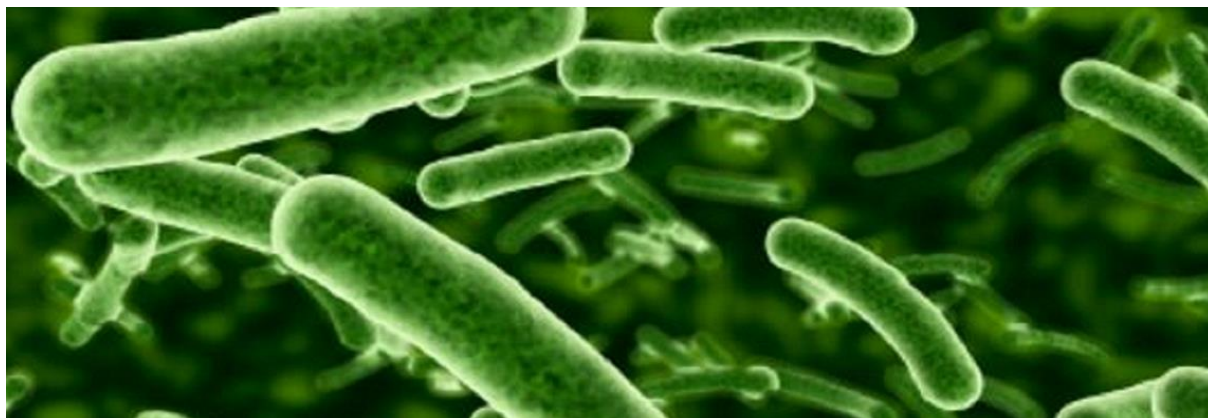

W tej grupie skontrolowano zakłady pogrzebowe podczas wywozu zwłok poza granice państwa oraz podczas przeprowadzanej ekshumacji, obiekty kulturalno-widowiskowe, obiekty sportowe, stacje paliw, parkingi, zakłady pogrzebowe. Kontrole nie wykazały nieprawidłowości, które skutkowałyby wszczęciem postępowania administracyjnego.

Kontrolę interwencyjną przeprowadzono w zakresie wydawania mieszkańcom środków czystości po upływie terminu ważności do zużycia, przeterminowanej żywności po upływie terminu do spożycia, braku warunków do suszenia prania (konieczność suszenia w pokoju mieszkalnym), niemożliwości korzystania z windy oraz przecieku sufitu w korytarzu wspólnym w czasie opadów atmosferycznych.

Czynności kontrolne potwierdziły zasadność interwencji w zakresie magazynowania przeterminowanej żywności oraz wydano zalecenia w zakresie doprowadzenia sufitu do odpowiedniego stanu sanitarno-technicznego – zalecenie wykonano.

Podczas kontroli obiektów sportowych w Zielonej Górze zalecono, aby każdorazowo w przypadku przelewania preparatu do pojemnika zastępczego znakować etykietą zawierającą: nazwę preparatu, datę ważności z opakowania zbiorczego oraz datą jego przelania. Ponadto zalecono, aby w hali sportowej rozważyć wprowadzenie procedury zapobiegania namnażaniu się bakterii z rodzaju Legionella w instalacjach wewnętrznych (ciepła i zimna woda, wentylacja, klimatyzacja, aerozol wodno-powietrzny). Zasugerowano prowadzenie rejestru pomiaru temperatury wody ciepłej i zimnej wypływającej z zaworów czerpalnych oraz rejestru wykonywania termicznej dezynfekcji instalacji poprzez podnoszenie temperatury wody. Zalecono sukcesywną dezynfekcję chemiczną i czyszczenie perlatorów, armatury sanitarnej i słuchawek prysznicowych (również w środku słuchawki).

Źródło: <https://www.hydrochemia.pl/usuwanie-legionelli/>

Podczas kontroli w obiekcie kulturalno-widowiskowym zalecono, aby przedstawić dokument potwierdzający wykonanie przeglądu przewodów kominowych (wentylacyjnych) oraz każdorazowo w przypadku przelewania preparatu do pojemnika zastępczego znakować etykietą zawierającą: nazwę preparatu, datę ważności z opakowania zbiorczego oraz datą jego przelania – zalecenie wykonane.

W Domu Kultury zalecono, aby w sali edukacyjno-plastycznej oraz w pomieszczeniu higieniczno-sanitarnym doprowadzić sufit do odpowiedniego stanu sanitarno-technicznego tj. zapewnić sufit bez zawilgocenia i zacieków, o powierzchni gładkiej bez uszkodzeń oraz okazać dokument potwierdzający przeprowadzenie przeglądu technicznego urządzeń klimatyzacyjnych. Kontrola sanitarna wykazała wykonanie zaleceń.

Stan sanitarny ocenianych obiektów uznano za „dobry”.

2.19. Środki transportu publicznego

W roku 2023 przeprowadzono 4 kontrole, w trakcie których skontrolowano 18 środków transportu. Planowo skontrolowano taksówkę, autobusy (PKS i DAMI), składy pociągów Polregio.

Kontrole nie wykazały nieprawidłowości. Stan ocenionych środków transportu oceniono jako „dobry”.

Poza planem skontrolowano 8 samochodów do przewozu zwłok, w tym;

- 2 samochody do przewozu zwłok w trakcie wykonywania ekshumacji;
- 4 samochody przy wywozie zwłok poza granice państwa;
- 2 samochody w nadzorowanych zakładach pogrzebowych.

Kontrole nie wykazały nieprawidłowości. Stan ocenionych środków transportu do przewozu zwłok oceniono jako „dobry”.

2.20. Imprezy Masowe

W 2023 roku wydano 25 opinii sanitarnych w sprawie organizacji imprez o charakterze kulturalno-sportowym. Opiniowane imprezy organizowano zazwyczaj w obiektach do takich celów przeznaczonych (ośrodkach sportu i rekreacji, ośrodkach kultury).

W 2023 roku przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną przed wydaniem opinii na sezon żużlowy 2023 r. Podczas kontroli oceniono stan sanitarny obiektu i otoczenia – przestrzeganie przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne oraz sprawdzenie warunków przygotowania obiektu do sezonu żużlowego 2023 – wydano opinię pozytywną.

Źródło: <https://zuzel.falubaz.com/klub/stadion/wejscia-i-trybuny>

Przeprowadzono 3 kontrole podczas trwania imprezy Winobranie 2023 – nieprawidłowości nie stwierdzono.

2.21. Inne

W 2023 roku wydano:

- 184 decyzji merytorycznych w sprawie ekshumacji zwłok albo szczątków ludzkich w tym 10 decyzji zmieniających, w sprawie ekshumacji zwłok albo szczątków ludzkich,
- 10 decyzji w sprawie wywozu zwłok albo szczątków ludzkich poza granice państwa,
- 25 postanowień dotyczących sprowadzenia zwłok albo szczątków ludzkich z obcego państwa,
- 1 opinię dot. zaszeregowania obiektu hotelarskiego,
- 2 opinie dot. zaopiniowania projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,
- rozpatrzono 3 odwołania od decyzji administracyjnych (w tym 3 od decyzji merytorycznych),

- na bieżąco wydawano pisma w sprawach obowiązujących przepisów, w tym zapytań o tematyce kosmetycznej/ fryzjerskiej oraz pism dotyczących obiektów użyteczności publicznej.

Podsumowanie

1. W 2023 roku skontrolowano 57,3% obiektów użyteczności publicznej znajdujących się w ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zielonej Górze, (2022 r. 19,8%).
2. W 33 obiektach stwierdzono niewłaściwy stan higieniczno-sanitarny lub techniczny, co skutkowało wszczęciem postępowania administracyjnego i wydaniem decyzji administracyjnej lub nałożeniem na osobę odpowiedzialną mandatu karnego bądź pouczenia.

źródło: lalpathlabs.com

IV. STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNÓŚCIOWO - ŻYWIENIOWYCH

1. Stan sanitarny obiektów żywnościowo – żywieniowych

1.1 Ocena stanu sanitarnego obiektów będących pod nadzorem PPIS w Zielonej Górze

W ewidencji PSSE w Zielonej Górze w 2023 r. znajdowało się:

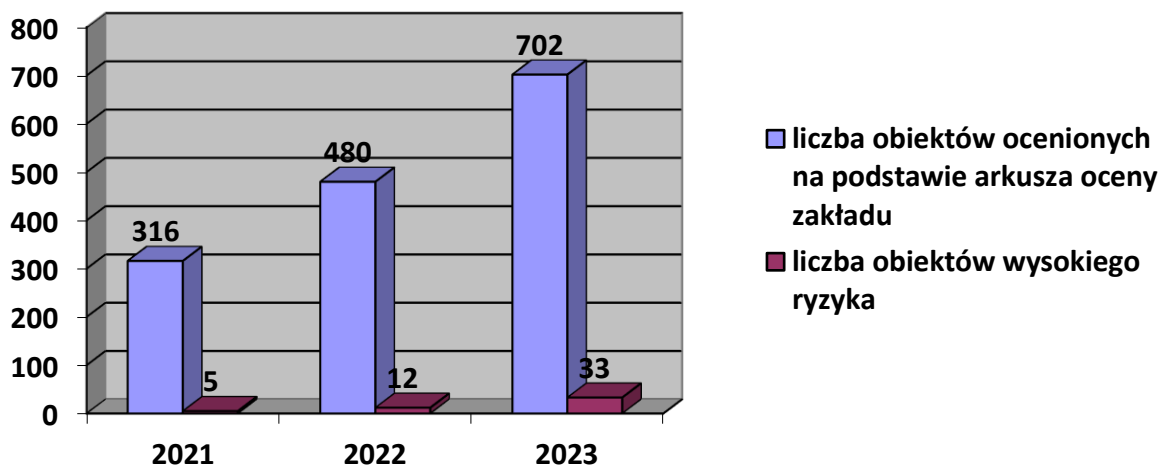
- 1891 obiektów produkcji i obrotu żywnością, w tym 381 środków transportu żywności,
- 59 obiektów produkcji i obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością,

Spośród objętych nadzorem obiektów żywnościowo-żywnieniowych najliczniejsze to:

- sklepy – 364 obiekty,
- zakłady żywienia zbiorowego otwarte (bary, restauracje, kawiarnie) – 377 obiektów,
- inne obiekty obrotu żywnością – 287 obiektów,
- zakłady żywienia zbiorowego zamknięte (stołówki: w przedszkolach, żłobkach, szkołach, domach pomocy społecznej, zakłady cateringowe) – 152 obiekty,

W nadzorowanych obiektach żywnościowo-żywnieniowych przeprowadzono 1306 kontroli sanitarnych, w tym 77 kontroli interwencyjnych.

W roku 2023 dokonano oceny stanu sanitarnego w 702 obiektach żywnościowo-żywnieniowych. W oparciu o arkusz oceny zakładu produkcji/obrotu żywnością/ materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością – stwierdzono 33 obiekty wysokiego ryzyka (ocena wynika z klasyfikacji GIS). Wszystkie z obiektów wysokiego ryzyka zostały zaplanowane do kontroli na kolejny rok kalendarzowy.

Wykres nr 1. Stan sanitarny nadzorowanych obiektów żywnościowo-żywnieniowych w oparciu o przeprowadzoną ocenę stanu sanitarnego na podstawie arkusza oceny zakładu produkcji/obrotu żywnością/materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością w latach 2021-2023.

Stan sanitarny poszczególnych grup obiektów skontrolowanych w 2023 r. przedstawia *tabela 1*

Tab.1. Ocena stanu sanitarnego obiektów produkcji i obrotu w oparciu o arkusze oceny sanitarnej

Lp.	Grupa obiektów	Ilość obiektów wg ewidencji	Ilość obiektów skontrolowanych	Ilość zakładów ocenionych jako wysokiego ryzyka
1.	Wytwórnice lodów	6	6	5
2.	Automaty do lodów	3	1	0
3.	Wytwórnice tłuszczów	2	0	0
4.	Piekarnie	16	5	0
5.	Ciastkarnie	27	21	18
6.	Przetwórnice owocowe, warzywne i grzybowe	9	2	0
7.	Wytwórnice naturalnych wód	1	0	0
8.	Zakłady garmazeryjne	6	6	6
9.	Zakłady przemysłu zbożowo.-młynarskiego	0	0	0
10.	Wytwórnice makaronów	0	0	0
11.	Wytwórnice wyrobów cukierniczych	2	2	0
12.	Zakłady produkcji suplementów diety	2	2	0
13.	Producenci pierwotni	12	4	0
14.	Rolniczy handel detaliczny	0	0	0
15.	Producenci pierwotni prowadzący również rolniczy handel detaliczny	0	0	0
16.	Producenci pierwotni prowadzący również dostawy bezpośrednie	3	1	0
17.	Producenci żywności w warunkach domowych	21	8	2
18.	Inne wytwórnice żywności	14	7	0
19.	Sklepy spożywcze	364	335	1
20.	Kioski spożywcze	40	23	0
21.	Apteki	86	3	0
22.	Magazyny hurtowe	53	40	0

Stan sanitarny obiektów żywnościowo-żywnościowych

Lp.	Grupa obiektów	Ilość obiektów wg ewidencji	Ilość obiektów skontrolowanych	Ilość zakładów ocenionych jako wysokiego ryzyka
23.	Obiekty ruchome i tymczasowe	27	5	0
24.	Środki transportu	381	7	0
25.	Inne obiekty obrotu żywnością	287	58	0
26.	Zakłady żywienia zbiorowego otwartego	377	259	1
27.	Zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego	152	115	1

Niezgodności, które najczęściej stwierdzano w trakcie kontroli sanitarnych przeprowadzonych w 2023 roku:

I. Obiekty produkcji żywności (wytwórnice lodów, piekarnie, przetwórnice owocowo-warzywne, ciastkarnie, zakłady garmazeryjne, inne wytwórnice żywności):

- brak zapisów wynikających z dokumentacji HACCP GHP/GMP,
- brak badań właścicielskich,
- zły stan techniczny ścian, sufitów,
- środki spożywcze po upływie terminu przydatności do spożycia,
- brudne urządzenia chłodnicze i zamrażalnicze,
- brudne podłogi w pomieszczeniach zakładu.

II. Obiekty obrotu żywnością (sklepy spożywcze, kioski spożywcze, magazyny hurtowe):

- sprzedaż środków spożywczych w sklepikach szkolnych nieodpowiednich dla dzieci i młodzieży,
- zły stan techniczny ścian i podłóg,
- brak zapisów wynikających z opracowanych procedur GHP/GMP oraz systemu HACCP,
- brudne urządzenia chłodnicze i zamrażalnicze oraz pomieszczenia,
- brak orzeczeń lekarskich do celów sanitarno –epidemiologicznych,
- sprzedaż środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia.

III. Obiekty żywienia zbiorowego typu otwartego (restauracje, punkty małej gastronomii):

- nieprawidłowe warunki przechowywania środków spożywczych,
- brak zapisów wynikających z opracowanych procedur systemu HACCP,
- brak ciepłej wody przy umywalce do mycia rąk,
- żywność po upływie terminu przydatności do spożycia,
- zły stan sanitarny pomieszczeń i sprzętu,
- zły stan techniczny ścian i podłóg.

IV. Obiekty żywienia zbiorowego typu zamkniętego (stołówki w żłobkach, przedszkolach, szkołach):

- brak bieżących zapisów z zakresu GHP/GMP i HACCP,
- brak orzeczeń lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych,
- zły stan sanitarny powierzchni roboczych i podłóg,
- zły stan techniczny ścian, sufitów, drzwi oraz podłogi,
- nieprawidłowe warunki przechowywania środków spożywczych,
- brak wentylacji.

1.2. Nadzór nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością

W 2023 r. skontrolowano 5 obiektów, w których prowadzony jest obrót materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością. W obiektach tych przeprowadzono 5 kontroli.

W ramach realizacji rocznego planu pobierania próbek materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, pobrano do badań laboratoryjnych 7 próbek materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

Badaniami objęto produkty z następujących grup:

- wyroby z tworzyw sztucznych (pojemnik na żywność, kubek termiczny);
- wyroby z melaminy (kubek);
- wyroby z poliamidu (łyżka kuchenna, łyżka do makaronu, szczypce do serwowania);
- wyroby szklane (szklanki);

Zakres przeprowadzanych badań obejmował migrację globalną, migrację ołowiu i kadmu, migrację pierwszorzędowych amin aromatycznych, ocenę organoleptyczną. Przeprowadzone badania nie wykazały niezgodności z obowiązującymi przepisami prawa.

1.3. Współpraca z innymi jednostkami kontrolnymi i środkami masowego przekazu

W roku 2023 współpracowano przede wszystkim z Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa przeprowadzając wspólnie 7 kontroli oraz Wojskowym Ośrodkiem Medycyny Prewencyjnej (1 kontrola) i Wojewódzkim Inspektoratem Ochrony Środowiska (1 kontrola). W 2023r przekazano dwa razy informacje dla mediów (radio Zielona Góra, radio Złote Przeboje), w zakresie grzyboznawstwa.

1.4. Jakość zdrowotna środków spożywczych

Badania jakości zdrowotnej produktów spożywczych przeprowadzane były w Dziale

źródło: *formaspace.com*

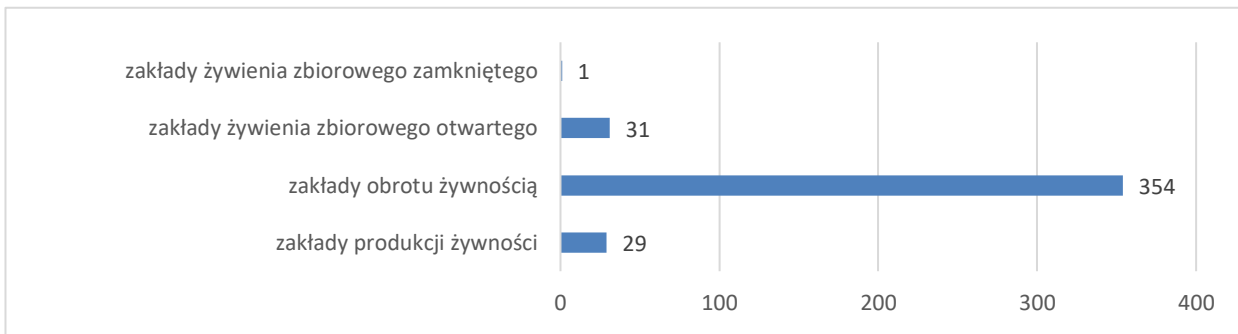
Laboratoryjnym Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gorzowie Wlkp. (badania mikrobiologiczne, metale, substancje dodatkowe, zawartość składników aktywnych, parametry czystości, azotany, kaloryczność, Cez-137, mikotoksyny) oraz w laboratoriach należących do Wojewódzkich Stacji Sanitarno-Epidemiologicznych: we Wrocławiu, Łodzi i Opolu (pestycydy),

Warszawie (pestycydy, napromienianie), w Bydgoszczy (pestycydy, WWA, histamina), w Poznaniu

(GMO), w Gdańsku (mikotoksyny), a także w Instytucie Ogrodnictwa w Skierniewicach (pestycydy), oraz w Państwowym Zakładzie Higieny w Warszawie (3-MPCD, mikotoksyny) i Państwowym Instytucie Weterynaryjnym w Puławach (lekooporność odzwierzęcych czynników chorobotwórczych oraz bakterii komensalnych).

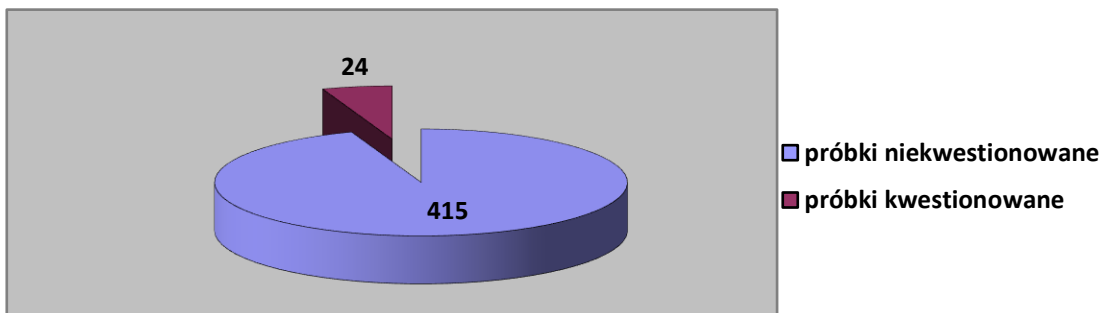
Próbki pobierano do badań zgodnie z „Planem pobierania próbek do badania żywności w ramach urzędowej kontroli i monitoringu dla Państwowej Inspekcji Sanitarnej województwa lubuskiego na 2023 rok”.

Próbki środków spożywczych pobierano w różnych obiektach produkcji i obrotu żywnością. Rodzaje obiektów oraz ilość pobranych w nich próbek przedstawia wykres nr 2.

Wykres nr 2 Liczba próbek środków spożywczych z uwzględnieniem rodzaju obiektu, w którym dokonano pobrania próbek w roku 2023.

Realizując roczny plan pobierania próbek, pobrano i zbadano ogółem 415 próbek środków spożywczych; zakwestionowano 24 próbki, tj. 5,78 % wszystkich przebadanych próbek.

Wykres nr 3 Liczba próbek środków spożywczych zakwestionowanych na podstawie przeprowadzonych badań w stosunku do próbek niekwestionowanych pobranych do badań laboratoryjnych w roku 2023.

Kwestionowane próbki pobranych środków spożywczych to:

- 1 próbka sardynki i 8 próbek makreli ze względu na przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu histaminy – produkty zgłoszono w systemie RASFF,
- 11 próbek lodów z automatu ze względu na wysoką liczbę bakterii Enterobacteriaceae – przeprowadzono kontrole w obiektach i postępowanie wyjaśniające,
- 1 próbka wątroby z kurczaka ze względu na obecność *Campylobacter* – poinformowano pisemnie terenowo właściwego Powiatowego Lekarza Weterynarii,

- 1 próbka ligawy wołowej ze względu na obecność *Escherichia Coli* – poinformowano pisemnie terenowo właściwego Powiatowego Lekarza Weterynarii,
- 1 próbka – majeranku suszonego z uwagi na obecność *Salmonella Infantis* – produkt zgłoszono w systemie RASFF,
- 1 próbka herbatki owocowo-ziółowej z uwagi na przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu ołowiu – produkt zgłoszono w systemie RASFF.

W ramach kontroli bezpieczeństwa tłuszczów stosowanych do smażenia w zakładach żywienia zbiorowego i zakładach produkcyjnych, w roku 2023 oceniono zawartość związków polarnych w tłuszczu smaźalniczym. Skontrolowano tłuszcz wykorzystywany do smażenia w 1 ciastkarni i w 3 punktach małej gastronomii (G-4). Jakość używanego tłuszczu nie budziła zastrzeżeń.

1.5. Funkcjonowanie systemu RASFF

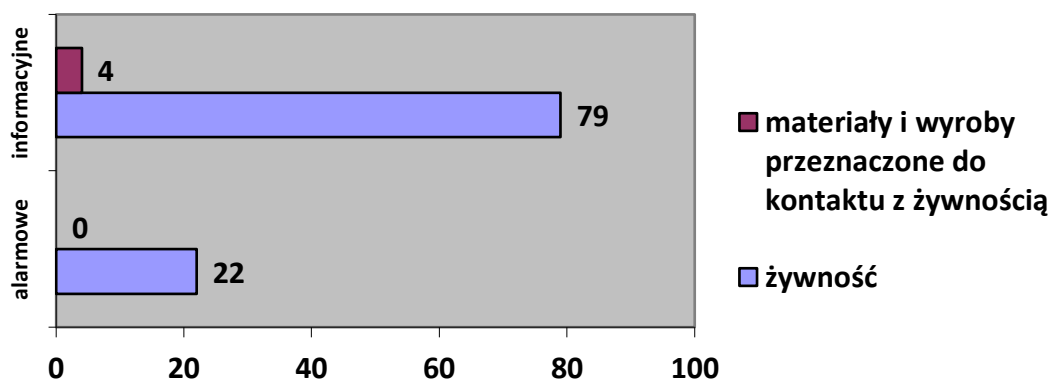
Podstawy prawne Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach RASFF stanowią następujące akty prawne: Rozporządzenie (WE) NR 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiające ogólne zasady

źródło: gov.pl

i wymagania prawa żywnościowego, powołujące Europejski Urząd ds. bezpieczeństwa żywności oraz ustanawiające procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności, rozporządzenie Komisji (UE) NR 16/2011 z dnia 10 stycznia 2011 r. ustanawiające środki wykonawcze dla systemu wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach żywnościowych i środkach żywienia zwierząt oraz ustawa o bezpieczeństwie żywności i żywienia z dnia 25 sierpnia 2006 r.

W oparciu o Procedury Funkcjonowania Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach zapewniono funkcjonowanie systemu RASFF na terenie działania PPIS w Zielonej Górze.

W 2023r. otrzymano w ramach systemu RASFF - 105 powiadomień o produktach niezgodnych, w tym 22 powiadomienia alarmowe i 83 powiadomienia informacyjnych.

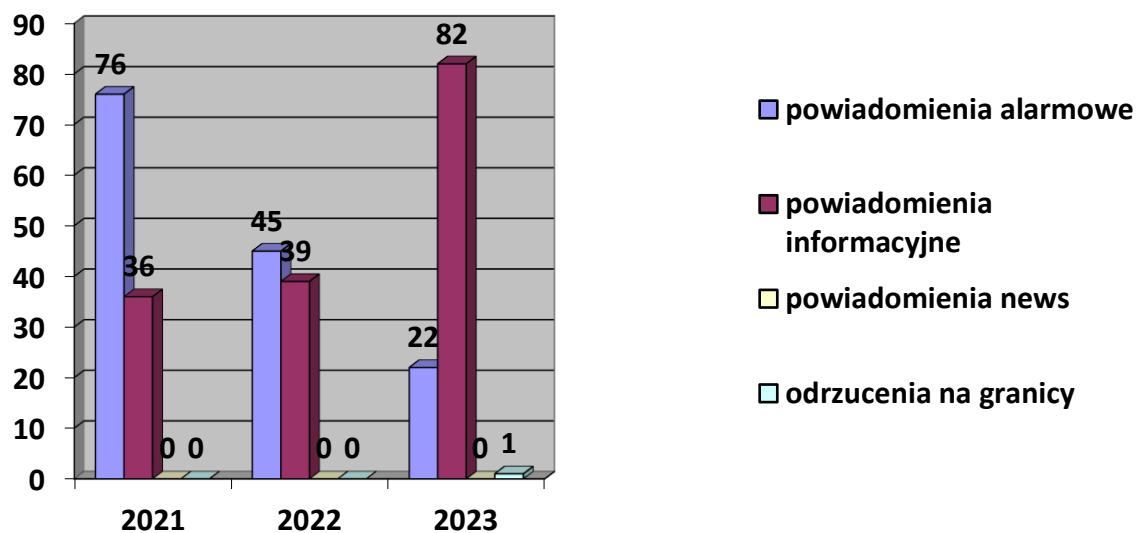
Wykres nr 4. Rodzaje powiadomień w systemie RASFF

 ¹ **Powiadomienie alarmowe** – ma na celu podjęcie natychmiastowych działań i dotyczy produktów, które zostały wprowadzone na rynek i mogą spowodować wystąpienie poważnych konsekwencji zdrowotnych, śmierć, bądź przejściowe niepożądane skutki zdrowotne.

 ² **Powiadomienie informacyjne** – ma na celu poinformowanie o tym, iż istnieje żywność lub pasza, dla których zidentyfikowano ryzyko, ale nie ma konieczności podejmowania natychmiastowego działania w innych krajach członkowskich lub gdy produkt nie znalazł się na terytorium krajów UE.

 ³ **Powiadomienie typu NEWS** – ma charakter przekazania informacji/wiadomości

 ⁴ **Powiadomienie o odrzuceniu na granicy** - informacja o odrzuceniu żywności na posterunku granicznym Unii Europejskiej

Wykres 5. Powiadomienia systemu RASFF, które PPIS w Zielonej Górze otrzymał w latach 2021-2023

1.5.1. Powiadomienia w systemie RASFF dotyczące żywności

Produkty spożywcze, w których wykryto zagrożenia (mikrobiologiczne, chemiczne bądź fizyczne), stwarzające bezpośrednie lub pośrednie zagrożenie dla zdrowia konsumentów, były przedmiotem 22 powiadomień alarmowych oraz 79 powiadomień informacyjnych, które wpłynęły do PSSE w Zielonej Górze.

Powiadomienia systemu RASFF o niebezpiecznych produktach żywnościowych, które w roku 2023 były przedmiotem działań podjętych przez Państwową Inspekcję Sanitarną dotyczyły m.in. stwierdzenia:

- obecności pałeczek Salmonella;
- obecności bakterii Listeria monocytogenes;
- obecności zanieczyszczeń fizycznych;
- obecności niedozwolonych substancji w suplementach diety;
- obecności niedeklarowanego alergenów;
- przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu pestycydów;

- przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu mikotoksyn;
- przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu tlenu etylenu;
- przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu histaminy;
- przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu WWA;
- przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu akryloamidu;
- przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu alkaloidów tropanowych i pirolizydynowych;
- przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu metali ciężkich;
- przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu kwasu sorbowego;
- wykrycia niedozwolonego napromieniania produktu;
- obecności pleśni;
- obecności nieautoryzowanego składnika nowej żywności;
- wystąpienia zatrucia pokarmowego;
- zafałszowania produktu.

W przypadku powiadomień otrzymanych w systemie RASFF dotyczących niebezpiecznych środków spożywczych, na listach dystrybucyjnych produktów podlegających procedurze wycofania, wskazano obiekty objęte nadzorem PPIS w Zielonej Górze. Były to przede wszystkim hiper- i supermarkety, hurtownie, oraz sklepy. W każdym przypadku otrzymania informacji o produkcie niezgodnym, wszczynano działania zgodnie z obowiązującymi procedurami. Monitorowano proces zabezpieczania i wycofywania partii produktów uznanych za niebezpieczne. Sprawdzano działania podjęte przez podmioty gospodarcze w tym zakresie, kładąc szczególny nacisk na sporządzanie list dystrybucyjnych, będących podstawą procesu wycofywania z rynku produktów niezgodnych. Informacje, uzyskane w wyniku prowadzonego postępowania wyjaśniającego, takie jak ilość towaru wycofanego i zabezpieczonego, ilość towaru zwróconego do producenta lub dystrybutora, przekazywano do LPWIS w Gorzowie Wlkp. oraz jeśli wystąpiła taka potrzeba do Powiatowego Lekarza Weterynarii.

PPIS w Zielonej Górze na podstawie otrzymanych kwestionowanych wyników próbek pobranych w zakładach obrotu oraz w ramach bieżącej działalności kontrolnej (G-5) opracował 5 powiadomień w systemie RASFF, które dotyczyły:

- sardynek i makreli ze względu na przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu histaminy;
- majeranku suszonego z uwagi na obecność *Salmonella Infantis*;
- herbatki owocowo-ziołowej z uwagi na przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu ołowiu
- obecności nieautoryzowanego składnika nowej żywności;
- obecności szkodników w pistacjach.

1.5.2. Powiadomienia w systemie RASFF dotyczące materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością

W 2023 r. otrzymano 4 powiadomienia informacyjne którego przedmiotem były produkty z grupy: *Materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością (nożyk, szarpak, sitko do maszyny, łyżka kuchenna, kieliszki do wina).*

Stwierdzone zagrożenia wynikały z:

- wystąpienia zmian organoleptycznych,
- przekroczenia dopuszczalnego limitu migracji pierwszorzędowych amin aromatycznych,
- odbarwienie motywu dekoracyjnego,

W przypadku powyższych powiadomień dotyczących przedmiotów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, na listach dystrybucyjnych produktów będących przedmiotem tych powiadomień, wskazano obiekty objęte nadzorem PPIS w Zielonej Górze. Były to sklepy. W przypadkach tych postępowano tak samo, jak po otrzymaniu powiadomień dotyczących żywności.

1.6. Działalność kontrolno-represyjna

W 2023 r., w ramach sprawowanego nadzoru sanitarnego nad obiektami produkcji i obrotu żywnością, a także materiałami i wyrobami przeznaczonych do kontaktu z żywnością:

- skontrolowano 955 obiektów;
- przeprowadzono 1306 kontroli i rekontroli stanu sanitarnego;

Poza kontrolami planowymi, wynikającymi z „Harmonogramu nadzoru nad obiektami w 2023 roku”, przeprowadzono następujące kontrole:

- na wniosek podmiotów gospodarczych w celu uzyskania decyzji zatwierdzających;
 - sprawdzające usunięcie stwierdzonych uchybień;
 - związane z poborem próbek do badań laboratoryjnych;
 - wykonywane w związku z interwencjami zgłaszanymi przez konsumentów na niewłaściwy stan higieniczno-sanitarny obiektów żywienia zbiorowego i obrotu żywnością, a także na niewłaściwą jakość zdrowotną środków spożywczych oferowanych do sprzedaży;
 - obiektów żywnościowo-żywnieniowych, w związku z otrzymanymi zgłoszeniami w ramach systemu RASFF;
 - związane z wnioskami o wydanie świadectw spełniających wymagania zdrowotne produktów importowanych lub innych dokumentów dla produktów eksportowanych;
 - akcyjne (np. związane z wzmożeniem nadzoru nad sprzedażą owoców oraz wód mineralnych).
- wydano 15 decyzji administracyjnych nakazujących wykonanie określonych obowiązków;
 - wydano 265 decyzji o ustaleniu opłaty za czynności kontrolne i zdyskwalifikowane próbki środków spożywczych na ogólną kwotę 26 468,00 zł;
 - na osoby, które naruszyły przepisy prawa żywnościowego nałożono 80 mandatów karnych na łączną kwotę 21 000,00 zł;
 - sporządzono 5 wniosków o nałożenie kary pieniężnej do Lubuskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gorzowie Wlkp. w związku z:
 - prowadzeniem działalności wbrew decyzji o odmowie wpisu do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej;
 - prowadzeniem działalności w zakresie produkcji lub obrotu żywnością niezgodnie z decyzją o zatwierdzeniu obiektu;

- nieprawidłowym znakowaniem środków spożywczych;
- sprzedażą w jednostce systemu oświaty niedozwolonych środków spożywczych;

Podsumowanie

1. Liczba obiektów 1891, w 2022 r. 2088;
2. Przeprowadzono 1306 kontroli i rekontroli stanu sanitarnego, w 2022r przeprowadzono 1120 kontroli i rekontroli stanu sanitarnego;
3. Skontrolowano 955 obiektów, w 2022 r. 845 obiektów;
4. Dokonano oceny stanu sanitarnego w 703 obiektach, w 2022 r. w 480 obiektach;
5. Pobrano i zbadano ogółem 415 próbek środków spożywczych i materiałów przeznaczonych do kontaktu z żywnością; zakwestionowano 24 próbki, tj. 5,78 % wszystkich przebadanych próbek, w 2022 r. - 376 próbek produktów żywnościowych; zakwestionowano 6 próbek, tj. 1,49%;
6. Nałożono 80 mandatów karnych na łączną kwotę 21 000,00 zł; w 2022r. 66 mandatów karnych na łączną kwotę 19 000,00 zł;
7. Wydano 15 decyzji administracyjnych nakazujących wykonanie określonych obowiązków, w 2022 r. wydano 20 decyzji administracyjnych nakazujących wykonanie określonych obowiązków;
8. Wydano 265 decyzji o ustaleniu opłaty za czynności kontrolne i zdyskwalifikowane próbki środków spożywczych na ogólną kwotę 24 468,00 zł, w 2022 r. 293 decyzji o ustaleniu opłaty za czynności kontrolne i zdyskwalifikowane próbki środków spożywczych na ogólną kwotę 45 197,00 zł;
9. Sporządzono 5 wniosków o nałożenie kary pieniężnej do Lubuskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gorzowie Wlkp. – w 2022 r. 3 wnioski o nałożenie kary pieniężnej do Lubuskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gorzowie Wlkp.

*Zespół Edukacyjny Nr 10 Zielona Góra
źródło: <https://ze10.pl/>*

V. WARUNKI SANITARNE W SZKOŁACH I INNYCH PLACÓWKACH OŚWIATOWO – WYCHOWAWCZYCH

1. Warunki sanitarne w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych

W 2023 roku skontrolowano **172** szkoły i inne placówki oświatowo – wychowawcze spośród **247** ujętych w ewidencji, tj. **70** % (w 2022 r. - 63%). Nadzór nad placówkami miał na celu wyeliminować negatywny wpływ środowiska na placówkę nauczania, wychowania i opieki, ocenić aktualny stan techniczny i sanitarny oraz sprawdzić przestrzeganie higieny procesu nauczania.

1.1. Stan sanitarno-techniczny obiektów

W 2023 r. w **42** placówkach stwierdzono niewłaściwy stan sanitarno-techniczny obiektów, tj. w **27** % skontrolowanych obiektów (w 2022 r. - 14%). Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły najczęściej złego stanu technicznego sal lekcyjnych, ciągów komunikacyjnych, szatni dla uczniów, boisk sportowych, placów zabaw, dróg i dojazdów do placówek, ławek szkolnych i przedszkolnych, nieczynnych punktów świetlnych w salach zajęć, złego stanu technicznego bloku żywieniowego. Wszystkie placówki objęte nadzorem posiadają instalacje wodno-kanalizacyjne.

1.2. Warunki do utrzymania higieny

W 2023 r. skontrolowano **152** placówki w zakresie zapewnienia warunków do utrzymania higieny osobistej. W **152** placówkach uczniowie mieli zapewniony dostęp do bieżącej wody zimnej i ciepłej, mydła w dozownikach bądź mydła antybakteryjnego, papieru toaletowego, ręczników jednorazowego użytku oraz płyny do dezynfekcji rąk. Właściwe warunki do utrzymania higieny stwierdzono w **147** placówkach. W **9** placówkach stwierdzono niezachowanie warunków do utrzymania higieny. Wszczęto postępowanie administracyjne. Standardy dostępności do urządzeń sanitarnych dla dziewcząt i chłopców w **11** placówkach nie zostały zachowane. Wydano zalecenia na organ prowadzący placówki o podjęcie działań w tym zakresie.

1.3 Warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego

W **43** różnego typu szkołach skontrolowanych w 2023 r. stwierdzono odpowiednie warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego, co oznacza, że uczniowie ćwiczyli w salach gimnastycznych przeznaczonych do tego celu. Uczniowie korzystali z bazy sportowej znajdującej się na terenie miasta i gmin (baseny, siłownie, hale sportowe). Podczas kontroli warunków do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego oceniono stopień korzystania przez uczniów z natrysków po odbytych zajęciach sportowych. W **15** skontrolowanych szkolnych zespołach sportowych uczniowie korzystali z natrysków tylko po popołudniowych zajęciach dodatkowych. We wszystkich skontrolowanych szkołach podstawowych prowadzono gimnastykę śródlekcyjną.

1.4 Warunki bezpieczeństwa i higieny na placach zabaw i terenach rekreacyjnych

W 2023 r. dokonano oceny warunków bezpieczeństwa i higieny na placach zabaw, rekreacji i terenach sportowych. Nadzorem objęto **118** placów zabaw zlokalizowanych przy żłobkach, przy przedszkolach oraz innych placówkach oświatowych. Nieprawidłowości nie stwierdzono w tym

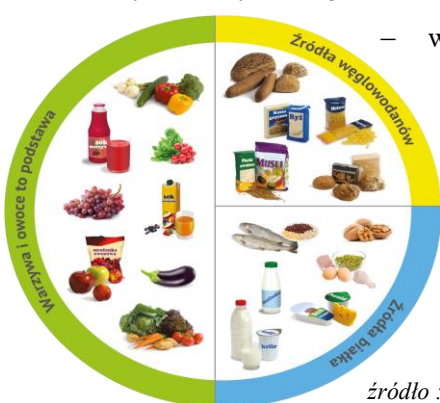
zakresie.

Ocena placów zabaw wykazała, że:

- place zabaw wyposażone są w piaskownice i sprzęt służący do zabaw dla dzieci, ich stan sanitarno-techniczny w większości nie budził zastrzeżeń;
- na wszystkich placach zabaw znajdują się tablice z instrukcją bezpiecznego użytkowania urządzeń i sprzętu;
- sprzęt zabawowy oraz piasek w piaskownicach posiadał atesty i certyfikaty.

1.5 Dożywianie dzieci i młodzieży

W 2023 roku skontrolowano **41** placówek szkolnych pod kątem dożywiania dzieci i młodzieży, w których zorganizowano dożywianie, którego strukturę przedstawiono poniżej:

- w szkołach podstawowych z dożywiania korzystało **2505** uczniów (w tym **61** uczniów z posiłków dofinansowanych) na **3918** uczniów uczęszczających ogółem do tych szkół.
- w zespołach szkół i liceach z dożywiania korzystało **3642** uczniów (w tym **53** uczniów z posiłków dofinansowanych) na **9244** uczniów uczęszczających do tych szkół.

źródło : <https://www.trzymajforme.pl/>

Planowanie jadłospisów odbywało się zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r., w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach, z uwzględnieniem zasad racjonalnego żywienia.

1.6 Warunki zdrowotne i higieniczne w żłobkach i klubach dziecięcych

Na nadzorowanym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zielonej Górze terenie działają **34** tego typu placówki, tj. 30 żłobków i 4 kluby dziecięce. Nadzorem objęto **30** placówek. Z opieki korzystało **1062** dzieci w wieku od 6 m-ca do 3 lat.

W **1** przypadku stwierdzono zły stan techniczny. Wszczęto postępowanie administracyjne z terminem usunięcia nieprawidłowości. W pozostałych placówkach nie stwierdzono żadnych uchybień. W 2023r. nie wydawano opinii sanitarnych o nowopowstałych placówkach opieki nad dziećmi do lat 3.

1.7 Realizacja Ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych w placówkach oświatowo-wychowawczych

We wszystkich skontrolowanych placówkach w 2023 r. przeprowadzone kontrole wykazały, że ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych jest w pełni realizowana przez placówki oświatowo-wychowawcze. Prowadzone działania edukacyjne dotyczące szkodliwości palenia tytoniu polegały na udzielaniu instruktażu dyrektorom placówek w trakcie czynności kontrolnych.

1.8 Higiena procesu nauczania

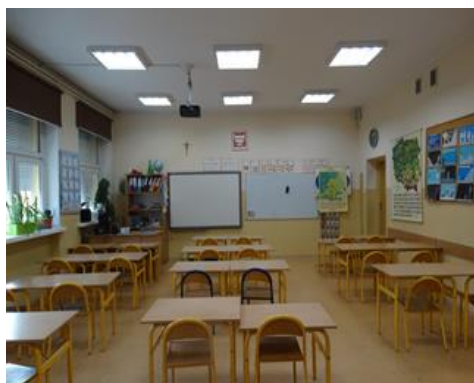
W 2023 r. skontrolowano przestrzeganie norm i reguł higieny pracy umysłowej uczniów, dokonując w 20 placówkach oceny planu zajęć w 366 oddziałach. Nie stwierdzono szkół, które zapewniają przerwy krótsze niż 10 minut. Uczniowie mają zapewnioną co najmniej jedną przerwę 15-20 minut w czasie pobytu na zajęciach w szkole. Jednocześnie wszystkie skontrolowane szkoły, umożliwiają uczniom spędzanie przerw międzylekcyjnych na świeżym powietrzu.

źródło : <https://zsms.zgora.pl/>

Udzielono instruktażu kadrze kierowniczej i pedagogicznej na temat higieny planu zajęć i znaczenia prawidłowego rozkładu zajęć dydaktycznych w procesie uczenia się.

1.9 Ergonomia stanowiska pracy ucznia i przedszkolaka

W ramach profilaktyki zmian przeciążeniowo – zwyrodnieniowych kręgosłupa, oceniono w 2023 roku 3055 stanowisk pracy uczniów i przedszkolaków, pod względem dostosowania mebli szkolnych do ich wzrostu. Nieprawidłowości stwierdzono w 2 placówkach. Wszczęto postępowanie administracyjne.

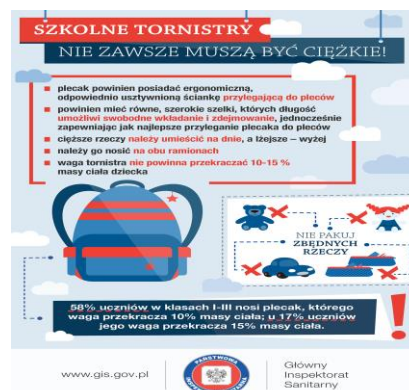
źródło: <https://nabor.pcss.pl>

1.10. Tornistry oraz warunki na pozostawienie przez uczniów przyborów i podręczników szkolnych

W 2023 r. oceniono obciążenie tornistrami i plecakami uczniów uczęszczających do szkół podstawowych oraz w ramach *ogólnopolskiego dnia tornistra 1 października*. Jednocześnie oceniono warunki do pozostawiania przez uczniów przyborów i podręczników szkolnych.

Zważono **151** tornistrów i plecaków. Ocena wykazała, że podobnie jak w latach poprzednich, uczniowie noszą tornistry i plecaki, których waga przekracza 10% masy ich ciała – dotyczyło to 11 % uczniów. Dlatego systematycznie powtarzane są apele do rodziców, nauczycieli i uczniów, żeby zwracali uwagę na zawartość plecaków i tornistrów – aby nie było w nich rzeczy, które niepotrzebnie je obciążają.

W skontrolowanych szkołach stwierdzono, że dyrektorzy placówek zapewnili wszystkim uczniom możliwość pozostawienia przyborów szkolnych w wydzielonych do tego celu indywidualnych szafkach lub na półkach w salach dydaktycznych. Przeprowadzona ocena wykazała, że w **32** skontrolowanych placówkach uczniowie posiadają szafki indywidualne do pozostawiania części podręczników w szkole, a w **6** inne miejsce na pozostawienie podręczników. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

źródło: www.gis.gov.pl

1.11 Warunki sanitarne w gabinetach profilaktycznej opieki medycznej w szkołach

We wszystkich skontrolowanych w 2023 r. placówkach szkolnych pielęgniarki odgrywały istotną rolę w zapewnieniu zdrowego i bezpiecznego środowiska szkolnego. Praca pielęgniarek polega m.in. na udzielaniu pierwszej pomocy, na szerzeniu oświaty zdrowotnej oraz współpracy z kadrą pedagogiczną i rodzicami. Czas pracy pielęgniarek, podobnie jak w latach poprzednich, uzależniony był od liczby uczniów w szkole. Istnieją placówki gdzie pielęgniarka dociera 1 - 2 razy w miesiącu.

Źródło: <https://www.sp18.zgora.pl/piellegniarka-szkolna/>

Dzieci w przedszkolach nie mają zapewnionej opieki medycznej. Są też **2** placówki szkolne w których brak jest opieki pielęgniarskiej, poinformowano Lubuski Oddział NFZ w Zielonej Górze o zaistniałej sytuacji. W 2023 r. nadzorem objęto **20** gabinetów profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej.

W ocenionych gabinetach nie stwierdzono zaniedbań sanitarno-technicznych. Zapewniono w nich właściwe wyposażenie, stanowisko do mycia rąk z ciepłą i zimną wodą, ręczniki jednorazowe, dozowniki na mydło. W ramach analizy interwencji na występowanie wszawicy wśród uczniów sprawdzano również działania pielęgniarki, która w danej placówce świadczyła opiekę medyczną.

Nieprawidłowości w tym zakresie nie stwierdzono poza jednym przypadkiem, gdzie pielęgniarka sprawująca opiekę zdrowotną nad uczniami placówki nie wykonuje profilaktycznych przeglądów skóry głowy i włosów u dzieci. Powiadomiono Lubuski Oddział NFZ w Zielonej Górze.

1.12 Wypoczynek dzieci i młodzieży

W 2023 roku nadzorem objęto **86** placówek wypoczynku dzieci i młodzieży, w których przebywało łącznie **2891** uczestników (w 2022 r. nadzorem objęto 85 placówek, w których przebywało 2609 uczestników). Przygotowanie placówek pod względem bezpieczeństwa i warunków higienicznych nie budziło zastrzeżeń.

Źródło: <http://www.drzonkow.pl/>

W okresie ferii zimowych z wypoczynku skorzystało **1119**, a w okresie letnich wakacji **1772** dzieci i młodzieży. Wypoczynek w miejscu zamieszkania organizowany był w obiektach szkół lub w miejscu prowadzenia działalności przez organizatora. Formy wyjazdowe wypoczynku organizowano w hotelach bądź w ośrodkach sportowych. Dla uczestników wypoczynku organizatorzy przygotowali różnego rodzaju gry, zabawy i wycieczki. Nieprawidłowości stwierdzono w **2** placówkach wypoczynku. Wydano zalecenia.

1.13 Przygotowanie szkół do nowego roku szkolnego 2023/2024

W 2023 r. przed rozpoczęciem nowego roku szkolnego dokonano oceny przygotowania szkół do nowego roku szkolnego 2023/2024, przeprowadzając kontrole w **13** placówkach szkolnych.

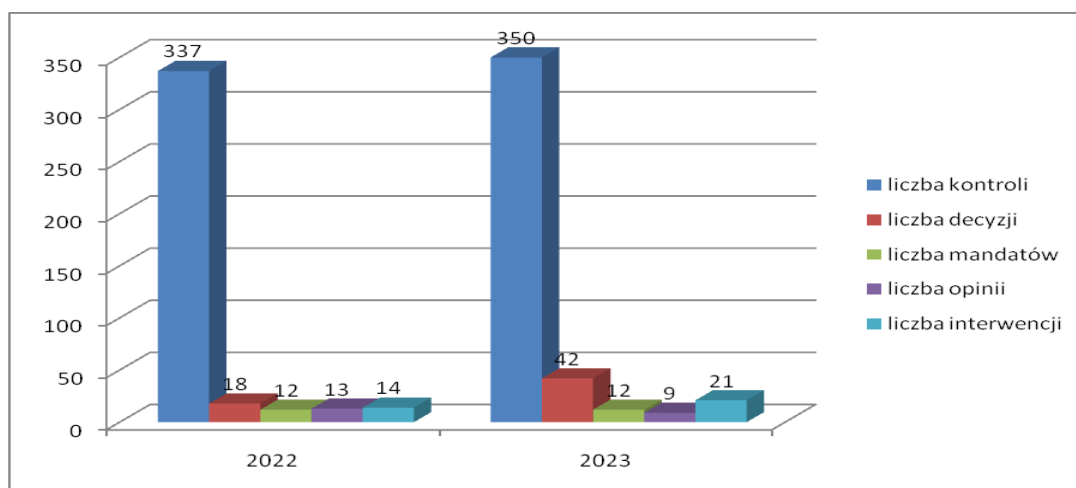
Ocena wykazała, że przeprowadzone zostały prace remontowe, konserwatorskie i porządkowe m.in.: *odmalowano ściany, sufity w salach lekcyjnych, korytarzach komunikacyjnych, gabinetach pielęgniarki, szatni dla uczniów przy sali gimnastycznej, węzłach sanitarnych; wykonano kąciki czytelniczo-relaksacyjne dla uczniów, dokonano wymiany oświetlenia na LED w placówkach, wymieniono blaty stołów w pracowni komputerowej i salach dydaktycznych, dokonano remontu i adaptacji pomieszczenia stołówki szkolnej, dokonano termomodernizacji budynku i zainstalowano panele fotowoltaiczne, dokonano renowacji ławek szkolnych w salach dydaktycznych.* Doposażono placówki w nowe pomoce dydaktyczne.

Ustalono, że w nowym roku szkolnym zajęcia będą prowadzone w systemie jednozmiarowym, tylko w **1** placówce planowany jest system dwuzmiarowy. Stwierdzono w jednej placówce brak zachowania dostępności do urządzeń oraz w jednej placówce planowane prowadzenie zajęć w pomieszczeniach piwnicznych. W związku z powyższym przesłano wystąpienia pokontrolne

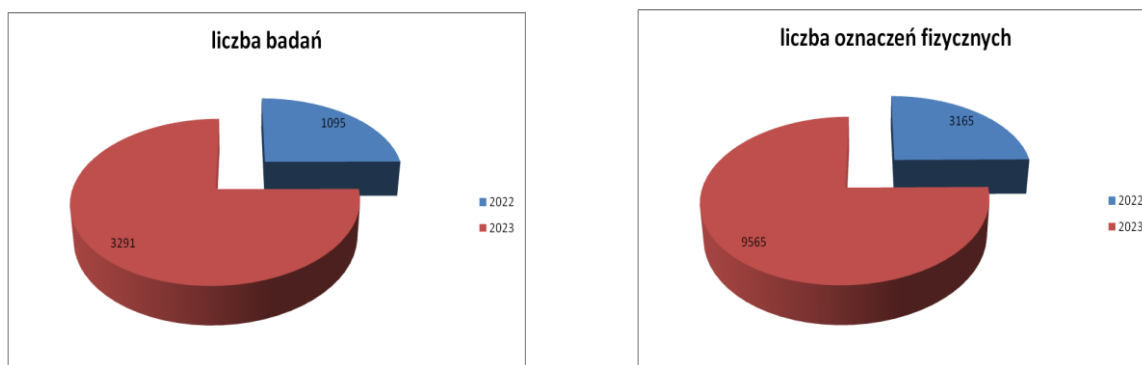
do organu prowadzącego placówki o podjęcie działań w celu poprawy warunków nauczania i powiadomienie Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zielonej Górze.

1.14 Działania kontrolne i represyjne

W 2023 r. przeprowadzono łącznie **350** kontroli sanitarnych w placówkach oświatowych i placówkach sezonowych. Przebywało w nich łącznie **31 149** dzieci i młodzieży. W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano **42** decyzje administracyjne nakazujące poprawę warunków i zdrowotnych. Za stwierdzone uchybienia nałożono **12** mandatów karnych. Wydano **9** opinii sanitarnych dotyczących dopuszczenia do użytkowania placówek nauczania wychowania i opieki. Przyjęto **21** interwencji dotyczących placówek oświatowych, z których **10** uznano za zasadne. Przeprowadzono **3291** badań środowiska szkolnego (*ergonomia, oświetlenie, tornistry*), wykonując **9565** oznaczeń fizycznych.

Wykres nr 1 Działalność kontrolna i represyjna PSSE w Zielonej Górze prowadzona w placówkach nauczania i wychowania w 2023 r. w porównaniu do 2022 r.

Wykres nr 2 Badania środowiska PSSE w Zielonej Górze prowadzone w placówkach nauczania i wychowania w 2023 r. w porównaniu do 2022 r.

Podsumowanie

1. Nieprawidłowy stan sanitarno – techniczny stwierdzono w **42** obiektach, tj. 27% skontrolowanych placówek (w 2022 r. – 14 % skontrolowanych).
2. Nałożono **12** mandatów karnych za stwierdzone podczas kontroli nieprawidłowości (w 2022 r. – 12).
3. Przyjęto **21** interwencji na warunki pobytu dzieci i młodzieży w placówkach nauczania, wychowania i opieki. (w 2022 r. – 14).
4. Uczniowie wszystkich skontrolowanych placówek mają warunki do pozostawienia podręczników w szkole, jednak nie zawsze korzystają z tej możliwości z uwagi na zadawane przez nauczycieli prace domowe.
5. W szkołach funkcjonują prawidłowe przerwy międzylekcyjne oraz możliwość spędzania przerw na świeżym powietrzu. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.
6. Ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych jest w pełni realizowana przez placówki oświatowo-wychowawcze.
7. Opieka zdrowotna nad uczniami realizowana jest przez pielęgniarki medycyny szkolnej.
 - W 2 szkołach uczniowie nie mieli zapewnionej opieki.
8. Podobnie jak w latach poprzednich, w przedszkolach publicznych dzieci nie miały zapewnionej opieki medycznej.
9. Przeprowadzona w 2023 r. ocena dostosowania mebli do wzrostu uczniów wykazała nieprawidłowości w 2 placówkach. Wydano decyzje administracyjne z terminem wykonania.
10. Podobnie jak w latach poprzednich uczniowie noszą tornistry, których waga przekracza 10% masy ich ciała – dotyczyło to 11 % uczniów.
11. W stosunku do 2022 r. liczba placówek organizujących wypoczynek dla dzieci i młodzieży uległa zwiększeniu z 111 do 121 oraz liczba uczestników wypoczynku uległa zwiększeniu 2609 do 2891.
12. Na placach zabaw i terenach rekreacyjnych zapewnione były bezpieczne i higieniczne warunki zabawy i wypoczynku.
13. Szkoły zostały dobrze przygotowane do rozpoczęcia nowego roku szkolnego 2023/2024.
14. Uruchomiona infolinia tylko dla dyrektorów placówek oświatowo-wychowawczych pozwoliła na szybki kontakt z Kierownikiem Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Zielonej Górze. Dyrektorzy placówek bardzo chętnie korzystali z bezpośredniej linii i dzwonili z pytaniami dotyczącymi zdrowia i bezpieczeństwa dzieci i młodzieży uczęszczającej do placówek nauczania, wychowania i opieki.

Źródło: <https://gazetalubuska.pl>

VI. WARUNKI HIGIENICZNO-SANTARNE ŚRODOWISKA PRACY

1.1. Warunki higienicznosanitarne w środowisku pracy

Do obowiązków Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zielonej Górze należy m.in. sprawowanie nadzoru nad higieniczno - sanitarnymi warunkami środowiska pracy, a jego celem jest zapobieganie pogarszaniu się stanu zdrowia pracujących - w szczególności powstawaniu chorób zawodowych związanych z warunkami pracy oraz absencji. Obowiązek ten jest realizowany przede wszystkim w oparciu o przepisy zawarte w ustawie Kodeks pracy oraz innych przepisach szczególnych wydanych na jego podstawie. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny sprawuje również nadzór nad przestrzeganiem przepisów - krajowych i unijnych - dotyczących wprowadzania do obrotu substancji chemicznych i ich mieszanin, w tym prekursorów narkotyków kat. 2 i 3, produktów biobójczych, detergentów, kosmetyków oraz środków zastępczych. Ponadto państwowi powiatowi inspektorzy sanitarni zostali upoważnieni do podejmowania decyzji o stwierdzeniu lub braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej, a tym samym są zobowiązani do zbadania związku przyczynowego między rozpoznanym schorzeniem a pracą zawodową.

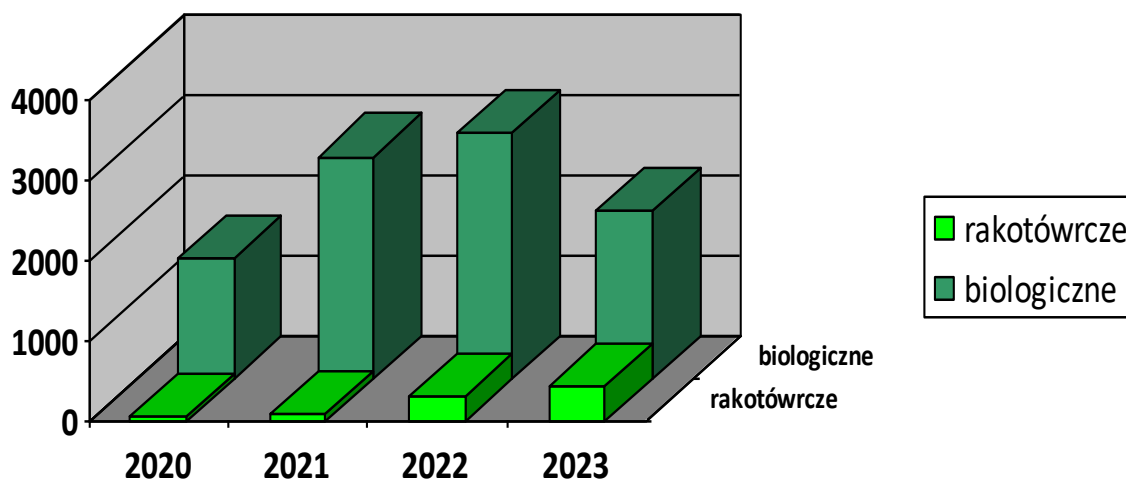
1.2. Zagrożenia w środowisku pracy

W środowisku pracy występują dwie grupy czynników szkodliwych dla zdrowia – do pierwszej grupy należą te, dla których ustalono w przepisach prawa normatywy higieniczne i są to m.in.: hałas, drgania mechaniczne, pyły, niektóre związki chemiczne oraz czynniki o działaniu rakotwórczym i mutagennym. Do drugiej grupy należą te czynniki, dla których brak jest ustalonych normatywów higienicznych, bądź ich ustalenie jest niemożliwe, są to m.in.: szkodliwe czynniki biologiczne, substancje i mieszaniny o działaniu alergizującym i drażniącym, czynniki i procesy technologiczne o udowodnionym działaniu rakotwórczym i mutagennym, nadmierny wysiłek głosowy, przeciążenie układu ruchu i obwodowego układu nerwowego spowodowane sposobem wykonywania pracy. W 2023 r. nadzorem w powiecie grodzkim objęto 170 zakładów pracy gdzie przeprowadzono 178 kontroli, a zatrudnionych ogółem było 6399 pracowników w tym w narażeniu na czynniki przekraczające NDS lub N***, pracowały 42 osoby.

*NDS lub NDN***- najwyższe dopuszczalne stężenie lub natężenie czynnika szkodliwego*

Rok	Ilość zakładów objętych nadzorem	Liczba zatrudnionych ogółem	Liczba zatrudnionych w przekroczeniach NDS lub N***
2020	71	12350	283
2021	86	13456	178
2022	149	6209	220
2023	158	6399	42

Tabela nr 1. Zatrudnienie w skontrolowanych zakładach i liczba osób, które pracowały w przekroczeniach ustalonych normatywów higienicznych w latach 2020 – 2023

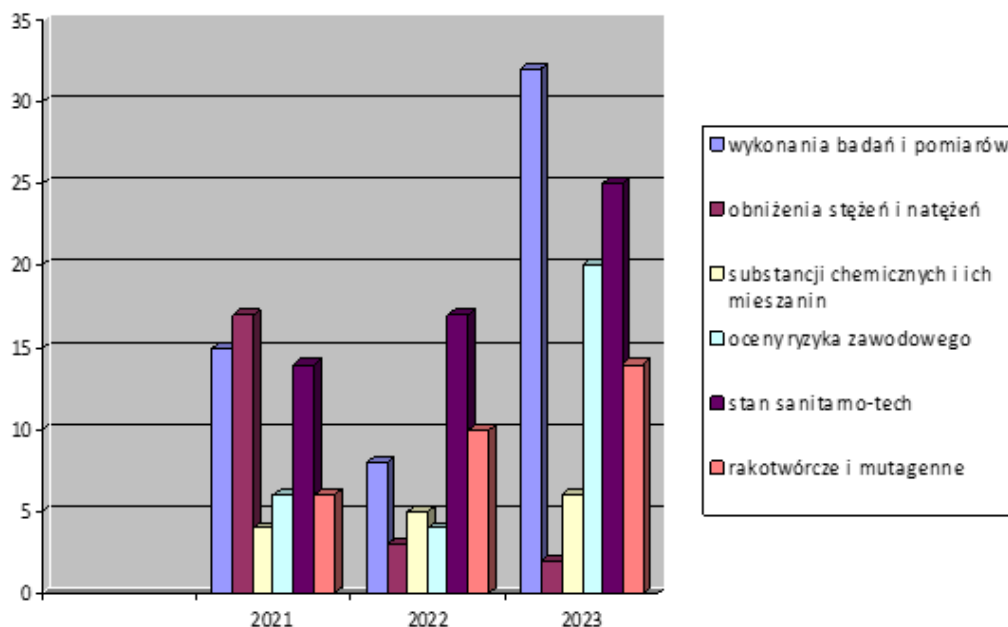

Wykres nr 1. Liczba zatrudnionych na stanowiskach, na których występowało narażenie na czynniki rakotwórcze i szkodliwe czynniki biologiczne w latach 2020–2023 (dotyczy zakładów skontrolowanych w danym roku)

W zakresie czynników biologicznych w 2023 r. przeprowadzono 34 kontrole warunków pracy pracowników zatrudnionych w zakładach przetwórstwa mięsnego, przy gospodarce komunalnej, piekarnie, podmioty zajmujące się transportem, magazynowaniem materiałów niebezpiecznych medycznych oraz zatrudnionych w podmiotach leczniczych. W narażeniu na szkodliwe czynniki biologiczne zatrudnionych było 2090 pracowników.

Czynniki biologiczne z grupy 2 zagrożenia mogą wywoływać choroby u ludzi i być niebezpiecznymi dla pracowników, czynniki z 3 grupy mogą wywoływać u ludzi ciężkie choroby i być niebezpiecznymi dla pracowników, ale zazwyczaj istnieją skuteczne metody profilaktyczne, czynniki z 4 grupy zagrożenia mogą wywoływać ciężkie choroby i w stosunku, do których zazwyczaj brak jest skutecznych metod profilaktyki i leczenia. Stosowane działania profilaktyczne polegają na: ograniczaniu liczby narażonych, zapewnieniu hermetyzacji prac, zapewnieniu właściwie urządzonych pomieszczeń i urządzeń higieniczno- sanitarnych (śluzki sanitarne, wydzielone jadalnie), w niektórych przypadkach szczepienia ochronne, zapewnienie ochron indywidualnych, sprzętu jednorazowego użytku, dezynfekcji, sterylizacji, badaniach lekarskich profilaktycznych, przestrzeganiu procedur sanitarnych, w tym dotyczących incydentów stwarzających realne zagrożenie (uszkodzenie ciągłości tkanek, zakłucia). Szczególne znaczenie mają szkolenia z zakresu bhp – sumiennie przeprowadzane i często ponawiane, a także wnikliwie sporządzane i udostępniane pracownikom oceny ryzyka zawodowego.

W zakresie czynników rakotwórczych lub mutagennych w 2023 r. przeprowadzono 33 kontrole zakładów zajmujących się m.in.: obróbką mechaniczną drewna, zakłady stosujące oleje przepracowane w zakładach naprawy samochodów lub spaliny diesla emitowane w tych zakładach.

Wykres nr 2. Najczęściej egzekwowane obowiązki w decyzjach PIS w latach 2021-2023

Stwierdzone przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zielonej Górze uchybienia dotyczyły głównie:

- Z zakresu substancji chemicznych i ich mieszanin stwierdzono nieprawidłowości dotyczące braku aktualnych kart charakterystyki, spisu stosowanych mieszanin chemicznych oraz brak prysznicz ratunkowego (6 zakładów).
- Braku oceny ryzyka zawodowego lub nie uwzględnianie w ocenie wszystkich zagrożeń występujących na stanowiskach pracy, w tym często pochodzących od stosowanych substancji i ich mieszanin chemicznych lub nieuwzględnienie czynników szkodliwych biologicznych skontrolowano (20) zakłady gdzie stwierdzono w/w nieprawidłowości.
- Braku aktualnych badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy – stwierdzono w 32 zakładach. Brak badań w środowisku pracy utrudnia dokonanie oceny narażenia zawodowego na stanowiskach pracy oraz w postępowaniu w sprawie stwierdzenia choroby zawodowej.
- Złego stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń higieniczno-sanitarnych, tj.: szatni, umywalni, ustępów, jadalni, które są niezbędne do zapewnienia właściwych, pod względem higieniczno-sanitarnym, warunków pracy. Najczęściej stwierdzane uchybienia to: brudne ściany i sufity, niedostateczne wyposażenie pomieszczeń lub zły stan sanitarno-techniczny wyposażenia. W 25 zakładach stwierdzono te nieprawidłowości.
- Przekroczenia NDS lub NDN czynników szkodliwych stwierdzono w 2 zakładach, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zielonej Górze wydał 2 decyzje nakazujące ich obniżenie do obowiązującej normy.

- W zakresie czynników rakotwórczych i mutagennych nieprawidłowości stwierdzono w 14 zakładach.

W roku 2023 w ramach zadań Głównego Inspektora Sanitarnego oraz zasadniczych przedsięwzięciach oceniano wypełnianie przez pracodawców obowiązków, wynikających z oceny ryzyka zawodowego pracowników zatrudnionych w zakładach związanych z usuwaniem bądź zabezpieczaniem wyrobów zawierających azbest:

- wykonano 1 kontrolę miejsca, gdzie były wykonywane prace z azbestem. W dniu kontroli stwierdzono nieprawidłowości, które dotyczyły braku stosownych pozwoleń na prowadzenie tego typu działalności przez przedsiębiorcę.
- Przeprowadzono 20 dodatkowych kontroli w zakresie nadzoru nad warunkami higienicznymi pracy pracowników zatrudnionych w zakładach zlokalizowanych w pobliżu pogorzeliska po pożarze hali z chemikaliami w Przylepie. Nieprawidłowości w zakresie higienicznych i zdrowotnych warunków pracy nie stwierdzono.

Na stanowiskach pracy, gdzie występują zagrożenia dla zdrowia szkodliwymi czynnikami, konieczne jest podejmowanie przez pracodawców działań profilaktycznych, technicznych, organizacyjnych oraz w przypadku braku możliwości ich spełnienia zapewnienia wszelkich środków ochrony indywidualnej. Bardzo ważne jest systematyczne kierowanie pracowników na lekarskie badania profilaktyczne (wstępne, okresowe i kontrolne), uwzględniające występujące zagrożenia. Badania lekarskie to najskuteczniejsza forma profilaktyki, pozwalająca dostatecznie wcześnie wykryć objawy schorzeń związanych z pracą zawodową.

Zakaz palenia wyrobów tytoniowych w pomieszczeniach pracy w większości zakładów jest przestrzegany. Wiąże się to bezpośrednio powszechną znajomością przepisów ustawy. W niektórych zakładach pracy, zazwyczaj są to większe firmy zatrudniające ponad 20 pracowników, wydzielane są osobne pomieszczenia zwane palarniami. Powinny one być w odpowiedni sposób zorganizowane poprzez usytuowanie w pomieszczeniu, w sposób nienarażający osób niepalących na wdychanie dymu tytoniowego. W mniejszych zakładach wydzielane są często miejsca palenia na zewnątrz, są też takie, w których obowiązuje całkowity zakaz palenia na terenie obiektu. Całkowity zakaz wprowadzany jest najczęściej w związku ze specyfiką prowadzonej działalności dotyczy zakładów m.in. przemysłu drzewnego, stosujących łatwopalne związki chemiczne takie jak lakiery czy rozpuszczalniki i inne, produkujących żywność, a także zakładów ochrony zdrowia.

1.3. Nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami

Znaczący zakres działalności inspektora sanitarnego stanowi nadzór nad przestrzeganiem przepisów krajowych i unijnych dotyczących wprowadzania do obrotu i stosowania w działalności zawodowej niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin, w tym produktów biobójczych, prekursorów narkotyków, detergentów. Zagadnienia te były przedmiotem 88 kontroli przeprowadzonych w podmiotach wprowadzających substancje chemiczne i ich mieszaniny do obrotu oraz stosujących

te substancje i mieszaniny w działalności zawodowej, oraz podmioty wprowadzające do obrotu produkty biobójcze.

W przypadku stwierdzanych uchybień w ww. zakresie wydawane były decyzje nakazujące wycofanie z obrotu lub usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości. Zostały wydane w tym zakresie 3 decyzje administracyjne. Najczęściej stwierdzane uchybienia to brak aktualnego spisu substancji i mieszanin chemicznych.

Produkty biobójcze były przedmiotem 7 kontroli przeprowadzonych w zakresie wprowadzania do obrotu oraz ich stosowania. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zielonej Górze wystawił 4 decyzje o wycofaniu z obrotu produktów bez wymaganego pozwolenia na obrót nimi.

Przeprowadzono 6 kontroli nad obiektami wytwarzania, konfekcjonowania i obrotu kosmetykami. Nieprawidłowości w tym zakresie nie stwierdzono.

Źródło: <https://gazetalubuska.pl/>

1.4. Nadzór nad środkami zastępczymi

Źródło: <https://laboratoryjne.pl/>

W zakresie środków zastępczych i NSP główne działania w 2023 r. dotyczyły rejestrowania zgłoszonych zatruc środkami zastępczymi lub NSP do Lubuskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gorzowie Wlkp. i do ogólnopolskiej bazy SMIOD. W 2023 roku dokonano zgłoszeń zatruc środkami zastępczymi u 50 osób.

W roku w 2023 nie dokonywano postępowań administracyjnych w zakresie orzekania o przepadku i zniszczeniu środków zastępczych. Przeprowadzono 2 kontrole podmiotów zajmujących

się sprzedają produktów konopnych (THC), nieprawidłowości w zakresie udostępniania substancji psychoaktywnych nie stwierdzono. W porównaniu do roku ubiegłego ilość zgłoszonych zatruc nadal wzrasta i dotyczy różnych grup wiekowych.

1.5. Nadzór nad kosmetykami

Sekcja Higieny Pracy sprawuje nadzór nad obiektami wytwarzania, konfekcjonowania i dystrybucji produktami kosmetycznymi. W 2023 r. przeprowadzono kontrole podmiotów wytwarzających kosmetyki oraz zajmujących się obrotem produktami kosmetycznymi., stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły zakazanych substancji w produkcie kosmetycznym, niewłaściwego oznakowania. Zostały wydane decyzje nakazujące usunięcie ww. nieprawidłowości.

1.6. Choroby zawodowe

Źródło: <https://dentonet.pl/stomatolodzy-narazeni-przeciazenia-ukladu-ruchu/#gref>

W roku 2023 w powiecie grodzkim Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zielonej Górze wydał: 14 decyzji w sprawie chorób zawodowych, w tym: 8 prawomocnych decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej, 2 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej oraz 3 decyzje umarzające postępowania w sprawie podejrzeń o choroby zawodowe, 1 decyzję o odmowie uchylecia decyzji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zielonej Górze. W ramach postępowań wyjaśniających w sprawie choroby zawodowej w 1 zakładzie pracy przeprowadzono wizytację.

Poniżej przedstawiono zmiany, jakie następowały w strukturze chorób zawodowych w Zielonej Górze, w latach 2019 – 2023.

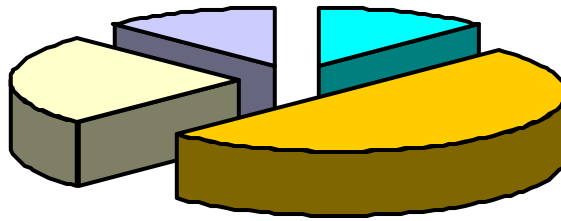
Jednostka chorobowa pozycja wykazu chorób zawodowych	2019 r.	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.
	Zielona Góra	Zielona Góra	Zielona Góra	Zielona Góra	Zielona Góra
zatrucia ostre albo przewlekłe lub ich następstwa wywołane przez substancje chemiczne - poz. 1					
Pylice płuc - poz. 3				1	
astma oskrzelowa - poz. 6		1			
ostre uogólnione reakcje alergiczne - poz. 8					
alergiczny nieżyt nosa - poz. 12					

przewlekłe choroby narządu głosu - poz. 15	1	1			1
nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi - poz. 17					
choroby skóry - poz. 18	2				
przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy - poz. 19					4
przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy - poz. 20	2			1	2
obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo – nerwowego spowodowany hałasem, wyrażony podwyższeniem progu słuchu o wielkości co najmniej 45 dB w uchu lepiej słyszającym, obliczony jako średnia arytmetyczna dla częstotliwości audiometrycznych 1, 2 i 3 kHz - poz. 21				1	
zespół wibracyjny - poz. 22					
choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa - poz. 26	3	3	3	1	1
o g ół e m	8	5	3	4	8

Tabela nr 2. Struktura chorób zawodowych w Zielonej Górze – liczba przypadków stwierdzonych decyzjami prawomocnymi w latach 2019 - 2023

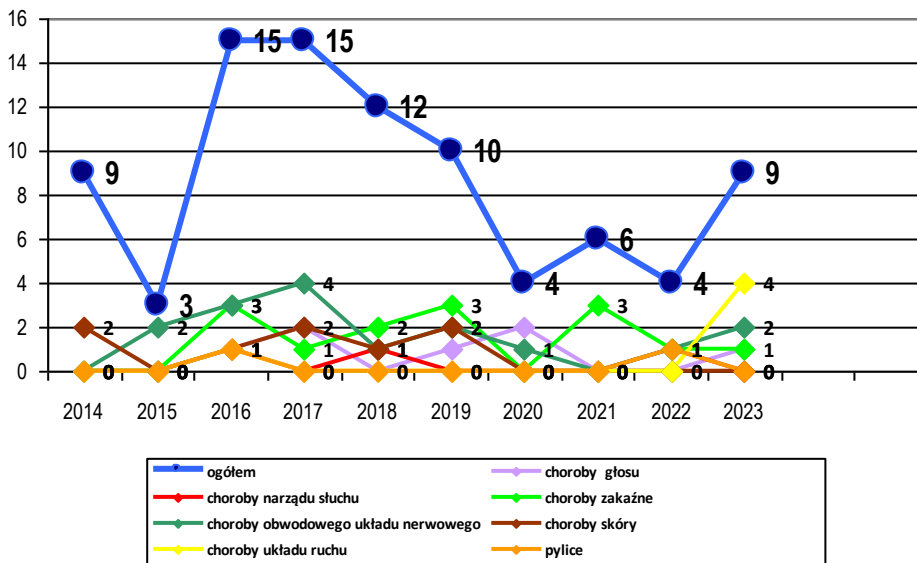
W Zielonej Górze, w 2023 roku stwierdzono prawomocnymi decyzjami 8 przypadków chorób zawodowych, w tym:

- ✓ 4 przypadki, to przewlekła choroba układu ruchu wywołana sposobem wykonywania pracy (poz. 19), tj.: przewlekłe zapalenie ścięgna i jego pochewki - na stanowiskach: szwaczki, lekarza stomatologa; przewlekłe zapalenie okołostawowe barku – na stanowisku: pracownika transportu, pakowacza, tapicera; przewlekłe zapalenie nadkłykcia kości ramiennej - na stanowisku: lekarza stomatologa;
- ✓ 2 przypadki, to przewlekła choroba obwodowego układu nerwowego wywołana sposobem wykonywania pracy (poz. 20), tj.: zespół cieśni w obrębie nadgarstka - na stanowiskach: szwaczki, lekarza stomatologa;
- ✓ 1 przypadek, to przewlekła choroba narządu głosu spowodowana nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat tj. wtórne zmiany przerostowe fałdów głosowych – na stanowisku nauczyciela;
- ✓ 1 przypadek, to choroba zakaźna lub pasożytnicza albo ich następstwa: wirusowe zapalenie wątroby typu C i jego następstwa rak wątrobowokomórkowy u przedsiębiorcy świadczącego usługi z zakresu serwisowania i naprawy sprzętu medycznego.

- poz. 15 - choroby głosu (1)
- poz. 19 - choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy (4)
- poz. 20. choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy (2)
- poz. 26 choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa (1)

Wykres nr 3. Struktura chorób zawodowych stwierdzonych w 2023 r. w Zielonej Górze

Wykres nr 4. Choroby zawodowe w Zielonej Górze na przełomie ostatnich 10 lat (w latach 2014 – 2023) z podziałem na liczbę przypadków – ogółem i najczęściej stwierdzane

Podsumowanie

1. W 2023 r. nadzorem w powiecie grodzkim objęto 170 zakładów pracy gdzie przeprowadzono 178 kontroli.
2. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zielonej Górze w 2023 roku wydał 62 decyzje merytoryczne oraz 47 decyzji płatniczych. Wydano 4 Postanowienia.
3. Najczęstsze uchybienia w kontrolowanych zakładach to: zły stan sanitarno-techniczny zaplecza socjalnego dla pracowników oraz pomieszczeń pracy, brak aktualnych badań i pomiarów czynników szkodliwych na stanowiskach pracy, brak zaprowadzonych rejestrów prac i pracowników pracujących w narażeniu na czynniki i procesy rakotwórcze lub mutagenne, brak badań i pomiarów czynników rakotwórczych na stanowiskach pracy (pyły drewna, spaliny diesla).

4. Zgłoszenia zatrucí środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi znacznie wzrosły w stosunku ro roku ubiegłego, nie odnotowano z tego powody zgonów, nie zaobserwowano wzmożonej aktywność podmiotów w zakresie wprowadzanie do obrotu środków zastępczych. Przeprowadzono 2 kontrole osób wprowadzających do obrotu substancje z THC.
5. Na przełomie ostatnich lat obserwuje się spadek chorób zawodowych w ilości stwierdzanych chorób zawodowych, jednakże ilość rozpoznanych chorób zawodowych zależy od ilości zgłoszonych podejrzeń chorób zawodowych i rozpoznanych chorób zawodowych przez Poradnie Chorób Zawodowych.

Źródło: https://pl.freepik.com/premium-zdjecie/koncepcja-swiatowego-dnia-wody-kran-z-plynaca-woda-z-planety-ziemia-na-bialym-tle-kazda-kropla-ma-znaczenie-oszczednosc-wody-swiatowa-koncepcja-ochrony-srodowiska_38946883.htm

VII. JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA

1. Wstęp

Nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w 2023 roku sprawowany był przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zielonej Górze na podstawie:

- ustawy z dnia 14 marca 1985 roku o Państwowej Inspekcji Sanitarnej,
- ustawy z dnia 7 czerwca 2001 roku o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków,
- rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 roku w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Badania jakości wody, w ramach nadzoru sanitarnego, wykonywane były przez akredytowane laboratorium Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Zielonej Górze, Wojewódzkiej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Gorzowie Wlkp. oraz Wojewódzkiej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Poznaniu. Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne w ramach kontroli wewnętrznej wykonywało badania we własnym akredytowanym laboratorium i w innych laboratoriach akredytowanych lub o udokumentowanym systemie jakości badań, zatwierdzonym przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

2. Zaopatrzenie ludności w wodę

Głównym źródłem zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia mieszkańców miasta Zielona Góra były wody podziemne i powierzchniowe. Część miasta Zielona Góra (tzw. „Stare Miasto”) zaopatrywana była w wodę mieszaną: w wodę powierzchniową – 85,3% i wodę podziemną – 14,7%. Ujęcia wód podziemnych znajdują się przy ulicach Zjednoczenia, Wojska Polskiego oraz w dzielnicach: Zawada (3 ujęcia przy ul. Zawada-Szkolna, ul. Zawada-Kożuchowska i „Stary lewar”), Zatonie, Ochla, Jarogniewice, Łężyca, Jany i Stary Kisielin-Zatorze.

Ujęcie wód powierzchniowych usytuowane na rzece Obrzyca w miejscowości Sadowo jest ujęciem brzegowym, zlokalizowanym na lewym brzegu rzeki Obrzyca, gdzie obszar zlewni wynosi ok. 1800 km² i znajduje się na terenie Województwa Lubuskiego i Wielkopolskiego. Woda pobierana jest w miejscowości Sadowo z nurtu rzeki poprzez kraty i sita wpływa do komór czerpalnych pompowni i tłoczona do Stacji Uzdatniania Wody w Zawadzie.

Woda z rzeki Obrzyca wraz z wodą podziemną, która ma swoje ujęcie zlokalizowane w rejonie dzielnicy Zawada i Jany - „Stary lewar” jest mieszana i poddawana uzdatnianiu. Po uzdatnieniu woda podawana jest do sieci, gdzie zaopatruje

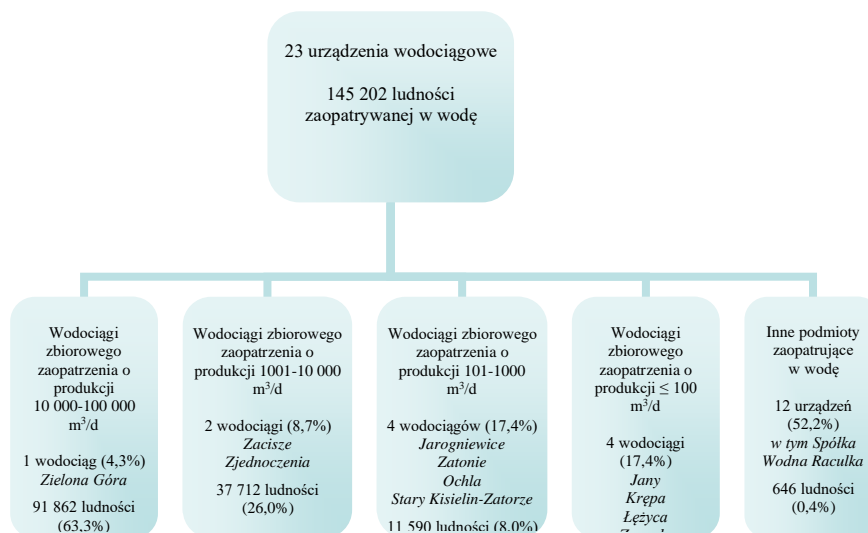
Mapa "Starego i Nowego" Miasta Zielona Góra
Źródło: <http://podatki-slusarczyk.pl/polaczenie-gminy-oraz-miasta-zielona-gora-noworoczne-zmiany-w-adresach-mieszkanow/>

w wodę mieszkańców Zielonej Góry. W 2023 roku **wodociąg publiczny Zielona Góra** zaopatrywał w wodę 91 862 osób na obszarze północno-wschodniej części „*Starego Miasta*”.

Ujęcie przy ul. Zjednoczenia, składa się z 3 studni, które zaopatrują dzielnicę Przylep, os. Czarkowo, częściowo os. Zastalowskie, ul. Zjednoczenia do wiaduktu oraz część ul. Stefana Batorego. Woda z tego ujęcia nie wymaga uzdatniania i wtłaczana jest bezpośrednio do sieci **wodociągu publicznego Zielona Góra – Zjednoczenia**, W 2023 roku w/w wodociąg zaopatrywał w wodę 12 712 osób.

Ujęcie przy ul. Wojska Polskiego zaopatruje osiedla: Zacisze, Leśne, Malarzy, Winnica, część Osiedla Przyjaźni oraz budynki przyległe do ul. Wojska Polskiego aż do dworca PKP, część ul. Stefana Batorego i os. przy ul. Obywatelskiej. Ujęcie składa się z 8 studni przy ul. Wojska Polskiego pracujących naprzemiennie zasilające **wodociąg publiczny Zielona Góra-Zacisze**, który zaopatrywał w minionym roku ok. 25000 osób. Pozostałe **8 ujęć wody** zlokalizowanych jest na terenie „*Nowego Miasta*” w dzielnicach: Zawada (2 ujęcia: przy ul. Zawada-Szkolna dla wodociągu publicznego Zielna Góra-Krępa i przy ul. Zawada-Kożuchowska dla wodociągu publicznego Zielna Góra-Zawada), Zatonie, Ochla, Jarogniewice, Łężyca, Jany i Stary Kisielin-Zatorze. Ujęcia na terenie „*Nowego Miasta*” zaopatrywały w wodę 14 982 osób.

Na terenie miasta oprócz spółki „Zielonogórskie Wodociągi i Kanalizacja” Sp. z o.o. funkcjonowała Spółka Wodna „**Raculka**”, która posiada własne ujęcie wody. Stanowi ono źródło zaopatrzenia w wodę dla mieszkańców części osiedla Raculka w Zielonej Górze (ok. 640 osób) przy ulicy Dereszowej, Rumakowej, Raculka, Tarpanowej, Wyścigowej, Przywalskiego i Zielony Las. Nadzorem sanitarnym objętych było również 11 podmiotów posiadających indywidualne ujęcia wody, które wykorzystują wodę na potrzeby własne.

Grafika 1. Liczba urządzeń wodociągowych produkujących wodę przeznaczoną do spożycia w stosunku do zaopatrzenia ludności.

Woda z wodociągu opartego na ujęciu mieszanym (powierzchniowym i głębinowym) dezynfekowana jest dwutlenku chloru. Jest to niezbędne dla zabezpieczenia rozległej sieci wodociągowej przed rozwojem mikroorganizmów, a także tworzeniem się związków pogarszających smak i zapach wody.

3. Analiza przekroczeń wskaźników mikrobiologicznych i fizykochemicznych w pobranych próbkach wody

Bieżący nadzór sanitarny nad jakością wody sprawowany był w formie monitoringu – cyklicznych badań próbek wody, które pobierane były z ustalonych, stałych punktów. Następnie dokonywano oceny na podstawie uzyskanych wyników z wykonanych badań w odniesieniu do limitów przedstawionych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 roku w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Rzeka Obrzyca – w tle ujęcie powierzchniowe w miejscowości Sadowo

Źródło: Fot. PSSE Zielona Góra

W 2023 roku w ramach realizowanego bieżącego nadzoru sanitarnego pobrano do badań laboratoryjnych ogółem 171 próbek wody, w tym 37 próbek w ramach monitoringu ujęć wody w związku z pożarem odpadów niebezpiecznych przy ul. Przylep-Zakładowa 6 w Zielonej Górze. Z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę pobrano 129 próbek wody, z innych podmiotów dostarczających wodę – 19 próbek, a ze studni przydomowych (w związku z w/w pożarem odpadów niebezpiecznych) – 23 próbki wody. Pod względem mikrobiologicznym zakwestionowano 1 próbkę wody pobraną z indywidualnego ujęcia wody z powodu przekroczenia parametru ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C. Jakość wody z wodociągów publicznych spełniała wymagania w/w rozporządzenia Ministra Zdrowia. W 2023 roku przedsiębiorstwa wodociągowe oraz podmioty indywidualne prowadziły monitoring wewnętrzny nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Na podstawie przekazanych sprawozdań z badań wody Państwowy Powiatowy Inspektor

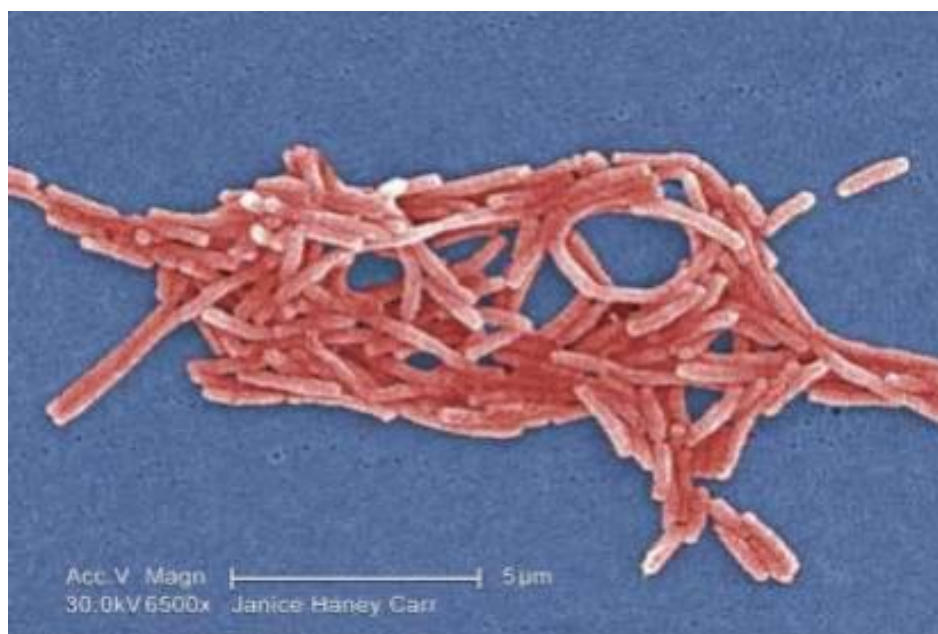
Sanitarny w Zielonej Górze stwierdził w 2 próbkach wody podwyższoną ogólną liczbę mikroorganizmów w 22°C.

Na podstawie wyników monitoringu jakości wody z realizowanego bieżącego nadzoru sanitarnego oraz kontroli wewnętrznej nie wydawano decyzji stwierdzających brak przydatności wody do spożycia przez ludzi lub decyzji o warunkowej przydatności wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Wydano natomiast 10 zaleceń na jakość wody w wodociągach zbiorowego zaopatrzenia w wodę w zakresie podwyższonej mętności, żelaza, manganu, Σ trichloroetenu i tetrachloroetenu, zapachu i chloru wolnego). W stosunku do innych podmiotów zaopatrujących w wodę wydano 6 zaleceń dotyczących podwyższonej twardości i mętności wody, manganu, ogólnej liczby mikroorganizmów w 22°C. W ciągu roku, podobnie jak w latach ubiegłych nie odnotowano chorób i zatrucí związanych ze spożyciem wody.

4. Badania ciepłej wody w kierunku obecności bakterii z rodzaju *Legionella* sp.

Ciepła woda użytkowa oprócz wymagań mikrobiologicznych (*E.coli*, enterokoki) i fizykochemicznych kreślonych w części B załącznika nr 1 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 roku w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi powinna spełniać wymagania w zakresie parametru *Legionella* sp. Wdychanie aerozolu wodno-powietrznego, w którym znajdują się bakterie *Legionella* sp. (np. podczas kąpieli pod prysznicem) może spowodować zachorowanie na legionelozowe zapalenie płuc (choroba legionistów).

Legionella pneumophila. Cyfrowo zabarwiony obraz ze skaningowego mikroskopu elektronowego (SEM), powiększenie 6500 X. Źródło: CDC/ Margaret Williams, PhD; Claressa Lucas, PhD; Tatiana Travis, BS, Rozprawa doktorska Jacek Mazurkiewicz: Porównanie cech warunkujących zasiedlanie i przeżycie bakterii z rodzaju *Legionella* izolowanych z ujęć szpitalnych i pozaszpitalnych, 2022, <https://ppm.umw.edu.pl>

W 2023 roku w ramach nadzoru sanitarnego pobrano 51 próbek ciepłej wody z obiektów użyteczności publicznej i podmiotów leczniczych, z czego 9 próbek kwestionowano (5 próbek z podmiotów leczniczych i 4 próbki z obiektów użyteczności publicznej).

W związku ze stwierdzeniem obecności bakterii Legionella sp. w instalacjach ciepłej wody użytkowej w podmiotach leczniczych wydano 1 decyzję stwierdzającą wysokie skażenie instalacji ciepłej wody bakteriami Legionella sp. W związku ze stwierdzeniem obecności bakterii Legionella sp. w instalacjach ciepłej wody użytkowej w obiektach użyteczności publicznej wydano 1 decyzję stwierdzającą średnie skażenie instalacji ciepłej wody bakteriami Legionella sp.

Zobligowane przez przepisy do przeprowadzania badań pod kątem obecności bakterii Legionella w wodzie są podmioty wykonujące działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne oraz właściciele lub zarządcy budynków zamieszkania zbiorowego oraz budynków użyteczności publicznej, w których w trakcie ich użytkowania wytwarzany jest aerozol wodno-powietrzny. Na podstawie wyników badań wody przekazanych przez w/w podmioty w ramach kontroli wewnętrznej wydano 3 decyzje administracyjne, w tym 1 stwierdzającą wysokie skażenie bakteriami Legionella sp, 1 stwierdzającą średnie skażenie bakteriami Legionella sp. i 1 decyzję umarzającą postępowanie. Właściciele/zarządcy tych obiektów podejmowali działania naprawcze, by doprowadzić wodę do odpowiedniej jakości.

Podsumowanie

1. Źródłem zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia mieszkańców miasta Zielona Góra są wody podziemne i powierzchniowe.
2. Mieszkańcy miasta zaopatrywani byli w wodę do spożycia z 11 wodociągów zbiorowego zapatrzenia wodę oraz 1 indywidualnego ujęcia wody.
3. Jakość wody w sieci na terenie miasta w 2023 roku była kwestionowana tylko pod względem mikrobiologicznym w 3 próbkach wody w grupie inne podmioty zaopatrujące w wodę.
4. Kwestionowane próbki ciepłej wody pobrane w ramach prowadzonego nadzoru w podmiotach leczniczych i obiektach użyteczności publicznej stanowiły ok. 18% wszystkich pobranych próbek wody do badań w kierunku Legionella sp.

Pływalnia kryta (park wodny) w Centrum Rekreacyjno-Sportowym w Zielonej Górze

Źródło: fot. MOSiR Zielona Góra, <https://www.mosir.zgora.pl/centrum-rekreacyjno-sportowe/park-wodny>

VIII STAN SANITARNY KOŁPIELISK, MIEJSC OKAZJONALNIE WYKORZYSTYWANYCH DO KĄPIELI i PŁYWALNI

1. Stan sanitarny pływalni

Zagadnienia związane z funkcjonowaniem i nadzorem nad pływalniami w zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego wody, regulują następujące akty prawne:

- ustawa z dnia 14 marca 1985 r. *o Państwowej Inspekcji Sanitarnej*,
- ustawa z dnia 18 sierpnia 2011 r. *o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych*,
- rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. *w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach*.

Za bezpieczeństwo kąpiących się osób odpowiedzialny jest podmiot prowadzący działalność. W przypadku pływalni jest to osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, która prowadzi działalność w tym zakresie oraz właściwy miejscowo wójt (burmistrz, prezydent miasta), zwani „zarządzającym obszarem wodnym”.

Zarządzający pływalnią w ramach kontroli wewnętrznej jakości wody dokonuje na bieżąco obserwacji wody, nadzoruje urządzenia do uzdatniania wody, rejestruje systematycznie pomiary jakości wody i prowadzi badania jakości wody na pływalni, zgodnie z harmonogramem ustalonym z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Zielonej Górze. Badania próbek wody na pływalniach realizują laboratoria, które uzyskały akredytację Polskiego Centrum Akredytacji na wykonywanie badań analiz wody na pływalniach.

*Pływalnia odkryta w WOSiR w Drzonkowie
Źródło: fot. Mariusz Kapala, <https://gazetalubuska.pl/odkryty-basen-w-zielonej-gorze-drzonkowie-wkrotce-otwarty-wosir-zaprasza-do-plywania-i-odpoczywania/gh/c2-15666490/2>*

Woda jest bezpieczna dla zdrowia ludzkiego, jeżeli nie powoduje zagrożeń zdrowotnych.

Kontrola jakości wody jest szczególnie ważnym elementem nadzoru sanitarnego na pływalniach. Organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej sprawują zapobiegawczy nadzór zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

W mieście Zielona Góra działa 1 pływalnia „mieszana” (kryto-odkryta) i 7 pływalni krytych. Pływalnia „mieszana”, znajduje się na terenie Wojewódzkiego Ośrodka Sportu i Rekreacji im. Zbigniewa Majewskiego w Drzonkowie, ul. Drzonków – Olimpijska 20, natomiast pływalnie kryte, zlokalizowane są w: Kompleksie Sportowym Basen i Hala przy ul. Wyspiańskiego 17, Szkole Podstawowej nr 2 przy ul. Wyszyńskiego 101, Pensjonacie Fitness i SPA „Gregor” przy ul. Chmielnej 16A, Wojewódzkim Ośrodku Sportu i Rekreacji im. Zbigniewa Majewskiego w Drzonkowie, ul. Drzonków – Olimpijska 20, Zespole Szkół Ekologicznych w Zielonej Górze przy ul. Słowackiej 4, Zespole Szkół Mistrzostwa Sportowego w Zielonej Górze

przy ul. Wyspiańskiego 23 oraz w parku wodnym w Centrum Rekreacyjno – Sportowym przy ul. Sulechowskiej 41.

W roku 2023 w tych obiektach przeprowadzono 19 kontroli łącznie z kontrolami, podczas których pobrano próbki wody do badań laboratoryjnych. Pływalnia w Pensjonacie, Fitness i SPA „Gregor” przy ul. Chmielnej 16A oraz dwie pływalnie Wojewódzkiego Ośrodka Sportu i Rekreacji im. Zbigniewa Majewskiego w Drzonkowie, zaopatrywane są z indywidualnych ujęć wody, natomiast pozostałe pływalnie napełniane są wodą z wodociągów publicznych. Badania wody na pływalniach w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego wykonano raz w roku, w zakresie następujących parametrów mikrobiologicznych i fizykochemicznych: *Escherichia coli*, ogólna liczba mikroorganizmów w $36\pm 2^{\circ}\text{C}$ po 48 h, *Pseudomonas aeruginosa*, gronkowce koagulazododatnie, *Legionella sp.*, chlor wolny, chlor związany, pH, potencjał redox (oksydoredukcyjny) przy elektrodzie Ag/AgCl 3,5 m KCl, mętność, chloroform, ΣTHM , azotany, utlenialność.

Do badań laboratoryjnych w ramach prowadzonego bieżącego nadzoru sanitarnego pobrano ogółem 73 próbki wody z pływalni, z czego 21 próbek (ok. 29%) kwestionowano pod względem fizykochemicznym i 7 próbek (ok. 9%) kwestionowano pod względem mikrobiologicznym. Kwestionowanym parametrem pod względem mikrobiologicznym była ogólna liczba mikroorganizmów w $36\pm 2^{\circ}\text{C}$ po 48 h i *Legionella sp.* Kwestionowanym parametrem pod względem fizyko-chemicznym najczęściej był chloroform i potencjał redox (oksydoredukcyjny).

Wobec powyższego PPIS w Zielonej Górze wydał w 2023 roku: 2 decyzje administracyjne dotyczące doprowadzenia wody do odpowiednich wymagań na pływalni w zakresie ogólnej liczby mikroorganizmów w $36\pm 2^{\circ}\text{C}$ po 48 h, 1 decyzję administracyjną dotyczącą doprowadzenia wody do odpowiednich wymagań na pływalni w zakresie chloroformu i ogólnej liczby mikroorganizmów w $36\pm 2^{\circ}\text{C}$ po 48 h oraz 3 decyzje administracyjne dotyczące jakości wody w natryskach (*Legionella sp.*) z trybem natychmiastowej wykonalności.

Ponadto wydał 27 doraźnych zaleceń pokontrolnych na przekroczone parametry fizykochemiczne i 11 doraźnych zaleceń pokontrolnych w związku z wystąpieniem przekroczonych parametrów mikrobiologicznych. Jakość wody po przeprowadzeniu działań naprawczych przez zarządzających pływalniami spełniała wymagania w/w rozporządzenia.

Zarządzający pływalniami prowadzili badania jakości wody w ramach kontroli wewnętrznej, dwa razy w miesiącu zgodnie z harmonogramami ustalonymi z PPIS w Zielonej Górze, z wyjątkiem jednego z podmiotów, w którego przypadku prowadzone było postępowanie administracyjne, dotyczące braku wyników badań laboratoryjnych jakości wody w ramach kontroli wewnętrznej oraz braku komunikatu zawierającego informacje o jakości wody.

W związku z tym postępowanie administracyjne prowadzone przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zielonej Górze będzie kontynuowane w 2024 roku.

W oparciu o rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach, właściciele i administratorzy obiektów przeprowadzali, również badania ciepłej wody w natryskach w zakresie *Legionella sp.*

Skontrolowano pod względem stanu sanitarno-technicznego wszystkie pływalnie. Na terenie pływalni wydzielono zespoły higieniczno-sanitarne, tj.: toalety, natryski, szatnie z rozdziałem na damską i męską.

W 2023 roku wydano 4 decyzje administracyjne merytoryczne, w tym: 2, które dotyczyły stanu sanitarno – technicznego pływalni z kontroli przeprowadzonych pod koniec roku 2022 i 2 decyzje dotyczące prowadzonego postępowania administracyjnego na podstawie czynności kontrolnych przeprowadzonych w 2022 roku w sprawie braku wyników badań laboratoryjnych jakości wody w ramach kontroli wewnętrznej oraz braku komunikatu zawierającego informacje o jakości wody.

W minionym roku nie wydano decyzji o braku przydatności wody do kąpieli oraz nie wystosowano mandatów karnych.

Podsumowanie

1. Z 8 nadzorowanych pływalni pobrano łącznie 73 próbki wody z pływalni, z czego 21 próbek (ok. 29%) kwestionowano pod względem fizykochemicznym i 7 próbek (ok. 9%) kwestionowano pod względem mikrobiologicznym. Kwestionowanym parametrem pod względem mikrobiologicznym była ogólna liczba mikroorganizmów w $36\pm 2^{\circ}\text{C}$ po 48 h i *Legionella* sp. Kwestionowanym parametrem pod względem fizyko-chemicznym najczęściej był chloroform i potencjał redox (oksydoredukcyjny). Jakość wody po przeprowadzeniu działań naprawczych przez zarządzających pływalniami spełniała wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach.
2. Na terenie działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zielonej Górze nie wydano decyzji o braku przydatności wody do kąpieli oraz nie wystosowano mandatów karnych.
3. Właściciele i administratorzy pływalni prowadzili badania wody w ramach kontroli wewnętrznej, zgodnie z wymaganiami w/w rozporządzenia, z wyjątkiem 1 pływalni krytej, której właściciel nie wywiązywał się z wyżej wymienionego obowiązku, wobec którego będzie kontynuowane w 2024 roku postępowanie administracyjne prowadzone przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zielonej Górze.

Rozbudowa Ośrodka Integracji Społecznej zakładu pielęgnacyjno-opiekuńczego o budynek z przeznaczeniem na usługi wraz z łącznikiem z istniejącym budynkiem, drogą wewnętrzną, parkingami oraz infrastrukturą techniczną przy ul. Prostej w Zielonej Górze (źródło www.lubuskie.pl)

IX. DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO

1. Działalność w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego

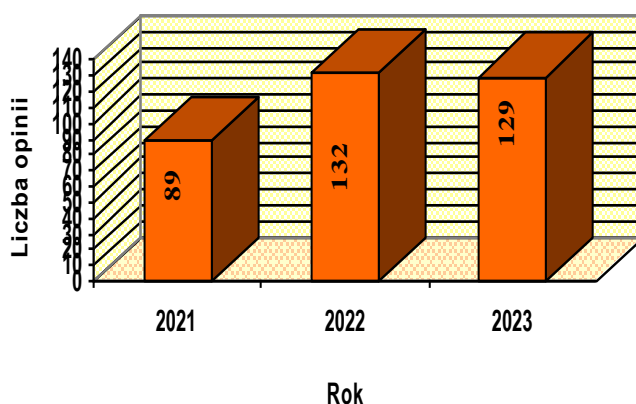
Działalność w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego obejmuje:

- opiniowanie gminnych aktów planowania przestrzennego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko i uzgadnianie warunków zabudowy,
- wydawanie opinii sanitarnych na etapie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko dla planowanych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko,
- opiniowanie dokumentacji projektowej dotyczącej budowy, rozbudowy, nadbudowy, przebudowy i zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych lub ich części,
- uczestniczeniu w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych poprzez stwierdzenie zgodności ich wykonania z projektem budowlanym oraz z wymaganiami higienicznymi i zdrowotnymi,
- wydawanie opinii sanitarnych oraz zgody na odstępstwa od warunków technicznych zgodnie z kompetencjami określonymi w odrębnych przepisach.

Powyższe działania mają na celu minimalizowanie lub eliminowanie środowiskowych zagrożeń zdrowia już na etapie planowania zagospodarowania przestrzennego, projektowania i realizacji inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz zapewnienie właściwych warunków higienicznych i zdrowotnych w przekazywanych do użytkowania wybudowanych obiektów.

1.1. Realizacja zadań zapobiegawczego nadzoru sanitarnego

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zielonej Górze w obszarze nadzoru zapobiegawczego w 2023 r. wydał **129 opinii sanitarnych** w tym **12 negatywnych**.

Wykres nr 1. Miasto Zielona Góra. Porównanie ilości wydanych opinii w latach 2021-2023

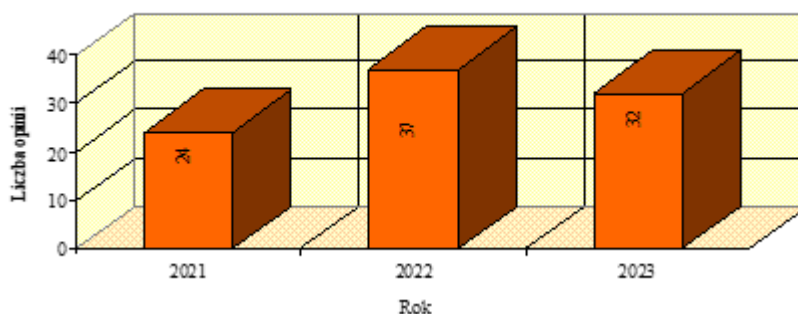
Struktura w zakresie wydawanych opinii w 2023 r. przedstawia się następująco:

- **25%** - opinie dotyczące planowania przestrzennego w gminie;
- **23%** - opinie dotyczące oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko;

- **33%** - opinie dotyczące dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych;
- **7%** - uzgodnienia dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych;
- **12%** - inne opinie sanitarne.

1.2. Opinie dotyczące planowania przestrzennego w gminie

W 2023 r. wydano **32 opinie** dotyczących projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz warunków zabudowy.

Wykres nr 2. Miasto Zielona Góra. Porównanie ilości wydanych opinii i uzgodnień dotyczących planowania przestrzennego w gminie w latach 2021-2023.

W postępowaniu dotyczącym strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (na podstawie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko) wydano:

- **1 uzgodnienie** dotyczące odstępiania od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko,
- **11 uzgodnień** zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- **12 opinii sanitarnych**, wszystkie pozytywne, dotyczące projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko,

Ponadto wydano:

- **8 postanowień** w tym **4 negatywne** w sprawie uzgodnienia projektu decyzji o warunkach zabudowy.

Przy opiniowaniu projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego analizowano wpływ ich ustaleń na higienę środowiska i zdrowie ludzi. W szczególności zwracano uwagę na:

- zapewnienie prowadzenia gospodarki wodno-ściekowej na zasadach zbiorowego zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi oraz zbiorowego odprowadzenia ścieków;

- planowanie terenów mieszkaniowych i innych terenów chronionych w izolacji od terenów przemysłowych, dróg krajowych/wojewódzkich, dróg dojazdowych do terenów produkcyjnych i magazynowo-składowych oraz linii kolejowych w celu ograniczenia niekorzystnego oddziaływania na mieszkańców;
- zabezpieczenie ludzi przed uciążliwością związaną z hałasem poprzez zastosowanie odpowiednich rozwiązań technicznych;
- jednoznaczne zapisy planu zawierających dopuszczenia, ograniczenia, nakazy lub zakazy w zagospodarowaniu terenów, w tym dotyczących lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
- planowania terenów mieszkaniowych w odpowiedniej odległości od istniejących i planowanych cmentarzy z uwzględnieniem zakazów obowiązujących w strefach ochronnych od cmentarzy,
- zastosowanie rozwiązań zapewniających prawidłowe usuwanie, gromadzenie i unieszkodliwianie odpadów,
- eliminacje lub ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza w celu zapewnienia wymaganej jakości powietrza na terenach zamieszkania i pobytu ludzi, między innymi poprzez zastosowanie odpowiednich technologii przemysłowych oraz stosowania w celach grzewczych paliw gwarantujących zachowanie dopuszczalnych stężeń lub wartości odniesienia emitowanych zanieczyszczeń w powietrzu

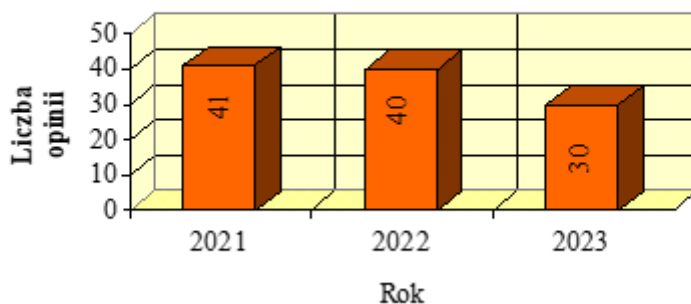
Uzgodniono między innymi projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:

- w rejonie ul. Drzonków-Ośrodkowa i ul. Drzonków-Modrzewiowa,
- w rejonie ul. Poznańskiej,
- w rejonie kąpieliska przy ul. Botanicznej,
- w rejonie ul. Folszowej i osiedla Leśny Dwór,
- pomiędzy ul. Wiśniową i ul. Ogrodową,
- w rejonie ul. Anny Jagiellonki i ul. Elektronowej.

Nie uzgodniono **2 projektów** decyzji dotyczących warunków zabudowy (każdy rozpatrywany 2 razy) dla budynków mieszkalnych jednorodzinnych przy ul. Ochla-Osiedlowa w Zielonej Górze z uwagi na bliską odległość od fermy drobiu.

1.3. Opinie dotyczące oceny oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na środowisko.

W 2023 r. wydano **30** opinii dotyczących oceny oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na środowisko na podstawie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Wykres nr 3. Miasto Zielona Góra. Porównanie liczby wydanych dotyczących oceny oddziaływania planowanych przedsięwzięć na środowisko w latach 2021-2023

Opinie te dotyczyły:

- określenia potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko - wydano **24 opinie**, dla **1 przedsięwzięcia** stwierdzono potrzebę przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko oraz **2 pisma** z wyjaśnieniami dotyczącymi braku podstaw prawnych do zajęcia stanowiska przez organ PIS.
- warunków realizacji przedsięwzięcia mogącego znacząco oddziaływać na środowisko - wydano **3 opinie** w tym **2 negatywne** oraz **1 pismo** informujące, że aktualna jest wcześniej wydana opinia.

W postępowaniu dotyczącym określenia potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko obowiązywała zasada przejrzystości. Wymagało to wnikliwej analizy danego przedsięwzięcia w celu uzyskania pewności, że jego oddziaływanie nie będzie znaczące dla zdrowia ludzi. Opinie przygotowywano biorąc pod uwagę:

- rodzaj i charakterystykę przedsięwzięcia,
- powiązań z innymi przedsięwzięciami,
- emisje i występowanie innych uciążliwości,
- rodzaj i skalę możliwego oddziaływania,
- prawdopodobieństwo oddziaływania, czas trwania, częstotliwość, odwracalność i zasięg oddziaływania,
- usytuowanie w stosunku do istniejących i planowanych terenów zabudowy mieszkaniowej i innych terenów chronionych.

Nie stwierdzono potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko między innymi dla następujących przedsięwzięć:

- budowa zachodniej obwodnicy Zielonej Góry;
- budowa rurociągu wodociągowego tranzytowego Łężyca-Przylep w Zielonej Górze;
- budowa dróg publicznych na osiedlu Leśny Dwór w Zielonej Górze
- budowa kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami w ciągu ul. Drzonków-Przytulna, Drzonków-

Przyjazna, Drzonków-Miła, Drzonków-Pogodna, Drzonków-Przyjemna, Drzonków- Radosna w Zielonej Górze;

- elektrowni fotowoltaicznych o mocy 1 MW lub 2 MW.

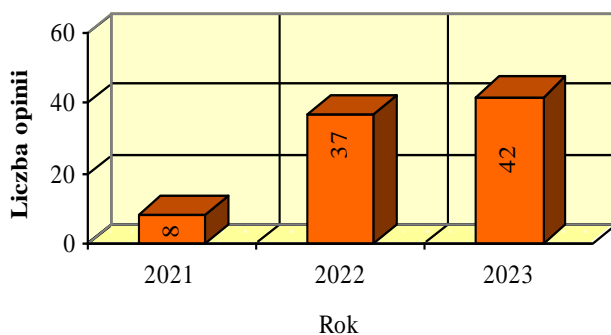
Przy opiniowaniu, na etapie uzgadniania warunków realizacji przedsięwzięcia zwracano szczególną uwagę na konieczność zapewnienia ludziom w sąsiedztwie inwestycji higienicznych warunków życia. Analizowano przewidywane oddziaływanie planowanej inwestycji na środowisko i oceniano możliwości zapewnienia ochrony zdrowia ludzi przed ewentualnymi szkodliwościami i uciążliwościami.

Negatywne opinie wydano dla:

- przedsięwzięcia polegającego na budowie stacji demontażu pojazdów przy ul. Racula-Głogowska w Zielonej Górze z powodu lokalizacji w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej;
- przedsięwzięcia polegającego na zbieraniu i przetwarzaniu odpadów innych niż niebezpieczne przy ul. Zimnej w Zielonej Górze z uwagi na niezgodność lokalizacji planowanego przedsięwzięcia z ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz, że emitowane pyły mogą być uciążliwe dla użytkowników sąsiednich posesji;

1.4. Opinie dotyczące dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych (na podstawie art. 56 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane)

W 2023 r. w związku ze zgłoszeniem przez inwestora zakończenia robót budowlanych uczestniczono w dopuszczeniu do użytkowania wybudowanych obiektów i wydano **42 opinie sanitarne** w sprawie wykonania obiektów zgodnie z projektem budowlanym i spełnienia wymagań higienicznych i zdrowotnych, **w tym 17 z zastrzeżeniami**.

Wykres nr 4. Miasto Zielona Góra. Porównanie liczby wydanych dotyczących dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych w latach 2021-2023. W 2021 r. w czasie pandemii Covid-19, w okresie dużej ilości zakażeń nie przeprowadzano kontroli obiektów budowlanych

Opinie z zastrzeżeniami były wydawane na przykład gdy:

- obiekt został wykonany z odstępstwami od projektu budowlanego, które nie miały znaczącego wpływu na warunki higieniczne i zdrowotne np. brak przedsionka izolującego w ustępie, brak kurtyny powietrznej nad wejściem do obiektu,
- nie przedstawiono wyniku badania wody pod względem bakteriologicznym pobranej z instalacji wewnętrznej zrealizowanej inwestycji;
- nie zakończono wszystkich prac budowlanych – wykończeniowych w niewielkim zakresie;
- obiekt został wykonany zgodnie z projektem ale nie spełniał wymagań higienicznych i zdrowotnych np. w zakresie wentylacji pomieszczeń, brak nawiewników w oknach tylko możliwość rozszczelnienia okna; brak przedsionka izolującego w ustępie, brak podcięć w drzwiach do ustępu.

W 2023 r. przeprowadzono kontrolę i wydano opinię między innymi dla przekazywanych do użytkowania inwestycji:

- Remont i przebudowa Centralnej Sterylizatorni wraz z wymianą i uzupełnieniem urządzeń technologicznych oraz rozbudowa budynku C1 w Szpitalu Uniwersyteckim im. Karola Marcinkowskiego w Zielonej Górze;
- Budowa budynku Szpitala Uniwersyteckiego w Zielonej Górze, rozbiórka łącznika Oddziału Anestezjologii i Intensywnej Terapii oraz przebudowa budynku B ul. Zyty 26 w Zielonej Górze;
- Rozbudowa i przebudowa budynku Specjalistycznego Centrum Medycznego „UROLOG” ul. Anieli Krzywoń 2 w Zielonej Górze;
- Budowa budynku Centrum Szkolenia Mechaników Lotniczych i Stacji Obsługi Samolotów wraz z infrastrukturą, na terenie działek o nr ewid. gr. 9/33, 9/34 obręb Zielona Góra;
- Hala usługowo – produkcyjna z zapleczem biurowo – socjalnym wraz z rozbudową infrastruktury technicznej w Zielonej Górze przy ul. Gorzowskiej 2 B;
- Budynek biurowo- laboratoryjny „Park Technologii Kosmicznych” wraz z instalacją gazową i instalacją fotowoltaiczną o mocy 80 kW przy ul. Nowy Kisielin w Zielonej Górze;
- Rozbudowa Ośrodka Integracji Społecznej zakładu pielęgnacyjno-opiekuńczego o budynek z przeznaczeniem na usługi wraz z łącznikiem z istniejącym budynkiem, drogą wewnętrzną, parkingami oraz infrastrukturą techniczną przy ul. Prostej w Zielonej Górze;
- Budowa budynku działu laboratoryjnego Regionalnego Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Zielonej Górze.

Nie wydano żadnego sprzeciwu przeciwko uruchomieniu lub dopuszczeniu do użytkowania wybudowanego lub przebudowanego zakładu pracy lub innego obiektu budowlanego.

1.5. Uzgodnienia dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych

W 2023 r. wydano **8 opinii sanitarnych** w sprawie **uzgodnienia dokumentacji projektowej**, w tym **6 negatywnych**. W 2022 r. w tym zakresie wydano **6 opinii sanitarnych**, w tym **5 negatywnych**. Wydano również **1 decyzję administracyjną** – pozytywną na odstępstwo od warunków technicznych i zastosowanie recyrkulacji powietrza w pomieszczeniach budynku opieki zdrowotnej w Zielonej Górze.

W trakcie uzgadniania projektów budowlanych inwestycji kontrolowano, w przyjętych rozwiązaniach projektowych, spełnienie wymagań higienicznych i zdrowotnych zapewniających właściwe warunki sanitarne w miejscach pobytu ludzi a także odpowiednie warunki pracy dla osób zatrudnionych w zakładzie pracy. Zwracano szczególną uwagę na zapewnienie prawidłowych ciągów technologicznych i układu funkcjonalnego pomieszczeń, właściwego oświetlenia, odpowiedniej wysokości, skutecznej wentylacji i ogrzewania pomieszczeń, właściwej gospodarki wodno-ściekowej oraz odpadami, właściwej lokalizacji.

Opinie negatywne spowodowały, że proponowane przez wnioskodawców rozwiązania projektowe, w których nie uwzględniono wymagań higienicznych i zdrowotnych były poprawiane i ponownie przedkładane do uzgodnienia.

1.6. Inne opinie sanitarne

W 2023 r. wydano **16 opinii sanitarnych** na podstawie przepisów odrębnych, które dotyczyły między innymi:

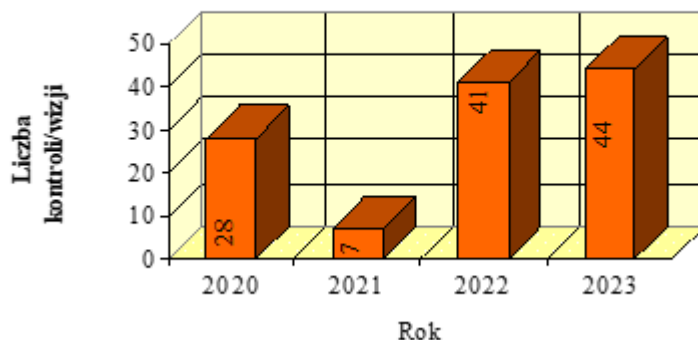
- ocen higienicznych o materiałach i wyrobach używanych do uzdatniania wody w stacjach uzdatniania wody,
- weryfikacji materiałów zastosowanych do budowy sieci wodociągowej,
- informacji oraz wyjaśnień w zakresie prawa sanitarnego,
- wymiany informacji między podmiotami w sprawach sanitarnych.

Powyższe opinie były wydawane na wniosek zainteresowanych podmiotów i dotyczyły spełnienia wymagań higienicznych i zdrowotnych. Analiza projektowanych rozwiązań przeprowadzana była w aspekcie oceny ryzyka narażenia ludzi na czynniki fizyczne, chemiczne i biologiczne, uciążliwe lub szkodliwe dla zdrowia.

2. Kontrole obiektów i wizje terenowe.

W związku z działalnością kontrolną w zakresie nadzoru zapobiegawczego w 2023 r. przeprowadzono **44 kontrole obiektów**, w **17 obiektach** stwierdzono nieprawidłowości. **42 kontrole** dotyczyły obiektów budowlanych przekazywanych do użytkowania, **2 kontrole** dotyczyły podmiotów

przed rozpoczęciem działalności: apteki i zakładu produkcyjno- usługowego - produkcja i sprzedaż wina.

Wykres nr 5. Miasto Zielona Góra. Porównanie liczby kontroli i wizji terenowych przeprowadzonych w latach 2020-2023

Niewielka ilość kontroli w 2021 r. była wynikiem pandemii Covid-19. W okresach dużej ilości zakażeń nie przeprowadzano kontroli obiektów budowlanych na podstawie art. 56 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane.

Podsumowanie

1. Zapobiegawczy nadzór sanitarny realizuje ustawowe obowiązki i zadania w zakresie ochrony zdrowia publicznego w obszarze dotyczącym: planowania przestrzennego w gminie, oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, opiniowania dokumentacji projektowej, dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych, wydawania zgody dotyczących odstępstw od przepisów prawa.
2. Celem nadzoru zapobiegawczego jest minimalizowanie lub eliminowanie środowiskowych zagrożeń zdrowia już na etapie planowania przestrzennego, planowania inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko i projektowania obiektu budowlanego oraz zapewnienie właściwych warunków higienicznych i zdrowotnych podczas eksploatacji nowo realizowanych obiektów.
3. Działalność nadzoru zapobiegawczego jest ściśle związana z ilością planowanych przedsięwzięć i realizowanych inwestycji. Stanowiska zajmowane są na wniosek organów prowadzących postępowanie lub zainteresowanych podmiotów. Ogólna ilość rozpatrywanych spraw i wydanych opinii sanitarnych w 2023 r. była podobna jak w 2022 r.
4. Odsetek opinii negatywnych w 2023 r. wynosił około 9,3 %, w 2022 r. – 9,8 %. Opinie negatywne dotyczyły głównie dokumentacji projektowej oraz warunków zabudowy.

X. DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE PROMOCJI ZDROWIA I OŚWIATY ZDROWOTNEJ

1. Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia

Działania podejmowane w 2023 roku w zakresie promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej, dotyczyły profilaktyki chorób zakaźnych, zapobiegania nowotworom, profilaktyki nadwagi i otyłości, profilaktyki uzależnień oraz działań związanych z sytuacją epidemiologiczną. Realizacja zadań odbywała się poprzez:

- koordynowanie wdrażanie programów i kampanii edukacyjnych,
- organizowanie porad,
- udzielanie pomocy merytorycznej,
- dystrybucję materiałów edukacyjnych,
- prowadzenie zajęć edukacyjnych dla uczniów,
- nagłaśnianie problematyki zdrowotnej w lokalnych mediach,
- opracowywanie i zamieszczanie informacji na Facebooku,
- nadzorowanie działalności oświatowo - zdrowotnej.

W roku sprawozdawczym nadzorowano działalność 133 placówek. W nadzorowanych placówkach przeprowadzono łącznie 116 wizytacji, podczas których oceniano sposób realizacji interwencji programowych.

2. Realizowane programy profilaktyczne i kampanie prozdrowotne:

2.1. PROFILAKTYKA NADWAGI I OTYŁOŚCI.

1) Ogólnopolski Program Edukacyjny „Trzymaj Formę!”

Głównym celem programu było kształtowanie prozdrowotnych nawyków uczniów oraz pogłębienie wiedzy na temat znaczenia diety i aktywności fizycznej. Program realizowany był w szkołach metodą projektu, dzięki której uczniowie wspólnie z nauczycielami, rodzicami i środowiskiem lokalnym opracowywali metody propagowania zasad zdrowego stylu życia. Program realizowany był w 12 szkołach podstawowych. Łącznie działaniami edukacyjnymi objęto 2099 uczniów oraz 574 rodziców. W trakcie realizacji programu przeprowadzono 10 wizytacji, pokaz prezentacji dla 16 nauczycieli, udzielono 3 wywiadów w lokalnych stacjach radiowych

oraz zamieszczono na portalu Facebook 15 informacji. Ponadto z informacji przekazanych w lokalnych mediach skorzystało około 130 tys. osób (szacunkowa liczba odbiorców).

Grafika z materiałów edukacyjnych dotyczących programu.

2.2. PROFILAKTYKA PALENIA TYTONIU

1) Ogólnopolski Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu

Celem programu było zmniejszenie zachorowań, inwalidztwa zdrowotnego i zgonów wynikających z palenia tytoniu poprzez zmniejszenie ekspozycji na dym tytoniowy. Program adresowany był do uczniów wszystkich typów szkół, nauczycieli, pracowników podmiotów leczniczych, pacjentów oraz osób uzależnionych i ich rodzin. W ramach programu zorganizowano

2 kampanie antytytoniowe: wiosenną i jesienną. Działania edukacyjne prowadzono w placówkach nauczania i wychowania, ośrodkach sportu i rekreacji, domach kultury oraz w punktach informacyjno-edukacyjnych zorganizowanych w trakcie imprez prozdrowotnych. Ogółem zorganizowano 4 punkty informacyjno-edukacyjne dla 960 osób, przeprowadzono 2 zajęcia edukacyjne, w których uczestniczyło 56 uczniów, wykonano 2 ekspozycje wizualne, prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych, oraz zamieszczono na portalu Facebook 3 informacje. Łącznie działaniami edukacyjnymi objęto 3240 osób.

Grafika z materiałów edukacyjnych dotyczących kampanii.

2) Program „Czyste powietrze wokół nas”.

W ramach Programu Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu realizowany był program przedszkolnej edukacji antytytoniowej pod nazwą „Czyste powietrze wokół nas”. Celem programu było zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub gdy dorośli palą przy nich tytoń oraz wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy.

W ramach realizacji programu przeprowadzono 16 wizytacji, zamieszczono na portalu Facebook 3 informacje. Program realizowany był w 12 przedszkolach. Łącznie realizacją objęto 635 przedszkolaków i 226 rodziców.

Grafika z materiałów edukacyjnych dotyczących programu.

3) Program antytytoniowej edukacji zdrowotnej „Bieg po zdrowie”

W 2023 roku program antytytoniowej edukacji zdrowotnej pod nazwą „Bieg po zdrowie” realizowany był w IV klasach szkół podstawowych. Celem programu było zwiększenie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów i e- papierosów. Program realizowany był w 5 szkołach podstawowych. W ramach realizacji programu

przeprowadzono 5 wizytacji, zamieszczono na portalu Facebook 4 informacje oraz udzielono 2 wywiadów w lokalnych mediach. Łącznie działaniami edukacyjnymi objęto 105 uczniów oraz 62 rodziców. Ponadto z informacji przekazanych w lokalnych mediach skorzystało około 130 tys. osób (szacunkowa liczba odbiorców).

Grafika z materiałów edukacyjnych dotyczących programu.

4) Kampania edukacyjna „Nie odpalaj nowej fajki wrzuć palenie między bajki”

Celem kampanii było zwiększenie wiedzy wśród uczniów na temat szkodliwości palenia tytoniu. W ramach kampanii odbyło się 1 pokaz prezentacji, w którym uczestniczyło 15 uczniów oraz zamieszczono 3 informacje na portalu społecznościowym Facebook.

Grafika z materiałów edukacyjnych dotyczących kampanii.

2.3. PROFILAKTYKA CHOROÓB ZAKAŻNYCH

1) Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS

Głównym celem programu było przekazanie rzetelnych informacji na temat zakażeń wirusem HIV oraz dostarczenie wiedzy i kształtowanie właściwych postaw wobec osób żyjących z HIV i chorych na AIDS. W ramach profilaktyki HIV/AIDS realizowano również kampanie edukacyjne, podczas których prowadzono działania edukacyjno-informacyjne w placówkach nauczania i wychowania oraz placówkach wypoczynku letniego i zimowego. Przeprowadzono 3 wizytacje, 1 naradę, prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych oraz zamieszczono na portalu Facebook

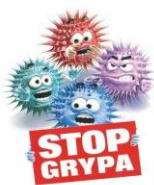

5 informacji na temat profilaktyki HIV/AIDS. Program profilaktyki HIV/AIDS realizowany był w 10 placówkach nauczania i wychowania. Łącznie działaniami edukacyjnymi objęto 7620 osób.

Grafika z materiałów edukacyjnych dotyczących programu.

2) Kampania edukacyjna dotycząca profilaktyki grypy

Celem kampanii społecznej było propagowanie informacji wśród ogółu społeczeństwa na temat bezpiecznych zachowań zapobiegających szerzeniu się zakażeń przenoszonych drogą kropelkową. W trakcie trwania kampanii zamieszczono na stronie edukacyjnej i portalu Facebook 7 informacji na temat profilaktyki grypy, udzielono 2 wywiadów w lokalnych stacjach radiowych,

wykonano 2 ekspozycje wizualne dla 720 osób oraz prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych w placówkach nauczania i wychowania oraz placówkach wypoczynku zimowego. Ponadto z informacji przekazanych w lokalnych mediach skorzystało około 130 tys. osób (szacunkowa liczba odbiorców).

Grafika z materiałów edukacyjnych dotyczących kampanii.

3) Europejski Tydzień Szczepień

Celem kampanii było zwiększenie wiedzy na temat korzyści wynikających ze szczepień.. W ramach kampanii zamieszczono na portalu Facebook oraz na stroni internetowej 10 informacji, zorganizowano 1 punkt informacyjno-edukacyjny, w których udzielono porad 120 osobom, wykonano

2 ekspozycje wizualne dla 700 osób, udzielono 2 wywiadów w lokalnych stacjach radiowych oraz przeprowadzono 1 prelekcję dla 25 uczniów. Z informacji przekazanych w lokalnych mediach skorzystało około 130 tys. osób (szacunkowa liczba odbiorców).

Grafika z materiałów edukacyjnych dotyczących kampanii.

2.4. PROFILAKTYKA UZALEŻNIEŃ OD ALKOHOLU, TYTONIU i INNYCH ŚRODKÓW PSYCHOAKTYWNYCH.

1) Program „ARS, czyli jak dbać o miłość?”

Głównym celem programu było ograniczenie używania substancji psychoaktywnych przez młodzież. W 2023 roku program realizowany był w 2 szkołach ponadpodstawowych.

Grafika z materiałów edukacyjnych dotyczących programu.

W trakcie realizacji programu przeprowadzono 2 wizytacje, udzielono 2 wywiadów w lokalnych stacjach radiowych oraz opracowano zamieszczono na stronie edukacyjnej i portalu Facebook 3 informacje na temat programu. Ogółem działaniami edukacyjnymi objęto 165 uczniów. Ponadto z informacji przekazanych w lokalnych mediach skorzystało około 130 tys. osób (szacunkowa liczba odbiorców).

2) Kampania edukacyjna pn. „STOP dopalaczom”

W 2023 roku realizowano kampanię dotyczącą zagrożeń związanych z używaniem *nowych substancji psychoaktywnych*. Celem kampanii była edukacja młodzieży szkolnej na temat negatywnych skutków ich zażywania. W trakcie trwania kampanii prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych w placówkach nauczania i wychowania oraz w placówkach wypoczynku

letniego/zimowego oraz zamieszczono na stronie edukacyjnej i portalu Facebook 2 informacje na temat substancji psychoaktywnych. Łącznie działaniami edukacyjnymi objęto 989 osób.

Grafika z materiałów edukacyjnych dotyczących kampanii.

2.5. PROFILAKTYKA NOWOTWORÓW

1) Wojewódzki Program Profilaktyki Nowotworów

Celem programu było zmniejszenie liczby zachorowań na nowotwory poprzez propagowanie profilaktyki pierwotnej nowotworów wśród ogółu społeczeństwa. Program realizowany był w placówkach nauczania i wychowania. W trakcie realizacji programu prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych, przeprowadzono 15 wizytacji, 3 pokazy samobadania piersi na fantomie dla

145 osób i uczniów 199, opracowano 13 informacji na temat profilaktyki nowotworów i zamieszczono na stronie edukacyjnej i portalu Facebook.

Ogółem działaniami edukacyjnymi objęto 7345 osób i 1694 internautów.

Grafika z materiałów edukacyjnych dotyczących programu.

2) Program edukacyjny „Znamie! Znam je?”

Celem programu było upowszechnienie wiedzy z zakresu profilaktyki czerniaka. Program adresowany był do uczniów szkół ponadpodstawowych oraz uczniów szkół podstawowych z klas VII-VIII. W 2023 roku program realizowany był w 5 szkołach ponadpodstawowych oraz 10 szkołach podstawowych. W trakcie realizacji programu prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych, przeprowadzono 8 narad, 9 wizytacji, zamieszczono 1 informację na portalu Facebook oraz udzielono 1 wywiadu w lokalnych mediach. Łącznie działaniami edukacyjnymi objęto 1720 uczniów oraz 1535 rodziców.

Ponadto z informacji przekazanych w lokalnych mediach skorzystało około 130 tys. osób (szacunkowa liczba odbiorców).

Grafika z materiałów edukacyjnych dotyczących programu.

2.6. INNE DZIAŁANIA

1) Wojewódzki Program „Z higieną za Pan brat”

Celem programu była promocja podstawowych zasad higieny wśród dzieci w wieku przedszkolnym i uczniów klas I-III szkół podstawowych. W 2023 roku program realizowany był w 3 szkołach podstawowych oraz w 8 przedszkolach. W ramach realizacji programu przeprowadzono 9 porad, 6 wizytacji, zamieszczono 5 informacji na portalu Facebook oraz prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych. Łącznie działaniami edukacyjnymi objęto 746 dzieci i uczniów oraz 668 rodziców. Ponadto z informacji przekazanych w lokalnych mediach skorzystało około 130 tys. osób (szacunkowa liczba odbiorców).

Grafika z materiałów edukacyjnych dotyczących programu.

2) Światowy Dzień Zdrowia

W 2023 roku Światowy Dzień Zdrowia obchodzony był pod hasłem: „Zdrowie dla wszystkich”. W trakcie realizacji działań edukacyjnych zorganizowano 1 punkt informacyjny, w którym z porad skorzystało 175 osób, wykonano 1 ekspozycję wizualną, przeprowadzono 2 prelekcje dla 45 dzieci w wieku przedszkolnym oraz opracowano 2 informacje na temat obchodów Światowego Dnia Zdrowia i zamieszczono na stronie edukacyjnej i portalu Facebook. Łącznie działaniami edukacyjnymi objęto 912 osób.

Grafika z materiałów edukacyjnych dotyczących kampanii.

3) Bezpieczne i zdrowe wakacje/ferie

Celem kampanii była edukacja z zakresu bezpiecznych i zdrowych wakacji letnich/ferii zimowych, zapobiegania chorobom zakaźnym, uzależnień oraz szkodliwości promieniowania UV. Adresatami kampanii były dzieci, młodzież, ich rodzice oraz wychowawcy na koloniach, obozach i zimowiskach. W ramach kampanii przeprowadzono 15 prelekcji dla 650 uczestników, 38 wizytacji, wykonano 8 ekspozycji wizualnych, udzielono 9 wywiadów w lokalnych mediach oraz zamieszczono na stronie internetowej i portalu Facebook 50 informacji na temat bezpiecznych i zdrowych wakacji/ferii. Łącznie działaniami edukacyjnymi objęto 8650 osób. Ponadto z informacji przekazanych w lokalnych mediach skorzystało około 130 tys. osób (szacunkowa liczba odbiorców).

Grafika z materiałów edukacyjnych dotyczących kampanii.

4) Program „Skąd się biorą produkty ekologiczne?”

Celem programu było zwiększenie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat. Program adresowany był przede wszystkim do dzieci w wieku 5-6 lat uczęszczających do przedszkoli. W 2023 roku do programu

Grafika z materiałów edukacyjnych dotyczących programu

przystąpiło 9 przedszkoli (G-9, Z-7). W ramach realizacji programu przeprowadzono 9 wizytacji, udzielono 2 wywiadów w lokalnych stacjach radiowych, opracowano i zamieszczono na stronie internetowej oraz portalu Facebook 3 informacje na temat programu oraz zorganizowano powiatowy konkurs plastyczny, w którym udział wzięło 20 dzieci z 8 przedszkoli. Łącznie działaniami objęto 360 dzieci. Ponadto z informacji przekazanych w lokalnych mediach skorzystało około 130 tys. osób (szacunkowa liczba odbiorców).

5) Kampania edukacyjna „Lekki Tornister”

Celem kampanii była edukacja na temat profilaktyki wad postawy. Adresatami kampanii byli uczniowie klas I - III oraz ich rodzice oraz wychowawcy w szkołach podstawowych. W ramach realizacji kampanii przeprowadzono instruktaże dla 180 uczniów, prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych, udzielono wywiadów w 3 lokalnych stacjach radiowych i 1 TVP3, opracowano i zamieszczono na stronie edukacyjnej portalu Facebook 6 informacji.

Łącznie działaniami edukacyjnymi objęto 180 osób. Ponadto z informacji przekazanych w lokalnych mediach skorzystało około 130 tys. osób (szacunkowa liczba odbiorców).

Grafika z materiałów edukacyjnych dotyczących kampanii.

6) Kampania edukacyjna EFSA „Wybieraj bezpieczną żywność”

Celem kampanii było zwiększenie wiedzy społeczeństwa na temat roli nauki w zapewnieniu bezpieczeństwa żywności oraz zachęcenia obywateli do dokonywania świadomych wyborów żywieniowych. W ramach kampanii zamieszczono na portalu Facebook i stronie internetowej 8 informacji, prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych, wykonano 2 ekspozycje wizualne dla 1800 osób oraz przeprowadzono 1 wykład dla 26 osób pracujących w przedszkolu.

Grafika z materiałów edukacyjnych dotyczących kampanii.

7) Kampania edukacyjna „Żyj pełnią życia bez energetyka”

Celem kampanii edukacyjnej była edukacja na temat skutków zdrowotnych spożywania energetyków. Kampania skierowana była do dzieci i młodzieży. W ramach kampanii odbyły się 2 pokazy prezentacji, w których uczestniczyło 41 uczniów oraz zamieszczono na stronie internetowej i portalu Facebook 2 informacje.

Grafika z materiałów edukacyjnych dotyczących kampanii.

8) Kampania dotycząca szczepień przeciwko HPV

Celem kampanii było promowanie szczepień przeciw HPV jako najskuteczniejszej metody chroniącej przed potencjalnym narażeniem na zakażenie HPV, do którego dochodzi głównie drogą kontaktów seksualnych. W ramach realizacji kampanii prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych, zamieszczono na stronie edukacyjnej i portalu społecznościowy Facebook

Grafika z materiałów edukacyjnych dotyczących kampanii.

7 informacji, wykonano 3 ekspozycje wizualne dla 2450 osób oraz zainicjowano emisję 53 spotów w autobusach MZK i na telebimach w centrum miasta.

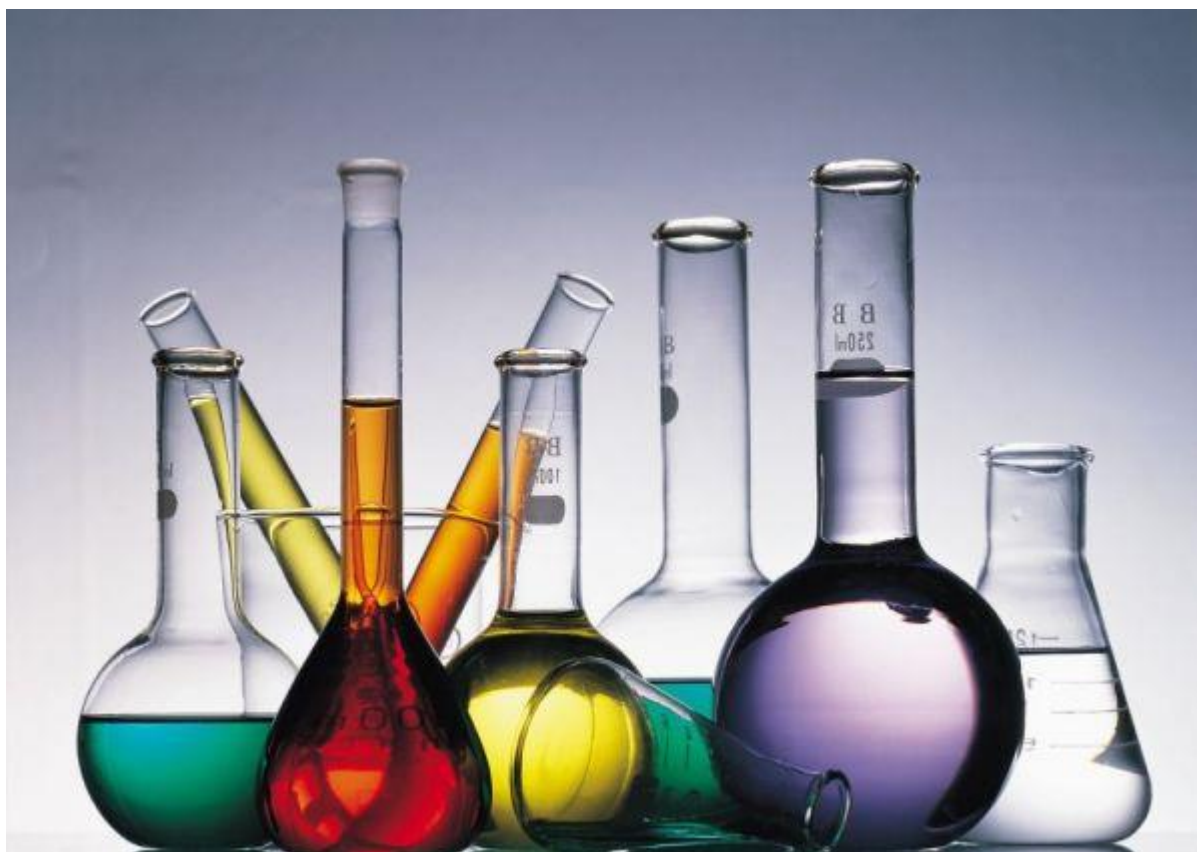
3. WSPÓLPRACA

W 2023 roku Powiatowa Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna w Zielonej Górze prowadząc działalność oświatowo - zdrowotną współpracowała głównie z:

- Urzędem Miasta Zielona Góra,
- Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze,
- Komisariatem Policji w Sulechowie,
- Stowarzyszeniem Studentów Medycyny IFMSA Poland Oddział w Zielonej Górze,
- placówkami nauczania i wychowania,
- placówkami wypoczynku letniego i zimowego,
- ośrodkami sportu i rekreacji, domami kultury,
- lokalnymi mediami.

PODSUMOWANIE

1. Zadania realizowane w 2023 roku w zakresie promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej wynikały z kontynuacji programów edukacyjnych oraz kampanii prozdrowotnych związanych z aktualną sytuacją zdrowotną w kraju.
2. W trakcie realizacji programów edukacyjnych i kampanii prozdrowotnych wykorzystywano różnorodne formy takie jak: narady, instruktaże, zajęcia edukacyjne, pokazy prezentacji, pokazy na pomocach metodycznych oraz prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych.
3. Podczas prowadzonych wizytacji i porad stwierdza się duże zainteresowanie tematyką prozdrowotną wśród uczniów kadry pedagogicznej, którzy chętnie uczestniczą w realizowanych programach i kampaniach.
4. Ponadto dzięki zaangażowaniu PPIS w Zielonej Górze zakupiono z funduszy (w kwocie 5 tys. zł.) otrzymanych z Urzędu Miasta w Zielonej Górze następujące pomoce metodyczne:
 - fantom do badania piersi,
 - modele demonstrujące szkodliwość palenia tytoniu,
 - zestaw do szkoleń i prawidłowej dezynfekcji i mycia rąk.

Źródło: zs-stanin.pl

XI. DZIAŁALNOŚĆ LABORATORYJNA

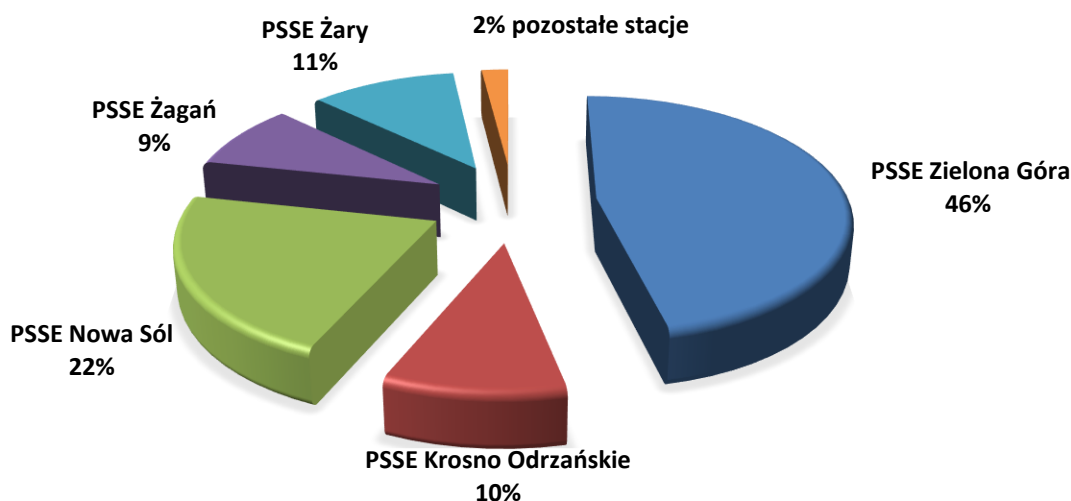
1. Kierunki i zakresy badań

Oddział Laboratoryjny Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Zielonej Górze w 2023 roku w ramach nadzoru sanitarnego kontynuował wykonywanie badań na potrzeby pięciu stacji sanitarno-epidemiologicznych, tj.: w Zielonej Górze, w Krośnie Odrzańskim, w Nowej Soli, w Żaganiu, w Żarach.

W związku z reorganizacją bazy laboratoryjnej Państwowej Inspekcji Sanitarnej w województwie lubuskim, od 1 czerwca 2023 roku pobieranie próbek do oceny narażenia zawodowego oraz badania z zakresu środowiska pracy (z wyłączeniem prędkości i wydajności wentylacji oraz pomiarów pola elektromagnetycznego) w ramach sprawowanego nadzoru w województwie lubuskim realizowane były wyłącznie przez Oddział Laboratoryjny Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Zielonej Górze.

W związku z remontem pomieszczeń laboratoryjnych i brakiem możliwości wykonywania badań z materiału klinicznego, w tym badań w kierunku nosicielstwa pałeczek Salmonella i Shigella oraz badań skuteczności procesów sterylizacji w Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gorzowie Wlkp., w okresie październik-listopad 2023 roku, badania dla całego województwa lubuskiego wykonywał Oddział Laboratoryjny Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Zielonej Górze.

W 2023 roku Oddział Laboratoryjny Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Zielonej Górze rozszerzył posiadany zakres akredytacji o numerze AB 622, wydany przez Polskie Centrum Akredytacji o pobieranie próbek wody do spożycia do badań fizycznych, chemicznych i mikrobiologicznych, oznaczanie chloru wolnego w wodzie do spożycia oraz identyfikację/reidentyfikację pałeczek z rodzaju Salmonella, Shigella w badanych szczepach bakteryjnych. Uaktualniono posiadany zakres akredytacji w obszarze badania wody i powietrza w środowisku pracy. Działania podjęto w związku ze zmieniającymi się normami metodycznymi i potrzebami sprawowanego bieżącego nadzoru.

Wykres nr 1. Procentowy podział parametrów wykonywanych w 2023 r. przez Oddział Laboratoryjny, dla poszczególnych Powiatowych Stacji Sanitarno-Epidemiologicznych.

Działalność laboratoryjna

Rodzaj i zakres badań.		Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna										
		Zielona Góra	Krosno Odrz.	Nowa Sól	Żagań	Żary	Gorzów Wlkp.	Sulęcín	Międzyrzecz	Słubice	Drezdenko	Świebodzin
Badania środowiskowe	Badania wody do spożycia	+	+	+	+	+	-	-	-	-	-	-
	Badania wody ciepłej w kierunku oznaczeń Legionella sp.	+	+	+	+	+	-	-	-	-	-	-
	Badania wody z basenów kąpielowych	+	+	+	+	+	-	-	-	-	-	-
	Badania wody z kąpielisk	+	+	+	+	+	-	-	-	-	-	-
	Badania natężenia hałasu w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-
Środowisko pracy	Czynniki fizyczne	+	+	+	+	+	+	-	-	-	-	+
	Czynniki chemiczne	+	+	+	-	+	+	+	-	-	-	-
Mikrobiologia medyczna i sanitarna	Badania ozdrowieńców, nosicieli, chorych i osób ze styczności w kierunku Salmonella i Shigella	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
	Badania od uczniów i studentów	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-
	Badania biologicznych wskaźników skuteczności procesu sterylizacji	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-

Tabela nr 1. Zestawienie głównych kierunków **badania** wykonywanych przez Oddział Laboratoryjny PSSE w Zielonej Górze, dla poszczególnych Powiatowych Stacji Sanitarno-Epidemiologicznych.

W ramach nadzoru sanitarnego w 2023 r. były wykonywane następujące badania:

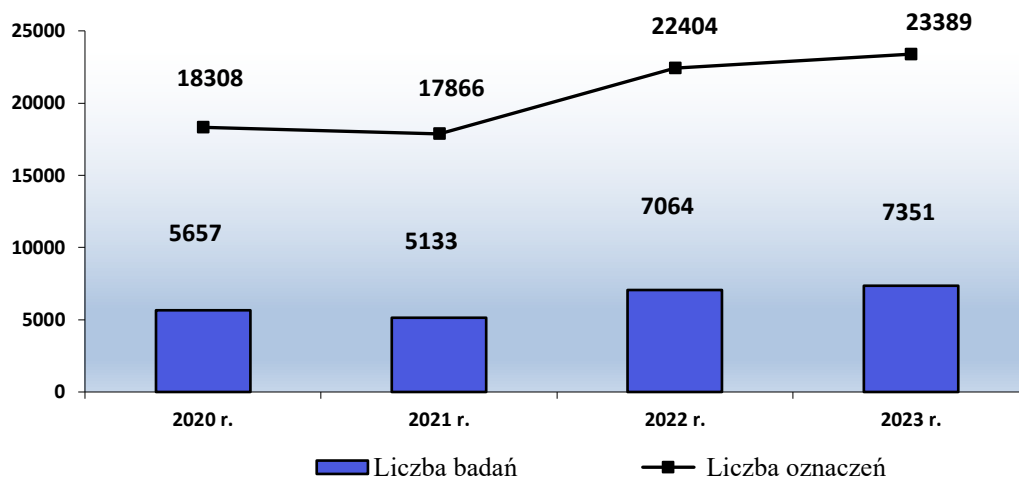
- środowiskowe,
- środowiska pracy,
- z zakresu mikrobiologii medycznej i sanitarnej.

Łącznie wykonano 7351 badań i pomiarów, co w przeliczeniu na zbadane parametry fizyczne, chemiczne i mikrobiologiczne daje liczbę 23389 oznaczeń.

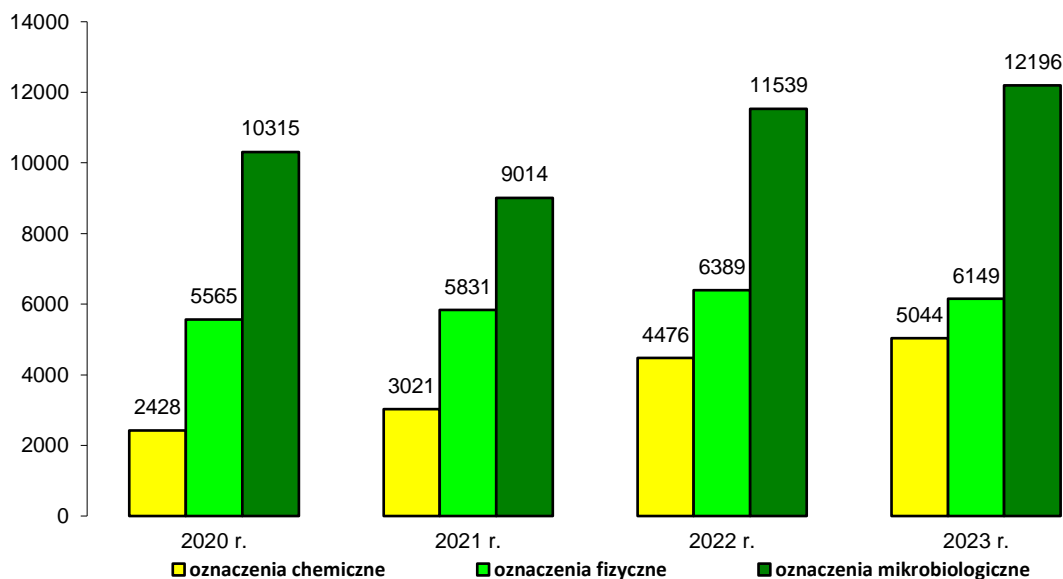
Działalność laboratoryjna

Lp.	Rodzaj nadzorowanych badań/pomiarów	Badania/pomiary	Liczba wykonanych oznaczeń		
			chemiczne	fizyczne	mikrobiologiczne
1.	Badania środowiskowe	2658	4662	5813	4270
2.	Badania/pomiary środowiska pracy	365	382	336	0
3.	Badania z zakresu mikrobiologii medycznej i sanitarnej	4328	0	0	7926
RAZEM:		7351	5044	6149	12196

Tabela nr 2. Liczba wykonanych badań/pomiarów i parametrów w 2023 r.

Wykres nr 2. Porównanie liczby badań/pomiarów i łącznej liczby oznaczeń wykonanych przez Oddział Laboratoryjny PSSE w Zielonej Górze w latach 2020-2023.

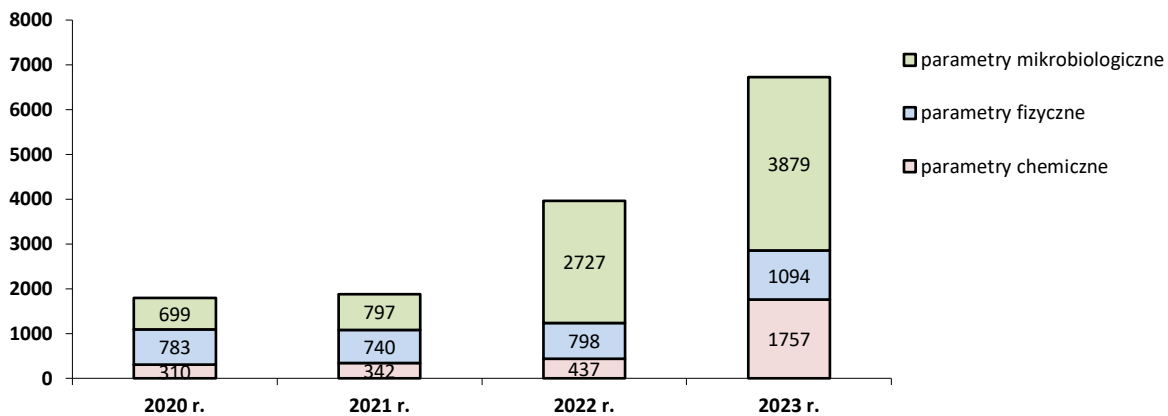

Wykres nr 3. Porównanie liczby oznaczeń chemicznych, fizycznych i bakteriologicznych wykonanych przez Oddział Laboratoryjny PSSE w Zielonej Górze w latach 2020-2023.

Działalność laboratoryjna

Lp.	Rodzaj nadzorowanych badań/pomiarów	Badania pomiary	Liczba wykonanych oznaczeń		
			chemiczne	fizyczne	mikrobiologiczne
1.	Badania środowiskowe	567	1479	992	660
2.	Badania/pomiary środowiska pracy	148	278	102	0
3.	Badania z zakresu mikrobiologii medycznej i sanitarnej	1734	0	0	3219
RAZEM:		2449	1757	1094	3879

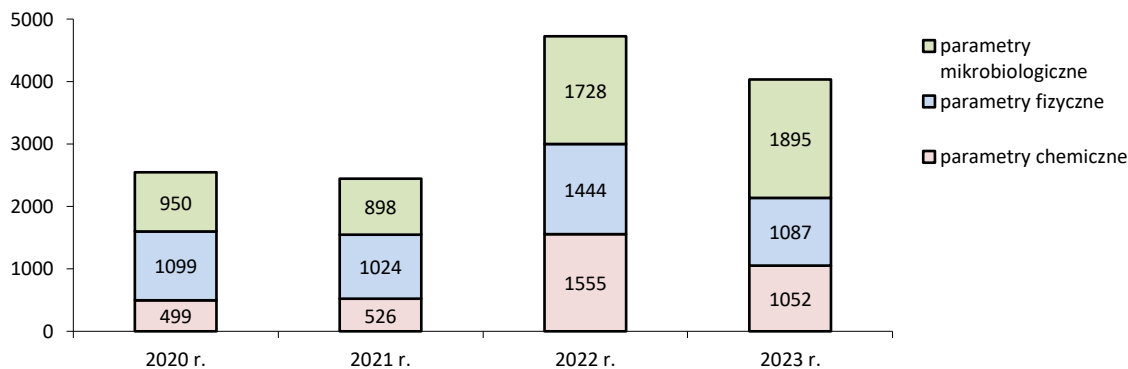
Tabela nr 3. Liczba wykonanych badań/pomiarów i parametrów w 2023 r. dla powiatu grodzkiego

Wykres nr 4. Liczba wykonanych parametrów dla powiatu grodzkiego w latach 2020-2023.

Lp.	Rodzaj nadzorowanych badań/pomiarów	Badania/pomiary	Liczba wykonanych oznaczeń		
			chemiczne	fizyczne	mikrobiologiczne
1.	Badania środowiskowe	473	1036	984	637
2.	Badania/pomiary środowiska pracy	97	16	103	0
3.	Badania z zakresu mikrobiologii medycznej i sanitarnej	667	0	0	1258
RAZEM:		1237	1052	1087	1895

Tabela nr 4. Liczba wykonanych badań/pomiarów i parametrów wykonanych w 2023 r. dla powiatu ziemskiego

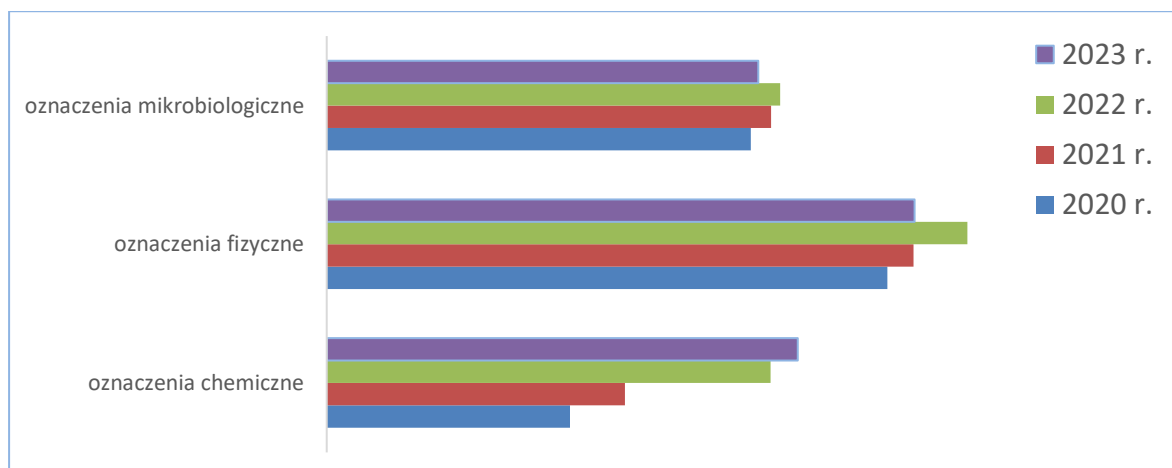

Wykres nr 5. Liczba wykonanych parametrów dla powiatu ziemskiego w latach 2020-2023.

2. Badania laboratoryjne

2.1. Badania środowiskowe

W 2023 r. w Oddziale Laboratoryjnym w ramach nadzoru sanitarnego wykonano łącznie 2658 badań / 14745 parametrów w próbkach środowiskowych.

Wykres 6. Porównanie liczby oznaczeń środowiskowych wykonanych w latach 2020 – 2023.

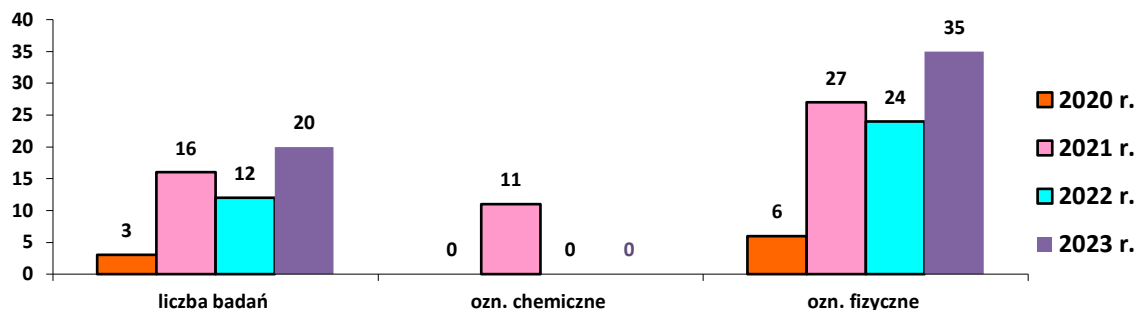
Badania środowiskowe w 2023 r. obejmowały badania próbek wody tj.: przeznaczonej do spożycia w ramach monitoringu parametrów grypy A i grupy B, wody ciepłej w kierunku badań Legionella, z pływalni i kąpielisk oraz badania w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi. Po pożarze hali w Przylepie, w której składowane były chemikalia, w ramach nadzoru badano pobrane próbki wody zarówno z ujęć indywidualnych (studnie) jak i zbiorowego zaopatrzenia (stacje uzdatniania wody, hydrofornie) na skażonym terenie. Łącznie przeprowadzono 80 badań i wykonano 801 oznaczeń chemicznych i 231 oznaczeń fizycznych. W ramach zlecenia z Urzędu Miasta przeprowadzono 150 badań wody ze wskazanych ujęć indywidualnych, wykonano 687 oznaczeń chemicznych i 375 oznaczeń fizycznych w pobranych próbkach wody.

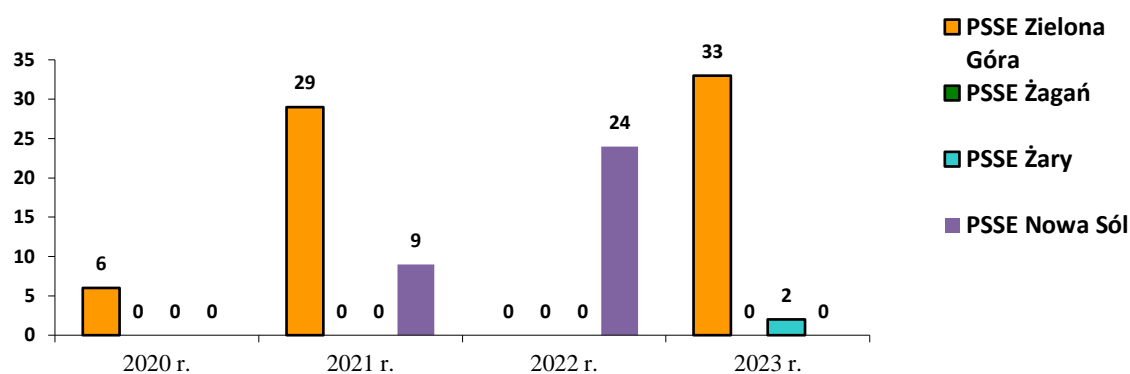
fot. rawpixel, pobrane z Unsplash.

W 2023 r. przebadano 1022 próbek wody do spożycia w zakresie badań mikrobiologicznych. 122 z nich, co stanowi 11,9%, nie spełniało wymagań zawartych w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia. W zakresie badań fizykochemicznych 0,9% przebadanych próbek nie spełniało wymagań.

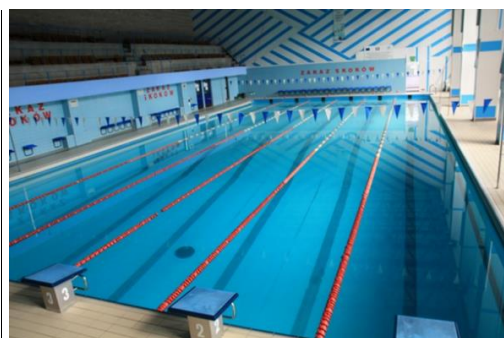
Badania w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi wykonywane były z uwagi na skargi ludności. W 2023 r. stanowiły zaledwie 0,8 % wszystkich badań środowiskowych. W pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi w 2023 r. zostały przeprowadzone pomiary hałasu komunalnego.

Wykres 7. Liczba badań i oznaczeń chemicznych oraz fizycznych wykonanych przez Oddział Laboratoryjny PSSE w Zielonej Górze w pomieszczeniach mieszkalnych w latach 2020-2023.

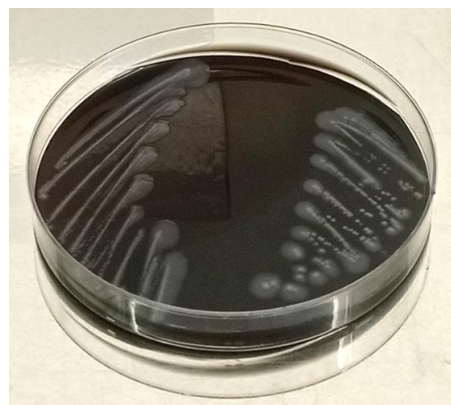
Wykres nr 8. Łączna liczba pomiarów/ oznaczeń wykonanych w pomieszczeniach mieszkalnych dla poszczególnych Stacji Sanitarno-Epidemiologicznych w latach 2020-2023.

fot. mosir.zgora.pl

W 2023 r. w ramach nadzoru sanitarnego na pływalniach wykonano 289 oznaczeń mikrobiologicznych oraz 634 oznaczeń fizykochemicznych.

Przeprowadzono również 78 badań próbek wody ciepłej w kierunku oznaczenia liczby bakterii z rodzaju Legionella, z czego blisko 8% z nich nie spełniało wymagań Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach.

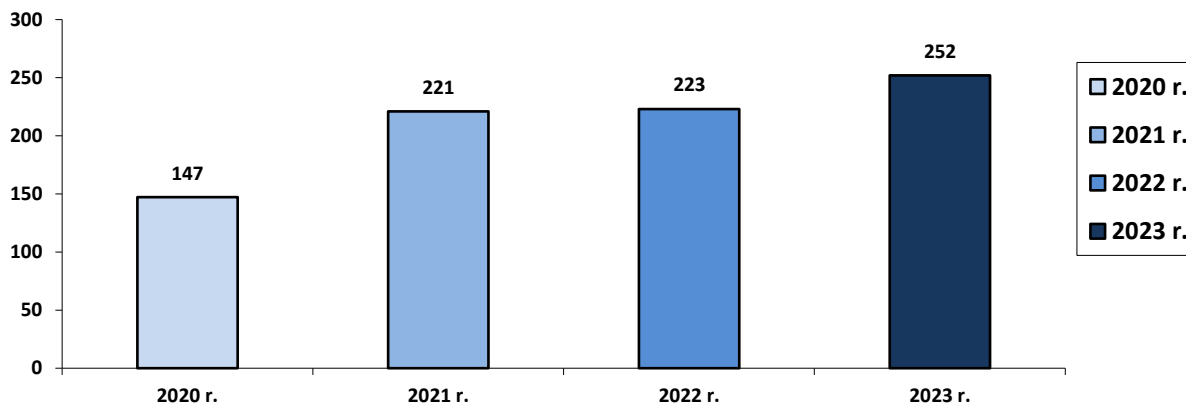

fot. A. Tonder

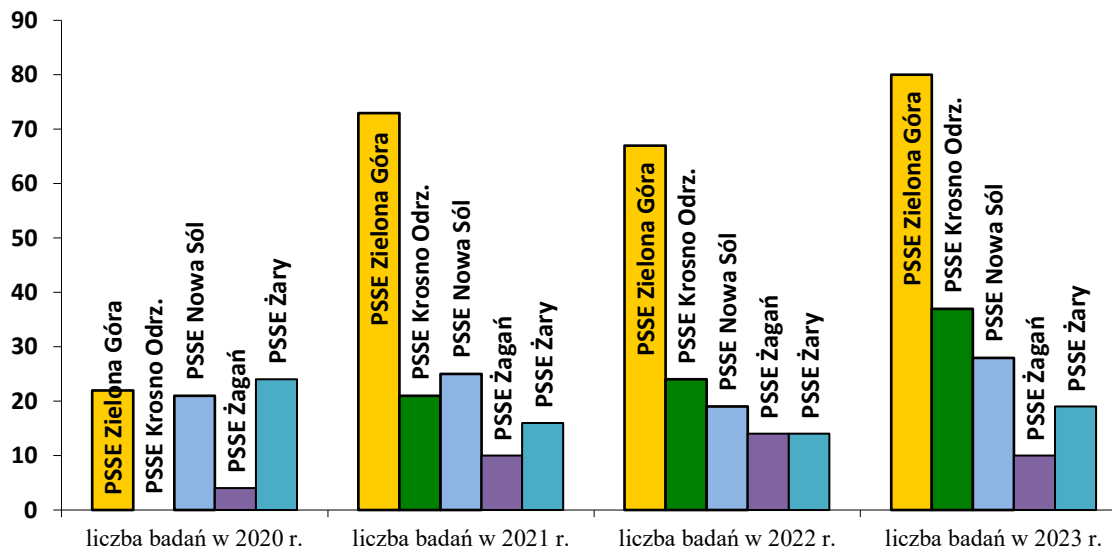

Fot. cadprojekt.com.pl

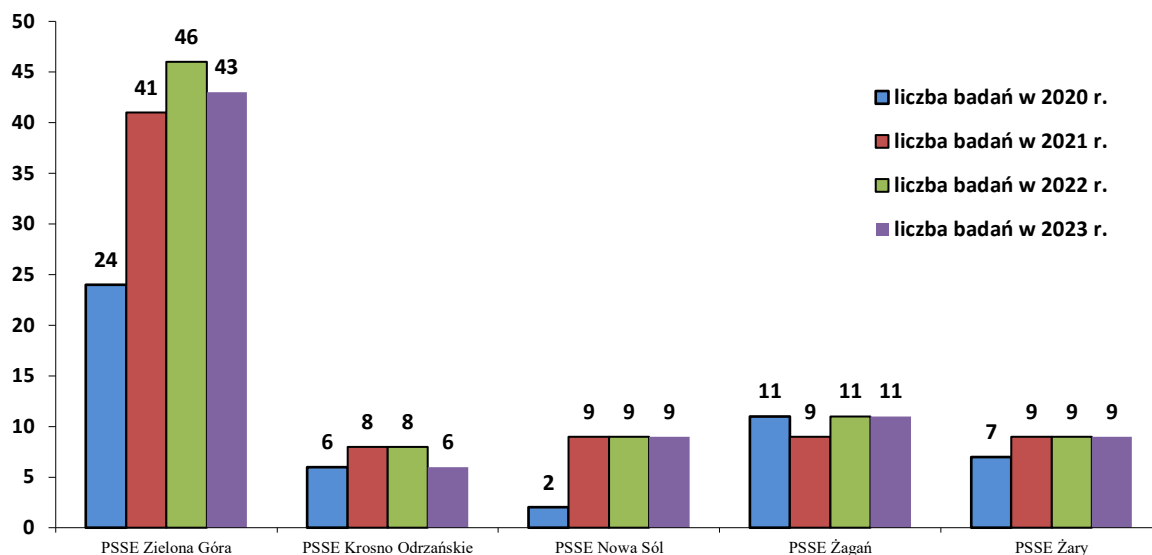
W 2023 r. w ramach nadzoru sanitarnego wykonano 174 badań próbek wody ciepłej w kierunku oznaczenia liczby bakterii z rodzaju Legionella, z czego 23 z nich, co stanowi 13%, nie spełniało wymagań zawartych w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia.

Wykres nr 9. Liczba **badania** próbek wody ciepłej (woda do spożycia i woda z pływalni) wykonanych w kierunku bakterii Legionella w latach 2020-2023.

Wykres nr 10. Liczba **badania** próbek wody ciepłej (woda do spożycia) wykonanych w kierunku bakterii Legionella dla poszczególnych Stacji Sanitarno-Epidemiologicznych w latach 2020 – 2023.

Wykres nr 11. Liczba **badania** próbek wody ciepłej wykonanych w kierunku bakterii *Legionella* na pływalniach dla poszczególnych Stacji Sanitarno-Epidemiologicznych w latach 2020 - 2023.

fot. Urząd Gminy w Świdnicy

W 2023 roku w ramach nadzoru sanitarnego wykonano 8 badań mikrobiologicznych wody z kąpielisk, wykonując łącznie 16 oznaczeń. Wymagania mikrobiologiczne, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli, były spełnione w 100% badanych próbek.

2.2. Badania środowiska pracy

W 2023 r. w ramach nadzoru sanitarnego badania/ pomiary czynników szkodliwych w środowisku pracy wykonano dla 26 obiektów na 46 stanowiskach pracy, m.in.. w zakładach obróbki metali, drewna, zakładach produkcji tworzyw sztucznych, piekarni, cukierni i szpitalu.

Fot. Marcin Kubacki

Fot. ze strony <https://spzozl.rzeszow.pl/szpital/centralna-sterylizatoria/>

Fot. A. Tonder

Działalność laboratoryjna

Fot. Mariusz Kapala / GL. Archiwum

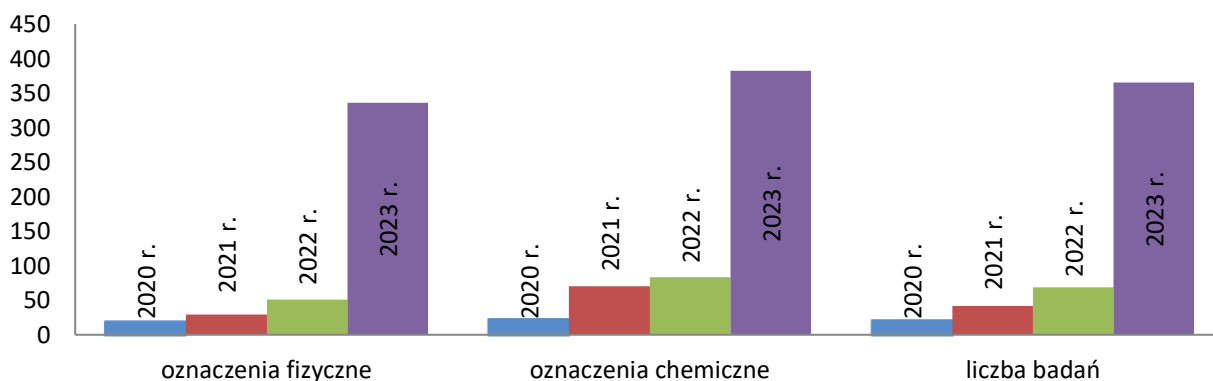
Wykonano badania stężenia pyłu, metali, tlenku węgla, rozpuszczalników organicznych oraz przeprowadzono pomiary hałasu. W placówkach oświatowych wykonano pomiary oświetlenia w 18 salach lekcyjnych.

Łącznie w 2023 r. wykonano 365 badań na stanowiskach pracy, co daje 718 oznaczeń chemicznych i fizycznych.

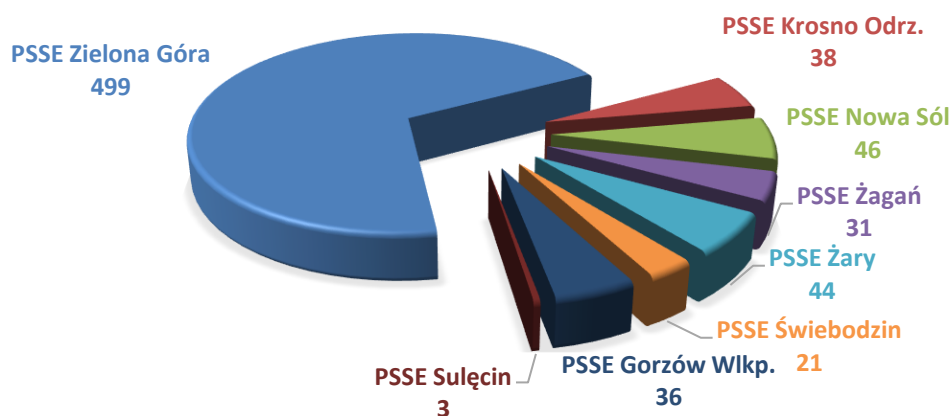

Fot. PAP/Lech Muszyński

Po pożarze hali na terenie Zielonej Góry, w której składowane były chemikalia, pobrano 135 próbek powietrza na terenie wytypowanych zakładów pracy znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie i wykonano 271 oznaczeń.

Wykres nr 12. Porównanie liczby oznaczeń z zakresu środowiska pracy wykonanych w latach 2020 - 2023.

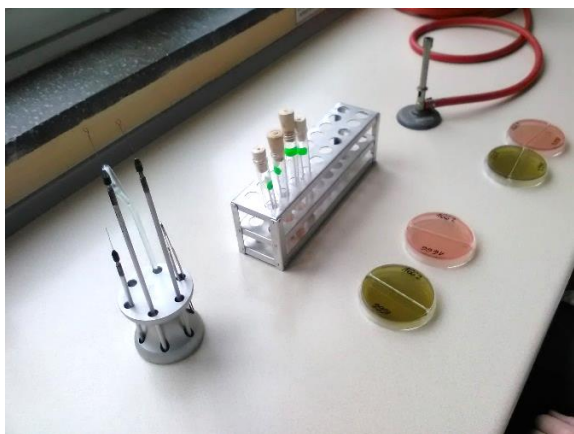

Wykres nr 13. Liczba oznaczeń z zakresu środowiska pracy wykonanych dla poszczególnych stacji sanitarno-epidemiologicznych w 2023 roku.

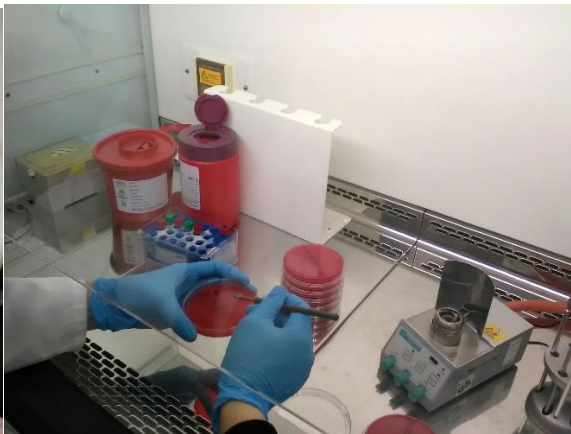
2.3. Badania z zakresu mikrobiologii medycznej i sanitarnej

Z zakresu mikrobiologii medycznej i sanitarnej, w ramach nadzoru sanitarnego w 2023 r. wykonywano badania:

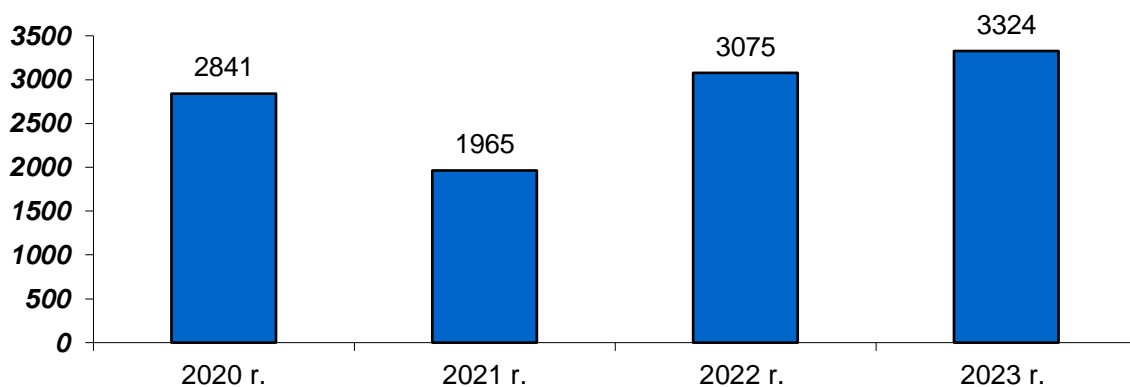
- materiału diagnostycznego od człowieka, także w ramach zatruc pokarmowych,
- próbek pobranych od uczniów i studentów do celów sanitarno – epidemiologicznych,
- biologicznych wskaźników skuteczności procesów sterylizacji.

Fot. P. Furmaniak

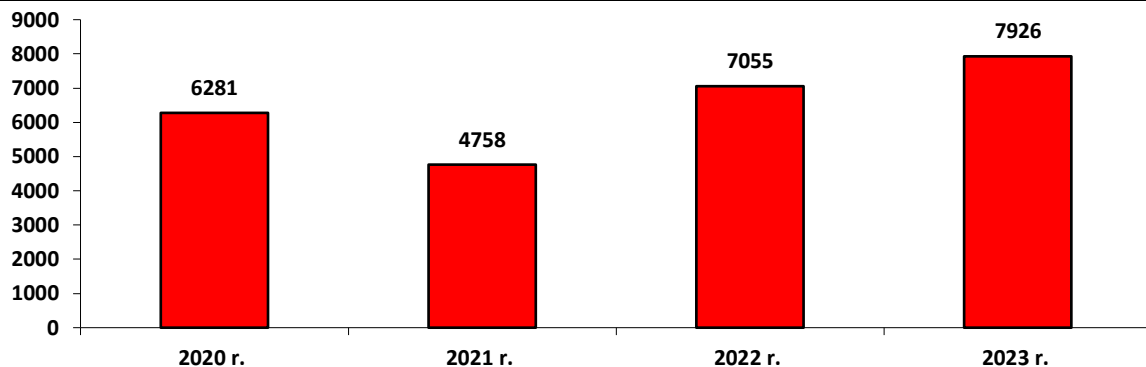

Fot. A. Tonder

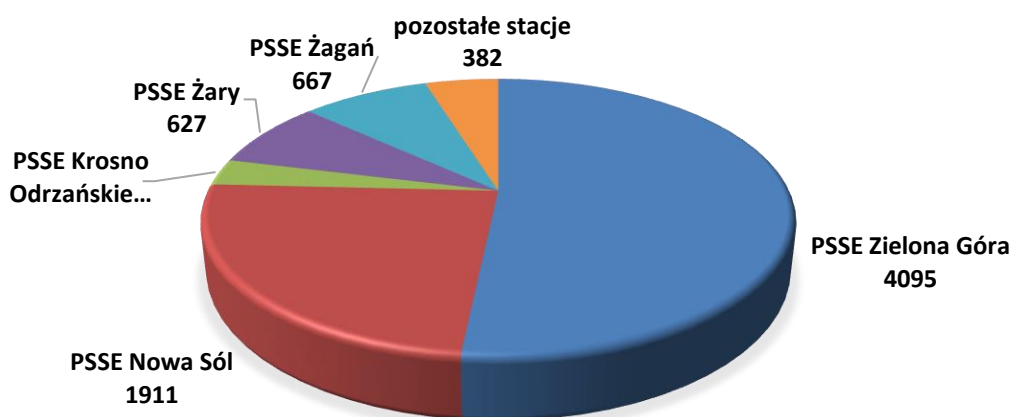

Wykres nr 14. Porównanie liczby wykonanych **badania** do celów sanitarno – epidemiologicznych próbek pobranych od uczniów i studentów w latach 2020-2023.

Działalność laboratoryjna

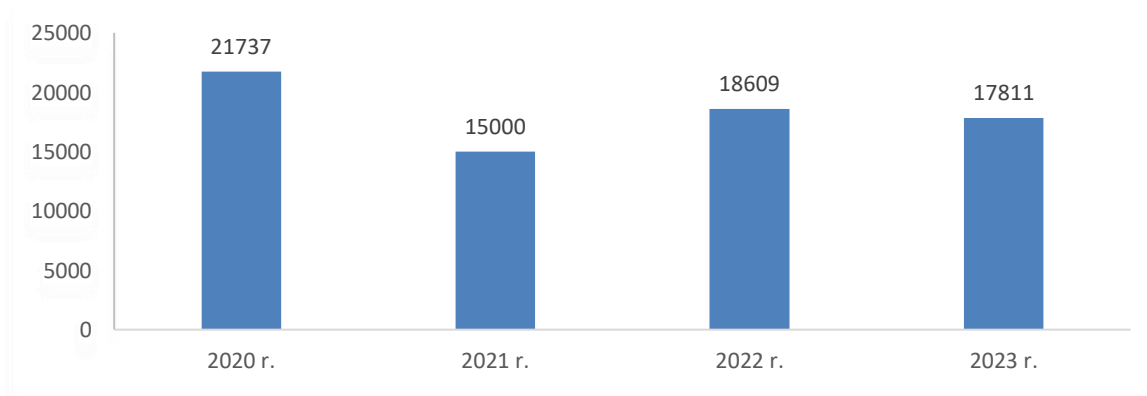

Wykres nr 15. Porównanie liczby oznaczeń wykonanych z zakresu mikrobiologii medycznej i sanitarnej w latach 2020 – 2023 finansowanych z budżetu państwa.

Wykres nr 16. Liczba oznaczeń z zakresu mikrobiologii medycznej i sanitarnej wykonanych w 2023 dla poszczególnych Stacji Sanitarно-Epidemiologicznych.

W ramach obowiązkowych badań sanitarno-epidemiologicznych wykonano łącznie 22264 badań, z czego 1129 badań próbek diagnostycznych (próbki od osób chorych, ozdowieńców, nosicieli i osób ze styczności), 3324 badań próbek od uczniów i studentów oraz 17811 badań próbek od osób branżowych (osoby podejmujące lub wykonujące prace, przy wykonywaniu których istnieje możliwość przeniesienia zakażenia lub choroby zakaźnej na inne osoby).

Wykres nr 17. Liczba badań sanitarno-epidemiologicznych wykonanych w latach 2020 - 2023 dla osób branżowych

W 2023 roku wykonano badania próbek w ramach dochodzenia epidemiologicznego dotyczącego ogniska zatrucia pokarmowego. Pobrane próbki przebadano w kierunku *Escherichia coli* O:157, *Yersinia* sp., *Salmonella* sp. oraz *Shigella* oraz wykonano testy antygenowe na obecność rota-, adeno-, astro- i norowirusów dla 1 pacjenta. Wirusów w badanej próbce nie wykryto. Łącznie przebadano 88 osoby, z czego u 18 osób w pobranych próbkach wyhodowano pałeczki *Salmonella* Enteritidis.

W 2023 roku identyfikowano szczepy bakterii *Salmonella* o potwierdzonych typach serologicznych Enteritidis, Typhimurium, Infantis, Virchow, Newport, Stoubridge i Schwarzengrund. Najczęściej występującym szczepem bakterii była *Salmonella* Enteritidis.

Podsumowanie

1. W 2023 r. Oddział Laboratoryjny rozszerzył i uaktualnił Zakres Akredytacji Nr AB 622 w zakresie metod badawczych oraz pobierania próbek. Zmodernizowano część wyposażenia pomiarowego i badawczego dzięki wykorzystaniu funduszy z Unii Europejskiej. Poza tym wdrożono do użytku wyposażenie przekazane z Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gorzowie Wlkp. po objęciu pomiarami w środowisku pracy całego województwa lubuskiego.
2. W ramach działalności statutowej w 2023 r. wykonano łącznie 7351 badań i pomiarów co w przeliczeniu na zbadane parametry fizyczne, chemiczne i mikrobiologiczne daje liczbę 23389. W porównaniu do 2022 r. odnotowano 4% wzrost ilości prowadzonych badań i 4% wzrost ilości oznaczonych parametrów.
3. Badania wykonane w ramach działalności statutowej stanowiły prawie 27 % wszystkich badań wykonanych w 2023 r. przez Oddział Laboratoryjny i w stosunku do roku 2022 roku jest to wzrost o 1%. Pozostała działalność laboratoryjna została wykonana w ramach zleceń/ umów od klientów zewnętrznych.
4. Największą liczbę badań/parametrów w ramach nadzoru sanitarnego Oddział Laboratoryjny wykonał dla Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Zielonej Górze tj. 46 % ogólnej liczby, następnie 22% dla Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Nowej Soli, 11% dla Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Żarach i odpowiednio 10% i 9% dla Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Krośnie Odrzańskim i Żaganiu. Ilość badań wykonanych dla Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Świebodzinie, Sulęcinie, Słubicach, Drezdenku, Gorzowie Wlkp. i Międzyrzeczu stanowiła 2% ogólnej liczby.
5. W 2023 roku wyniki 160 badań nie spełniały wymagań określonych w aktach prawnych, co stanowiło 0,59% całkowitej ilości wykonanych badań zarówno w ramach nadzoru sanitarnego jak i w ramach zleceń/ umów od klientów zewnętrznych.
6. Badania w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi w 2023 r. stanowiły zaledwie 0,8 % badań środowiskowych.

7. Ilość przeprowadzonych badań w środowisku pracy wzrosła ponad 5-krotnie w stosunku do roku poprzedniego, w związku z objęciem badaniami całego województwa i prowadzonymi badaniami w sąsiedztwie pogorzelniska. Poza tym odnotowano 12% wzrost ilości badań z zakresu mikrobiologii medycznej i sanitarnej i 13% spadek ilości badań środowiskowych w stosunku do roku 2022.
8. 4-krotny wzrost oznaczeń chemicznych w badanych próbkach dla powiatu ziemskiego wynikał z dodatkowych badań wody i powietrza w środowisku pracy związanych z pożarem hali z niebezpiecznymi odpadami.
9. W 2023 roku o 13% mniej próbek wody ciepłej w kierunku oznaczania bakterii z rodzaju Legionella nie spełniało wymagań Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia.
10. W 2023 roku liczba próbek od uczniów i studentów do badań sanitarno-epidemiologicznych wzrosła o 8% w porównaniu do roku 2022.